

Regeringens proposition

1989/90: 50

om inkomstskatten för år 1990, m. m.

Prop.
1989/90: 50

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 9 november 1989.

På regeringens vägnar

Ingvar Carlsson

Kjell-Olof Feldt

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen läggs förslag fram om ett första steg i genomförandet av skattereformen år 1990. Beträffande den statliga skatteskalen innebär förslaget att grundbeloppet sänks från 5 till 3% för beskattningsbara inkomster upp till 75 000 kr. samt från 17 till 10% för inkomster över 75 000 kr. Skattesatserna för tilläggsbeloppet kvarstår oförändrade. Högsta marginalskattesatsen blir 65% vid en kommunalskattesats om 30%.

Som en följd av de nya taxeringsvärdena för småhus som skall gälla fr. o. m. år 1990 och som ett led i skattereformen föreslås att beskattningen av en- och tvåfamiljsfastigheter ändras. Detta sker genom att den nuvarande progressiva intäktsschablonen ändras till att bli proportionell. Denna sätts till 1,5% av hela taxeringsvärdet. Skattepliktsgränsen för uttag av förmögenhetsskatt hos fysisk person m. fl. höjs från 400 000 kr. till 800 000 kr. Justeringar görs i förmögenhetsskatteskalen i övrigt.

För att finansiera den föreslagna statsskattesänkningen föreslås en rad åtgärder som samtidigt innebär en anpassning till det nya skattesystemet.

Värdet av bilförmån höjs från 22 till 30% av nybilspriset för bil som inte är äldre än tre år och från 18 till 25% för äldre bilar.

Vissa skärpningar sker i fråga om förmånsbeskattningen av anställdas förvärv av s. k. personalkonvertibler.

Beskattningen av statliga och kommunala traktamentsersättningar vid tjänsteresa som inte är förenad med övernattning samt resekostnadsersättningar ändras så att dessa blir skattepliktiga. Samtidigt slopas avdragsrätten för ökade levnadskostnader vid endagsförrättningar.

Avdrag för kostnad för egen bil i tjänsten föreslås få göras med ett schablonbelopp om 11 kr. per mil oavsett körsträcka.

Underlaget vid beräkning av den statliga fastighetsskatten för hyreshusenheten föreslås höjt från 55 till 65 % av taxeringsvärdet.

På kapitalbeskattningsens område föreslås följande åtgärder. Den skattepliktiga andelen av reavinst på äldre aktier m. m. höjs från 40 till 50%. Samtidigt höjs avdragsrätten för reaförluster i samma mån. Avdraget för pensionsförsäkringspremie reduceras år 1990 till 75 % av premiebeloppet.

Energiområdet, med undantag för flygfotogen och flygbensin, mervärdeskattebeläggs den 1 mars 1990. För värme producerad i fjärrvärmeverk tas ingen mervärdeskatt ut under år 1990. Punktskatten på elkraft sänks generellt med 2 öre per kilowattimme. Härutöver sänks beskattningen av elkraft i vissa kommuner med ytterligare 5 öre per kilowattimme. Skatten på oblyad bensin höjs den 1 januari 1990 med 34 öre per liter och på blyad bensin med 38 öre per liter. En höjning av kilometerskatten för personbilar görs den 1 mars 1990.

Mervärdeskatten föreslås utvidgad till att omfatta tillhandahållande av vatten samt tjänster avseende avloppsrening och sophämtning. De särskilda reduceringsreglerna för serverings- och hotelltjänster slopas.

Bestämmelserna om försäljningsskatt på motorfordon föreslås ändrade så att skattepliktsgränsen för lastbilar med skåpkarosseri och bussar höjs från 3 000 kg till 3 500 kg totalvikt. Viktgränsen 3 500 kg föreslås tillämpad även avseende rätten till avdrag för mervärdeskatt vid anskaffning av fordon och då det gäller skrotningspremie och skrotningsavgift enligt bilskrotningslagstiftningen.

På företagsbeskattningsområdet föreslås ändrade regler i huvudsak redan vid 1990 års taxering (inkomståret 1989). En sänkning av bolagsskatten föreslås från nuvarande 52 till 40%. Parallellt med detta slopas rätten till avdrag för avsättning till allmän investeringsfond samtidigt som utrymmet för lagernedskrivning begränsas från 50 till 40%. Den särskilda avdragsrätten för avskrivning på skeppskontrakt m. m. föreslås avskaffad. Detsamma gäller rätten till primäraavdrag på byggnader.

Beträffande det tillfälliga obligatoriska sparandet föreslås dels att sparbelopp för 1989 som understiger 300 kr. skall återbetalas i juni 1990, dels att för 1990 skall personer, vars sparbelopp understiger 1 000 kr., undantas från sparskyldigheten.

Viss insamling av uppgifter skall få göras dels efter anmaning av länskattemyndighet beträffande lantbruksenheter inför 1992 års allmänna fastighetstaxering av dessa, dels efter anmaning av länskattemyndigheten beträffande lägenhetsförsäljningar i fastigheter som ägs av bostadsrättsföreningar m. fl.

Ett förslag läggs fram som ger regeringen möjlighet att uppdra åt riksskatteverket att besluta om befrielse från beviljningsavgift för utländska artister.

Giltigheten av lagen (1980:865) mot skatteflykt, som varit i kraft sedan den 1 januari 1981 och gäller t. o. m. år 1989, förlängs t. o. m. år 1990.

Giltigheten av den särskilda regeln om skattefrihet för svenska sjömän vid ombordanställning på utländskt fartyg i vissa fall, förlängs till att gälla även vid 1991 års taxering.

De nya bestämmelserna, utom vissa av reglerna på energi- och vägtrafik-

området och företagsskatteområdet samt artistbeskattningen, föreslås gälla fr. o. m. den 1 januari 1990. Prop. 1989/90: 50

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt

Härigenom föreskrivs att 10 § 1 mom. och 10 a § lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

10 §

1 mom.² För fysiska personer och dödsbon beräknas grundbelopp och tilläggsbelopp enligt följande.

Grundbeloppet utgör 100 kronor samt:

när beskattningsbar inkomst inte överstiger 7,5 basenheter:

5 procent av den beskattningsbara inkomsten;

när beskattningsbar inkomst överstiger 7,5 basenheter:

grundbeloppet för 7,5 basenheter och 17 procent av återstoden.

Grundbeloppet utgör 100 kronor samt:

när beskattningsbar inkomst inte överstiger 7,5 basenheter:

3 procent av den beskattningsbara inkomsten;

när beskattningsbar inkomst överstiger 7,5 basenheter:

grundbeloppet för 7,5 basenheter och 10 procent av återstoden.

Tilläggsbeloppet utgör:

när underlaget för tilläggsbelopp enligt 3 mom. inte överstiger 19 basenheter:

14 procent av den del av underlaget som överstiger 14 basenheter;

när underlaget överstiger 19 basenheter:

tilläggsbeloppet för 19 basenheter och 25 procent av återstoden.

10 a §³

För svenska aktiebolag, sparbanker, sparbankernas säkerhetskassa, andra ekonomiska föreningar än sambruksföreningar, familjestiftelser, svenska aktiefonder, svenska försäkringsanstalter som inte är aktiebolag, utländska juridiska personer, Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stads- hypotekskassa, hypoteksföreningar samt sådana juridiska personer som enligt författning eller på därmed jämförligt sätt bildats för att förvalta samfällighet och som skall erlägga skatt för inkomst utgör grundbeloppet, om inte annat föreskrivs i andra stycket, 52 procent av den beskattningsbara inkomsten.

För skattskyldiga som avses i 7 § 4 mom. och andra skattskyldiga än

För andra skattskyldiga än sådana som avses i 10 § 1 mom. utgör

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:770.

² Senaste lydelse 1988:1524.

³ Senaste lydelse 1986:1226.

dem som avses i 10 § 1 mom. eller i första stycket här ovan utgör grundbeloppet 40 procent av den beskattningsbara inkomsten. För livförsäkringsanstalter såvitt angår försäkringsrörelsen utgör dock grundbeloppet 50 procent av den beskattningsbara inkomsten.

grundbeloppet 40 procent av den beskattningsbara inkomsten. Dock utgör grundbeloppet för familjestiftelser 52 procent av den beskattningsbara inkomsten och för livförsäkringsanstalter såvitt angår försäkringsrörelsen 50 procent av den beskattningsbara inkomsten.

Med familjestiftelse avses i denna lag stiftelse, som enligt de för densamma gällande stadgar har till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen.

Denna lag träder i kraft den 31 december 1989 och tillämpas såvitt avser 10 a § första gången vid 1990 års taxering och såvitt avser 10 § 1 mom. första gången vid 1991 års taxering.

Äldre bestämmelser i 10 a § tillämpas vid 1990 års taxering i fråga om skattskyldiga vars räkenskapsår avslutats före den 31 december 1989.

Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370)

Härigenom föreskrivs i fråga om kommunalskattelagen (1928:370)

dels att 24 § 2 mom., 32 § 3 mom., 33 § 1 mom., 35 § 3 mom., 46 § 2 mom., punkterna 3 och 6 av anvisningarna till 22 §, punkt 7 av anvisningarna till 29 §, punkterna 3 a och 4 av anvisningarna till 32 §, punkt 3 av anvisningarna till 33 §, punkt 3 av anvisningarna till 36 §, punkt 4 av anvisningarna till 41 §, punkt 2 av anvisningarna till 42 § och punkt 3 av anvisningarna till 54 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny bestämmelse, punkt 5 av anvisningarna till 42 §, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

24 §

2 m o m.¹ Är annan fastighet inrättad till bostad åt en familj (enfamiljsfastighet) eller två familjer (tvåfamiljsfastighet) och föreligger inte fall, som avses nedan i sista stycket, tas som intäkt av fastigheten upp ett belopp motsvarande för helt år räknat två procent av *den del* av fastighetens taxeringsvärde året före taxeringsåret som inte överstiger 450 000 kronor, fyra procent av *den del* av taxeringsvärdet som överstiger 450 000 kronor men inte 600 000 kronor, sex procent av *den del* av taxeringsvärdet som överstiger 600 000 kronor men inte 750 000 kronor och åtta procent av *den del* av taxeringsvärdet som överstiger 750 000 kronor. Har taxeringsvärde inte bestämts för året före taxeringsåret, beräknas intäkten på grundval av fastighetens värde, uppskattat enligt de grunder som gällde för bestämmande av taxeringsvärde för året före taxeringsåret.

2 m o m. Är annan fastighet inrättad till bostad åt en familj (enfamiljsfastighet) eller två familjer (tvåfamiljsfastighet) och föreligger inte fall, som avses nedan i sista stycket, tas som intäkt av fastigheten upp ett belopp motsvarande för helt år räknat *en och en halv* procent av fastighetens taxeringsvärde året före taxeringsåret. Har taxeringsvärde inte bestämts för året före taxeringsåret, beräknas intäkten på grundval av fastighetens värde, uppskattat enligt de grunder som gällde för bestämmande av taxeringsvärde för året före taxeringsåret.

Vad i första stycket sagts skall gälla även fastighet, som delvis använts i ägarens egen rörelse, om fastigheten i övrigt är inrättad för ändamål som avses i nämnda stycke. I sådant fall skall till grund för beräkningen av intäkten av fastigheten läggas det i första stycket avsedda värdet på fastigheten minskat med den del av samma värde, som kan anses belöpa på den i rörelsen använda fastighetsdelen.

Har fastighet, som avses i första eller andra stycket och som är avsedd för användning under hela året, på grund av eldsvåda eller därmed jämförlig händelse eller till följd av ägarens avflyttning från orten eller annan

¹ Senaste lydelse 1980:1054.

sådan särskild omständighet inte kunnat utnyttjas under viss tid eller har i sådan fastighet för uthyrning avsedd lägenhet inte kunnat uthyras, får den enligt första eller andra stycket beräknade intäkten nedsättas med hänsyn till den omfattning, vari fastigheten inte kunnat användas eller uthyras. Har så varit fallet under endast kortare tid av beskattningsåret, skall någon nedsättning dock inte ske.

Vad i detta moment stadgas skall inte tillämpas beträffande fastighet eller, i fall som avses i andra stycket, fastighetsdel, vilken i inte allenast ringa omfattning brukar utnyttjas i förvärvssyfte på annat sätt än för uthyrning till stadigvarande bostad eller som bostad för ägaren. Bestämmelserna i detta moment skall inte heller tillämpas beträffande publikt boställe.

32 §

3 m.o.m.² Såsom intäkt upptages icke vad som av staten anvisats till bestridande av särskilda, med vissa tjänster eller uppdrag förenade kostnader, såsom:

utlandstillägg och därmed likställda förmåner för utom riket stationerad personal vid utrikesförvaltningen eller i svensk biståndsverksamhet;

förvaltningskostnadsbidrag och anslag till andra expenser;

å stat uppförd häst- och båtlega; till beställningshavare vid armén utgående hästgottgörelse för egna tjänstehästar;

resekostnads- och traktamentsersättning;

kostnadsersättning för vård av person i enskilt familjehem;

ägande i följd härav skattskyldig icke göra avdrag för underskott, som kan uppkomma därigenom, att sålunda anvisat anslag icke förslår till täckande av därmed avsedda utgifter.

Bestämmelserna i första stycket tillämpas även på motsvarande kostnadsersättning som anvisats av kommun eller som bekostas av Nordiska ministerrådet i samband med arbete inom ramen för det nordiska tjänstemannautbytet. Bestämmelserna tillämpas vidare – i den omfattning som anges i punkt 7 fjärde stycket av anvisningarna – på kostnadsersättningar

3 m.o.m. Såsom intäkt upptages icke vad som av staten anvisats till bestridande av särskilda, med vissa tjänster eller uppdrag förenade kostnader *med undantag för traktamentsersättning vid resa i tjänsten som inte varit förenad med övernattning samt resekostnadsersättning. Såsom intäkt upptages således icke:*

utlandstillägg och därmed likställda förmåner för utom riket stationerad personal vid utrikesförvaltningen eller i svensk biståndsverksamhet;

förvaltningskostnadsbidrag och anslag till andra expenser;

å stat uppförd häst- och båtlega; till beställningshavare vid armén utgående hästgottgörelse för egna tjänstehästar;

traktamentsersättning vid resa i tjänsten som varit förenad med övernattning;

kostnadsersättning för vård av person i enskilt familjehem;

ägande i följd härav skattskyldig icke göra avdrag för underskott, som kan uppkomma därigenom, att sålunda anvisat anslag icke förslår till täckande av därmed avsedda utgifter.

² Senaste lydelse 1987: 1303.

som anvisats av styrelsen för Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI) till sådan på bestämd tid kontraktsanställd forskare vid SIPRI som är utländsk medborgare och som vid tidpunkten för anställningen hos SIPRI inte är bosatt i Sverige. Riksskatteverket får också, när skäl föreligger, förklara att reglerna i första stycket skall tillämpas på motsvarande ersättning, som anvisats av annan offentlig institution. Sådant beslut får, när omständigheterna föranleder det, återkallas av riksskatteverket. Mot beslut, som riksskatteverket meddelat enligt detta stycke, får talan inte föras.

33 §

I mom.³ Från intäkt av tjänst må *avdrag* göras för samtliga utgifter, vilka äro att anse som kostnader för fullgörande av tjänsten, såvitt icke för samma kostnader anvisats särskilt anslag, som, på sätt i 32 § 3 mom. är sagt, ej skall upptagas såsom intäkt.

Avdrag får i enlighet härmed ske för, bland annat:

avgifter som den skattskyldige i samband med tjänsten erlagt för egen eller efterlevandes pensionering annorledes än genom försäkring;

hyra eller annan kostnad för tjänste- eller arbetslokal, för vilken den skattskyldige haft att själv vidkännas utgift;

kostnad för arbetsbiträde, som den skattskyldige använt för tjänsts utförande och som han själv avlönat;

förlust å medel, för vilka den skattskyldige varit på grund av sin tjänst redovisningsskyldig;

kostnad för resor i tjänsten, där ej, vad angår statstjänst, särskild ersättning varit därför anvisad;

kostnad för facklitteratur, instrument och dylikt, som varit nödigt för tjänstens fullgörande.

I fråga om rätt till avdrag för ränta på skuld som den skattskyldige ådragit sig för sin utbildning eller annars i och för tjänsten gäller 39 § 1 mom.

Avdrag får i enlighet härmed ske för, bland annat:

avgifter som den skattskyldige i samband med tjänsten erlagt för egen eller efterlevandes pensionering annorledes än genom försäkring;

hyra eller annan kostnad för tjänste- eller arbetslokal, för vilken den skattskyldige haft att själv vidkännas utgift;

kostnad för arbetsbiträde, som den skattskyldige använt för tjänsts utförande och som han själv avlönat;

förlust å medel, för vilka den skattskyldige varit på grund av sin tjänst redovisningsskyldig;

ökad levnadskostnad vid resa i tjänsten *utom den vanliga verksamhetsorten som varit förenad med övernattning*, där ej, vad angår statstjänst, särskild ersättning varit därför anvisad;

färdkostnad för resa i tjänsten;

kostnad för facklitteratur, instrument och dylikt, som varit nödigt för tjänstens fullgörande.

³ Senaste lydelse 1987:1303.

35 §

3 mom.⁴ Realisationsvinst på grund av avyttring av aktie, andel i aktiefond, delbevis eller teckningsrätt till aktie eller andel i ekonomisk förening eller i handelsbolag eller annan rättighet som är jämförlig med här avsedd andelsrätt eller aktie är i sin helhet skattepliktig, om den skattskyldige innehaft egendomen mindre än två år. Detsamma gäller realisationsvinst vid avyttring av konvertibelt skuldebrev, optionsrätt eller företrädesrätt till teckning av konvertibelt skuldebrev eller skuldebrev förenat med optionsrätt. Med optionsrätt avses rätt till nyteckning eller köp av aktie som blivit utfäst i förening med skuldebrev. Från sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke under ett beskattningsår, minskat med avdragsgill förlust vid avyttring samma år av egendom som avses i detta stycke, får den skattskyldige göra avdrag med 1 000 kronor. Avdraget får dock inte överstiga vad som svarar mot sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke, minskat med avdragsgill förlust som nyss nämnts. För vissa aktier och andelar tillämpas bestämmelserna i 3 a mom. Avyttring av andel i sådan aktiefond, som avses i punkt 10 av anvisningarna till 38 §, skall redovisas endast i inkomstslaget kapital.

Avyttrar skattskyldig egendom som avses i detta moment och som den skattskyldige innehaft två år eller mera, är 40 procent av vinsten skattepliktig. Från sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke under ett beskattningsår, minskat med avdragsgill del av förlust vid avyttring samma år av egendom som avses i detta stycke, får den skattskyldige göra avdrag med 2 000 kronor. Avdraget får dock inte överstiga vad som svarar mot sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke, minskat med avdragsgill del av förlust som nyss nämnts.

Kan tillämpning av föregående stycke antas hindra strukturrationalisering som är önskvärd från allmän synpunkt, kan regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer medge befrielse därifrån helt eller delvis, om företag som berörs av strukturrationaliseringen gör framställning om detta senast den dag avyttringen sker.

Har egendom som avses i detta moment avyttrats genom sådan tvångsförsäljning som anges i 2 § första stycket 1) lagen (1978:970) om uppskov med beskattning av realisationsvinst, är — oavsett tidpunkten för förvärvet — endast 40 procent av vinsten skattepliktig.

Avyttrar skattskyldig egendom som avses i detta moment och som den skattskyldige innehaft två år eller mera, är 50 procent av vinsten skattepliktig. Från sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke under ett beskattningsår, minskat med avdragsgill del av förlust vid avyttring samma år av egendom som avses i detta stycke, får den skattskyldige göra avdrag med 2 000 kronor. Avdraget får dock inte överstiga vad som svarar mot sammanlagda beloppet av skattepliktig realisationsvinst enligt detta stycke, minskat med avdragsgill del av förlust som nyss nämnts.

Har egendom som avses i detta moment avyttrats genom sådan tvångsförsäljning som anges i 2 § första stycket 1) lagen (1978:970) om uppskov med beskattning av realisationsvinst, är — oavsett tidpunkten för förvärvet — endast 50 procent av vinsten skattepliktig.

⁴ Senaste lydelse 1986:971.

Bestämmelsen i 2 mom. tredje stycket äger motsvarande tillämpning på egendom som avses i detta moment.

Har fastighet överlåtits på aktiebolag, handelsbolag eller ekonomisk förening genom fång på vilket lagfart sökts efter den 8 november 1967 av någon som har ett bestämmande inflytande över bolaget eller föreningen, beräknas skattepliktig realisationsvinst vid hans avyttring av aktie eller andel i bolaget eller föreningen som om avyttringen avsett mot aktien eller andelen svarande andel av fastigheten. Vad nu sagts får inte föranleda att skattepliktig realisationsvinst beräknas lägre eller att avdragsgill realisationsförlust beräknas högre än enligt reglerna i detta moment. Bestämmelserna i detta stycke gäller endast om sådan fastighet utgör bolagets eller föreningens väsentliga tillgång. De gäller dock inte vid avyttring av aktie i sådant bostadsaktiebolag eller andel i sådan bostadsförening som avses i punkt 2 femte stycket av anvisningarna till 38 §, om avyttringen avser endast rätt till viss eller vissa men ej alla bostadslägenheter i fastigheten. Lika med lagfartsansökan anses annan ansökan hos myndighet om viss åtgärd med åberopande av fångeshandlingen. Om vinsten vid försäljning av aktie eller andel på grund av bestämmelserna i detta stycke beräknas enligt de regler, som gäller för beräkning av vinst vid avyttring av fastighet, skall avyttringen anses ha avsett den mot aktien eller andelen svarande andelen av fastigheten. Motsvarande gäller vid avyttring av konvertibelt skuldebrev som utgivits eller optionsrätt som utfästs av aktiebolag som nu sagts. Har aktiebolaget utgivit konvertibla skuldebrev eller utfäst optionsrätter skall aktiens, skuldebrevets eller optionsrättens andel av fastigheten anses motsvara aktiens, skuldebrevets eller optionsrättens andel av summan av dels alla aktier i bolaget, dels alla aktier till vilka de konvertibla skuldebreven kan utbytas och dels alla aktier vilka kan nytecknas med stöd av optionsrätterna.

Avyttrar skattskyldig aktie i aktiebolag och finns vid avyttringen obeskattade vinstmedel i bolaget till följd av att större delen av dess tillgångar före avyttringen av aktien överlåtits på den skattskyldige eller annan, skall som skattepliktig realisationsvinst räknas vad den skattskyldige erhåller för aktien. Vid bedömande av frågan om överlåtelse av större delen av bolagets tillgångar ägt rum skall även beaktas tillgång i bolaget som inom två år efter avyttringen av aktien, direkt eller genom förmedling av annan, överlåtts på den skattskyldige eller honom närstående person eller på aktiebolag, handelsbolag eller ekonomisk förening, vari den skattskyldige eller honom närstående person har ett bestämmande inflytande. Har överlåtelse av tillgång i bolaget ägt rum efter utgången av det beskattningsår då skattskyldighet för realisationsvinst vid avyttringen av aktie i bolaget uppkom, skall realisationsvinst enligt detta stycke tas till beskattning på samma sätt som vid eftertaxering för nämnda beskattningsår. Vad nu sagts äger motsvarande tillämpning vid avyttring dels av konvertibelt skuldebrev som utgivits eller optionsrätt som utfästs av sådant aktiebolag som avses i första meningen av detta stycke, dels av andel i handelsbolag eller ekonomisk förening. Riksskatteverket får medge undantag från detta stycke, om det kan antas att avyttringen skett i annat syfte än att erhålla obehörig förmån vid beskattningen. Mot beslut av verket i sådan fråga får talan inte föras.

Avyttrar skattskyldig aktie i ett aktiebolag, vari aktierna till huvudsaklig del ägs eller på därmed jämförligt sätt innehas – direkt eller genom förmedling av juridisk person – av en fysisk person eller ett fåtal fysiska personer (fämansbolag), till ett annat fämansbolag, vari aktie – direkt

eller genom förmedling av annan — ägs eller inom två år efter avyttringen vid något tillfälle kommer att ägas av den skattskyldige eller honom närstående person, skall som skattepliktig realisationsvinst räknas vad den skattskyldige erhåller för aktien. Lika med aktieinnehav i det bolag, som förvärvat aktien, anses den skattskyldiges aktieinnehav i ett annat fåmansbolag, som inom två år efter avyttringen förvärvat större delen av tillgångarna i något av fåmansbolagen. Har överlåtelse av aktie i det förvärvande bolaget eller i bolag, som förvärvat större delen av tillgångarna i något av fåmansbolagen, ägt rum efter utgången av det beskattningsår då skattskyldighet för realisationsvinst enligt detta stycke uppkom får realisationsvinsten tas till beskattning på samma sätt som vid eftertaxering för nämnda beskattningsår. Vad nu föreskrivits i fråga om avyttring av aktie i fåmansbolag äger beträffande sådant bolag motsvarande tillämpning i fråga om avyttring dels av konvertibelt skuldebrev eller optionsrätt, dels av teckningsrätt till aktie, dels av företrädesrätt till teckning av konvertibelt skuldebrev eller skuldebrev förenat med optionsrätt och dels av annan rättighet jämförlig med aktie. Bestämmelserna i detta stycke äger motsvarande tillämpning också i fråga om handelsbolag eller ekonomisk förening och avyttring av andel i sådant bolag eller sådan förening. Sker avyttringen av organisatoriska eller marknadstekniska skäl eller föreligger andra synnerliga skäl, kan regeringen eller myndighet, som regeringen bestämmer, för särskilt fall medge undantag från tillämpning av detta stycke.

Som närstående person räknas i detta moment föräldrar, far- eller morföräldrar, make, avkomling eller avkomlings make, syskon eller syskons make eller avkomling samt dödsbo vari den skattskyldige eller någon av nämnda personer är delägare. Med avkomling avses jämväl styvbarn och fosterbarn.

46 §

2 mom.⁵ Skattskyldig, som har varit bosatt här i riket under hela beskattningsåret, får dessutom göra avdrag:

1) för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning, som inte får dras av från inkomsten av särskild förvärvskälla, i den utsträckning som framgår av punkt 5 av anvisningarna;

2) för påförda egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter som inte får dras av från inkomsten av särskild förvärvskälla;

3) för obligatoriska avgifter som den skattskyldige, på grund av arbete i ett annat nordiskt land, enligt slutligt fastställd debitering skall betala i överensstämmelse med den konvention som avses i förordningen (1981:1284) om tillämpning av en konvention den 5 mars 1981 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om social trygghet, om den avgiftsgrundande intäkten tas till beskattning för beskattningsåret i Sverige;

4) för belopp som den skattskyldige under beskattningsåret har betalat för eller tillgodoräknats som underhåll till icke hemmavarande barn intill dess barnet fyllt 18 år eller intill dess det fyllt 21 år om det genomgår grundskola, gymnasieskola eller därmed jämförlig grundutbildning, dock högst med 3 000 kronor för varje barn;

6) för avgift som den skattskyldige har betalat under beskattningsåret för annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring, som ägs av arbetsgivare, i den omfattning som framgår av punkt 6 av anvisningarna.

⁵ Senaste lydelse 1986:1113.

Har skattskyldig under beskattningsåret varit skyldig att betala sjömansskatt, medges avdrag för periodiskt understöd, avgift för pensionsförsäkring och underhållsbidrag, som anges i första stycket 4) och 6), endast i den mån hänsyn inte tagits till understödet, avgiften eller underhållsbidraget vid beräkningen av sjömansskatt.

Om skattskyldig varit bosatt här i riket endast under en del av beskattningsåret, medges avdrag som nu sagts bara i den mån det belöper på nämnda tid.

Vid 1991 års taxering medges avdrag med endast 75 procent av det belopp som följer av första stycket 6.

Anvisningar till 22 §

3.⁶ Utgifter för anskaffande av driftbyggnad som är belägen på fastigheten, däri inbegripet för driften behövliga bostadsbyggnader, dras av genom årliga värdeminskingsavdrag. Avdraget beräknas enligt avskrivningsplan till viss procent för år räknat av byggnadens anskaffningsvärde. Beräkningen görs från den tidpunkt då byggnaden har färdigställts. I fråga om en byggnad, som är avsedd att användas endast ett fåtal år, får dock anskaffningsutgifterna i sin helhet dras av det år då byggnaden anskaffades.

Som för driften behövlig bostadsbyggnad anses dels byggnad, som är upplåten till personal (personalbostad), dels ock ägares eller brukares bostadsbyggnad, i den mån byggnaden inte representerar ett större värde än som behövs för jordbruk eller skogsbruk av motsvarande storlek. Avdrag får sålunda avse endast så stor del av värdeminskningen som kan anses belöpa på behövlig bostadsbyggnad. Med ekonomibygnad avses annan driftbyggnad än bostadsbyggnad.

I en byggnads anskaffningsvärde inräknas inte utgifter för sådana delar och tillbehör, som är avsedda att direkt tjäna byggnadens användning i driften (byggnadsinventarier). I enlighet härmed räknas som byggnadsinventarier sådana tillgångar som bås, box eller spilta, båsavskiljare, foderbord, fodergrind, vattenkopp, spaltgolv, utrustning för skrap- och svämutgödsling med tillhörande urinbrunn eller gödselbehållare, gödselstad, mjölkningsanläggning, kylbassäng, pump, sådan ledning för elektrisk ström, vatten eller avlopp som är avsedd för driften eller fläkt eller ventilationsanordning. Som byggnadsinventarier räknas också sådana tillgångar som silo- eller torkanläggning, fast transportör, hiss eller liknande. Där emot inräknas i anskaffningsvärdet för en byggnad utgifter för sådana anordningar som är nödvändiga för byggnadens allmänna användning, såsom ledning för vatten, avlopp, elektrisk ström eller gas och annan liknande anordning. Anskaffningsvärdet för en ledning som är avsedd för såväl en byggnads användning i driften som byggnadens allmänna användning fördelas mellan byggnadsinventarier och byggnaden i förhållande till hur stor del av ledningen som tjänar driften respektive byggnadens allmänna användning. Ledningen skall dock i sin helhet hänföras till byggnadsinventarier om utgifterna för ledningen till minst tre fjärdedelar kan anses hänförliga till driften. Om utgifterna för ledningen till minst tre fjärdedelar kan anses hänförliga till byggnadens allmänna användning skall ledningen i sin helhet hänföras till byggnaden.

⁶ Senaste lydelse 1984:1060.

I fråga om byggnadsinventarier tillämpas de föreskrifter som enligt punkt 5 gäller för maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier.

Av punkt 4 tredje stycket framgår att utgifter för vissa till marken hörande ledningar inräknas i anskaffningsvärdet för en byggnad.

Har en byggnad uppförts av den skattskyldige, är byggnadens anskaffningsvärde den skattskyldiges utgifter för uppförande av byggnaden. Till anskaffningsvärdet hänförs även utgifter för till- eller ombyggnad samt värde av byggnad som enligt punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 21 § utgör intäkt av jordbruksfastighet för jordägaren. Har en byggnad förvärvats genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, skall den verkliga utgiften utgöra anskaffningsvärdet. Har byggnader förvärvats tillsammans med den mark på vilka de är belägna, anses så stor del av vederlaget för fastigheten belöpa på särskilda byggnader eller byggnadsbestånd som det vid fastighetstaxeringen fastställda eller med tillämpning härav beräknade värdet av skilda byggnader eller byggnadsbestånd utgör av fastighetens hela taxeringsvärde. Vad som enligt denna beräkning anses belöpa på byggnader kan även innefatta byggnadsinventarier. Vederlaget för byggnadsinventarier skall avräknas, varefter anskaffningsvärdet för byggnader erhålls. Det sammanlagda anskaffningsvärdet för byggnaderna får jämkas om den del av vederlaget för fastigheten som enligt denna beräkning inte anses belöpa på byggnaderna jämte byggnadsinventarier visas mera avsevärt över- eller understiga värdet av mark, växande skog, naturtillgångar, särskilda förmåner m. m. som har förvärvats. Har den skattskyldige eller någon, som står honom nära, vidtagit åtgärder för att den skattskyldige skall kunna tillgodoräkna sig ett högre anskaffningsvärde än som synes rimligt och kan det antas att detta har skett för att åt någon av dem bereda obehörig förmån i beskattningsavseende, skall anskaffningsvärdet i skäligen jämkas.

Har en investeringsreserv e. d. eller näringsbidrag tagits i anspråk för anskaffning av en byggnad skall som anskaffningsvärde för byggnaden anses den verkliga utgiften för byggnaden minskad med det ianspråktagna beloppet.

Övergår en byggnad till en ny ägare på annat sätt än genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, får den nye ägaren göra de värdeminskningssavdrag på byggnaden som skulle ha tillkommit den förre ägaren om denne fortfarande hade ägt byggnaden.

Procentsatsen för värdeminskningssavdrag i fråga om en byggnad bestäms med hänsyn till den tid varunder byggnader av olika slag anses kunna utnyttjas. Därvid skall beaktas även sådana omständigheter som att byggnadens användningstid kan antas komma att röna inflytande av framtida rationaliseringar, teknikens utveckling, omläggning av verksamhet och liknande förhållanden. Har en byggnad uppförts av en nyttjanderätts-havare och är jordägaren inte enligt nyttjanderättsavtalet skyldig att vid nyttjanderättstidens utgång eller avtalets upphörande lösa byggnaden, skall särskild hänsyn tas till detta förhållande.

Skattskyldig får i fråga om ekonomibyggnad och personalbostad göra avdrag inom avskrivningsplanen – utom med årliga värdeminskningssavdrag – med 10 procent av de på planen upptagna utgifterna för ny-, till- eller ombyggnad (primärav-

drag). Primäravdraget medges med 2 procent för år räknat från den tidpunkt då byggnaden eller den till- eller ombyggda delen av byggnaden har färdigställts. Förvärfvas byggnaden av en ny ägare, får denne tillgodogöra sig de primäravdrag som återstår för den förra ägaren.

Utrangeras en driftbyggnad, får avdrag göras för vad som återstår oavskrivet av anskaffningsvärdet i den mån beloppet överstiger vad som inflyter genom avyttring av byggnadsmaterial e. d. i samband med utrangeringen.

6.⁷ Avdrag för värdeminskning av tillgång som avses i punkterna 3–5 medges endast skattskyldig ägare av tillgången, om inte annat följer av andra och tredje styckena.

Har en arrendator eller en annan nyttjanderättshavare haft utgifter för ny-, till-, eller ombyggnad eller annan därmed jämförlig förbättring av en fastighet, som han innehar med nyttjanderätt, och blir jordägaren omedelbart ägare till vad som har utförts, får nyttjanderättshavaren dra av dessa utgifter genom årliga värdeminskningsavdrag. Avdraget beräknas enligt avskrivningsplan till 10 procent för år räknat av anskaffningsvärdet av täckdike och till 5 procent för år räknat av anskaffningsvärdet av andra markanläggningar eller av byggnader. Dessutom har nyttjanderättshavaren – såvitt gäller byggnader – rätt till primäravdrag enligt punkt 3 tionde stycket. I fråga om byggnader eller markanläggningar, som är avsedda att användas endast ett fåtal år, får dock anskaffningsutgifterna i sin helhet dras av det år då tillgången anskaffades.

Har en arrendator eller en annan nyttjanderättshavare haft utgifter för ny-, till-, eller ombyggnad eller annan därmed jämförlig förbättring av en fastighet, som han innehar med nyttjanderätt, och blir jordägaren omedelbart ägare till vad som har utförts, får nyttjanderättshavaren dra av dessa utgifter genom årliga värdeminskningsavdrag. Avdraget beräknas enligt avskrivningsplan till 10 procent för år räknat av anskaffningsvärdet av täckdike och till 5 procent för år räknat av anskaffningsvärdet av andra markanläggningar eller av byggnader. I fråga om byggnader eller markanläggningar, som är avsedda att användas endast ett fåtal år, får dock anskaffningsutgifterna i sin helhet dras av det år då tillgången anskaffades.

Har en arrendator eller en annan nyttjanderättshavare haft utgifter för anskaffande av byggnadsinventarier, markinventarier eller maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier, som han innehar med nyttjanderätt, och blir jordägaren omedelbart ägare till vad som har anskaffats, får nyttjanderättshavaren dra av dessa utgifter enligt bestämmelserna i punkt 5.

Har nyttjanderättshavaren erhållit ersättning av jordägaren för vad som har anskaffats, får nyttjanderättshavaren på en gång göra avdrag för vad som återstår oavskrivet av anskaffningsvärdet, dock inte med högre be-

⁷ Senaste lydelse 1981:295.

lopp än ersättningen. Det beskattningsår då nyttjanderätten upphör får nyttjanderättshavaren göra avdrag med oavskriven del av anskaffningsvärdet.

till 29 §

7.⁸ Utgifter för anskaffande av en byggnad, som är avsedd för användning i ägarens rörelse, dras av genom årliga värdeminskingsavdrag. Avdraget beräknas enligt avskrivningsplan till viss procent för år räknat av byggnadens anskaffningsvärde. Beräkningen görs från den tidpunkt då byggnaden har färdigställts. I fråga om en byggnad, som är avsedd att användas endast ett fåtal år, får dock anskaffningsutgifterna i sin helhet dras av det år då byggnaden anskaffades.

I en byggnads anskaffningsvärde inräknas inte utgifter för sådana delar och tillbehör, som är avsedda att direkt tjäna byggnadens användning för rörelseändamål (byggnadsinventarier). I enlighet härmed räknas som byggnadsinventarier i en industribyggnad tillgångar avsedda för den industriella driften, såsom maskiner, anordningar för godstransport som t. ex. räls, traversbanor och hissar, behållare, ställningar för lagring e. d., samt anordningar för användningen av dessa tillgångar som t. ex. särskilda fundament. Som byggnadsinventarier räknas vidare ledningar för vatten, avlopp m. m., avsedda att direkt tjäna den industriella driften, och speciella värmeanläggningar, ventilationsanordningar och särskilda skorstenar för avledande av gaser och annat som alstras vid produktionen. Som byggnadsinventarier i en byggnad som är avsedd för affärsändamål räknas exempelvis hyllor, diskar eller annan butiksindelning, rulltrappor m. m. Tjänstgör en konstruktion, för vilken ett byggnadsvärde har fastställts vid fastighetstaxeringen, i sin helhet eller till viss del som maskin eller redskap, såsom kan vara fallet med oljecisterner och siloanläggningar, anses en sådan konstruktion som byggnadsinventarier. Däremot inräknas i anskaffningsvärdet för en byggnad utgifter för sådana anordningar som är nödvändiga för byggnadens allmänna användning, såsom ledning för vatten, avlopp, elektrisk ström eller gas och annan liknande anordning. Anskaffningsvärdet för en ledning som är avsedd för såväl en byggnads användning för rörelseändamål som byggnadens allmänna användning fördelas mellan byggnadsinventarier och byggnaden i förhållande till hur stor del av ledningen som tjänar rörelseändamålet respektive byggnadens allmänna användning. Ledningen skall dock i sin helhet hänföras till byggnadsinventarier om utgifterna för ledningen till minst tre fjärdedelar kan anses hänförliga till rörelseändamålet. Om utgifterna för ledningen till minst tre fjärdedelar kan anses hänförliga till byggnadens allmänna användning skall ledningen i sin helhet hänföras till byggnaden.

I fråga om byggnadsinventarier tillämpas de föreskrifter som enligt punkterna 3–5 gäller för maskiner och andra för stadigvarande bruk avsedda inventarier.

Av punkt 16 tredje stycket framgår att utgifter för vissa till marken hörande anordningar inräknas i anskaffningsvärdet för en byggnad.

Har en byggnad uppförts av den skattskyldige, är byggnadens anskaffningsvärde den skattskyldiges utgifter för uppförande av byggnaden. Till anskaffningsvärdet hänförs även utgifter för till- eller ombyggnad. Har en byggnad förvärvats genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, skall den verkliga utgiften utgöra anskaffningsvärdet. Förvärvades byggnaden

⁸ Senaste lydelse 1984: 1060.

tillsammans med den mark på vilken den är belägen, anses så stor del av vederlaget för fastigheten — i förekommande fall efter avdrag för egendom som avses i 2 kap. 3 § jordabalken — belöpa på byggnaden, som det vid fastighetstaxeringen fastställda byggnadsvärdet utgör av fastighetens hela taxeringsvärde. Vad som enligt denna beräkning anses belöpa på byggnaden kan även innefatta byggnadsinventarier. Vederlaget för byggnadsinventarier skall avräknas, varefter anskaffningsvärdet för byggnaden erhålls. Om den del av vederlaget för fastigheten som enligt denna beräkning inte anses belöpa på byggnaden jämte byggnadsinventarier visas mera avsevärt över- eller understiga ett skäligt markvärde, får dock det för byggnaden beräknade anskaffningsvärdet jämkas. Har den skattskyldige eller någon, som står honom nära, vidtagit åtgärder för att den skattskyldige skall kunna tillgodoräkna sig ett högre anskaffningsvärde än som synes rimligt och kan det antas att detta har skett för att åt någon av dem bereda obehörig förmån i beskattningsavseende, skall anskaffningsvärdet i skälig mån jämkas.

Har en investeringsreserv e. d. eller näringsbidrag tagits i anspråk för anskaffning av en byggnad, skall som anskaffningsvärde för byggnaden anses den verkliga utgiften för byggnaden minskad med det ianspråktagna beloppet.

Övergår en byggnad till en ny ägare på annat sätt än genom köp, byte eller därmed jämförligt fång, får den nye ägaren göra de värdeminskningsavdrag på byggnaden som skulle ha tillkommit den förre ägaren om denne fortfarande hade ägt byggnaden.

Procentsatsen för värdeminskningsavdrag i fråga om en byggnad bestäms med hänsyn till den tid byggnaden anses kunna utnyttjas. Därvid skall beaktas även sådana omständigheter som att byggnadens användningstid kan antas komma att röna inflytande av framtida rationaliseringar, teknikens utveckling, omläggning av verksamhet och liknande förhållanden. Är på grund av särskilda omständigheter av annan art än nyss nämnts byggnadens värde för rörelsen begränsat till förhållandevis kort tid, skall hänsyn tas även till detta. Så kan vara fallet exempelvis då fråga är om en byggnad för utnyttjande av en begränsad malmfyndighet eller då en byggnad, som är belägen på annans mark och som används i rörelse, vid nyttjanderättens upphörande inte skall lösas av jordägaren.

Skattskyldig får i fråga om en byggnad, som är avsedd att användas i hans rörelse, göra avdrag inom avskrivningsplanen — utom med årliga värdeminskningsavdrag — med 10 procent av de på planen upptagna utgifterna för ny-, till- eller ombyggnad (primäravdrag). Primäravdraget medges med 2 procent för år räknat från den tidpunkt då byggnaden eller den till- eller ombyggda delen av byggnaden har färdigställts. Förvärvas byggnaden av en ny ägare, får denne tillgodogöra sig de primäravdrag som återstår för den förre ägaren.

Utrangeras en i rörelse använd byggnad, får avdrag göras för vad som återstår oavskrivet av anskaffningsvärdet i den mån beloppet överstiger

vad som inflyter genom avyttring av byggnadsmaterial e. d. i samband med utrangeringen.

till 32 §

3 a.⁹ Har en anställd i ett aktiebolag förvärvat aktier i bolaget eller i ett bolag, som ingår i samma koncern som bolaget, till ett pris som understiger marknadsvärdet skall skillnadsbeloppet inte tas upp som intäkt om

1. aktier på grund av samtidigt erbjudande har förvärvats även av andra än bolagets anställda och aktieägare samt anställda och aktieägare i annat bolag, som ingår i samma koncern som bolaget, på samma villkor som gällt för de anställda,

2. under 1 nämnda anställdas och aktieägares sammanlagda aktieförvärv inte har överstigit tjugo procent av det totala antalet utbudna aktier,

3. den anställde därvid inte har förvärvat aktier för ett belopp som överstiger 30 000 kronor.

Vid beräkning enligt första stycket 2 medräknas även aktier beträffande vilka en aktieägare avyttrat sin företrädesrätt att förvärva aktier till andra än de anställda och aktieägarna.

Bestämmelserna i denna anvisningspunkt gäller inte om *aktierna* vid tiden för de anställdas förvärv är *inregistrerade* vid Stockholms fondbörs eller är föremål för handel enligt ett avtal som bolaget har träffat med en svensk fondkommissionär med skyldighet för denne att på begäran av envar ange kurser på *aktierna* och till dessa kurser köpa och sälja sådana *aktier*.

Vad som sägs om aktier gäller även konvertibla skuldebrev, vinstandelsbevis och skuldebrev förenade med optionsrätt. Bestämmelserna i denna anvisningspunkt gäller inte om *något av nämnda slags värdepapper i det utgivande bolaget* vid tiden för de anställdas förvärv är *inregistrerat* vid Stockholms fondbörs eller är föremål för handel enligt ett avtal som bolaget har träffat med en svensk fondkommissionär med skyldighet för denne att på begäran av envar ange kurser på *värdepapperen* och till dessa kurser köpa och sälja sådana *värdepapper*.

Vid tillämpning av denna anvisningspunkt jämställs styrelseledamot och styrelsesuppleant med anställd.

4.¹⁰ I vissa tjänster är särskild ersättning anvisad för vissa med tjänsten förenade kostnader, som av den skattskyldige måste bestridas. I fråga om sådan ersättning skall i beskattningshänseende skillnad göras mellan *statlig* eller enligt vad nedan sägs därmed jämställd tjänst och *enskild* tjänst.

Är fråga om statlig tjänst, skall den anvisade ersättningen icke upptagas som intäkt av tjänsten, liksom å andra sidan de kostnader, som skola med ersättningen bestridas, ej få avföras såsom utgift, även om ersättningen icke förslår till kostnadernas gäldande. Vad nu

Är fråga om statlig tjänst, skall, *med undantag för traktamentsersättning vid resa i tjänsten som inte varit förenad med övernattning samt resekostnadsersättning*, den anvisade ersättningen icke upptagas som intäkt av tjänsten, liksom å andra sidan de kostnader, som sko-

⁹ Senaste lydelse 1984:951.

¹⁰ Senaste lydelse 1983:446.

sagts gäller för de fall, då den anvisade ersättningen är avsedd att täcka utgifterna i fråga. Är ersättningen däremot endast avsedd att utgöra ett mindre bidrag till kostnadernas bestridande, skall ersättningen i sin helhet upptagas såsom intäkt, medan å andra sidan kostnaderna få avdragas såsom utgift, även i den mån de överskjuta ersättningen. Vad nu sagts skall gälla även i fråga om kommunal tjänst så ock eljest vid anställning hos offentlig institution, beträffande vilken förklaring enligt 32 § 3 mom. andra stycket gäller.

I fråga om enskild tjänst skall den anvisade ersättningen upptagas såsom intäkt, och de omkostnader, som skola därmed bestridas, avföras såsom omkostnader för tjänsten eller uppdraget. Om därvid ersättningen icke förslår till kostnadernas gäldande, får bristen avföras å intäkten av tjänsten i övrigt. Härvid märkes dock, att, om det kan antagas, att den anvisade ersättningen beräknats med hänsyn till vad som skäligen kan anses normalt åtgå till täckande av de omkostnader, som skola därmed bestridas, större avdrag än som svarar mot den anvisade ersättningen bör medgivas allenast om det visas, att på grund av särskilda förhållanden ersättningen varit otillräcklig för sådana skäligen omkostnader. Å andra sidan torde i dylikt fall ofta kunna antagas, att den anvisade ersättningen i sin helhet åtgått till de omkostnader, för vilka den avsetts, utan att särskild utredning i detta avseende behöver lämnas. Avdrag med samma belopp som den anvisade ersättningen torde i regel böra medgivas i de fall, då ersättningen ej överstiger vad som av staten i motsvarande fall anvisas. Detta lär exempelvis vara förhållandet beträffande de re-

la med ersättningen bestridas, ej få avföras såsom utgift, även om ersättningen icke förslår till kostnadernas gäldande. Vad nu sagts gäller för de fall, då den anvisade ersättningen är avsedd att täcka utgifterna i fråga. Är ersättningen däremot endast avsedd att utgöra ett mindre bidrag till kostnadernas bestridande, skall ersättningen i sin helhet upptagas såsom intäkt, medan å andra sidan kostnaderna få avdragas såsom utgift, även i den mån de överskjuta ersättningen. Vad nu sagts skall gälla även i fråga om kommunal tjänst så ock eljest vid anställning hos offentlig institution, beträffande vilken förklaring enligt 32 § 3 mom. andra stycket gäller.

I fråga om enskild tjänst *samt vid statlig tjänst i fråga om trakta-
mentsersättning vid resa i tjänsten som inte varit förenad med övernattning och resekostnadsersättning* skall den anvisade ersättningen upptagas såsom intäkt, och — *med undantag för ökade levnadskostnader vid resa i tjänsten som inte varit förenad med övernattning* — de omkostnader, som skola därmed bestridas, avföras såsom omkostnader för tjänsten eller uppdraget. Om därvid ersättningen icke förslår till kostnadernas gäldande, får bristen avföras å intäkten av tjänsten i övrigt. Härvid märkes dock, att, om det kan antagas, att den anvisade ersättningen beräknats med hänsyn till vad som skäligen kan anses normalt åtgå till täckande av de omkostnader, som skola därmed bestridas, större avdrag än som svarar mot den anvisade ersättningen bör medgivas allenast om det visas, att på grund av särskilda förhållanden ersättningen varit otillräcklig för sådana skäligen omkostnader. Å andra sidan torde i dylikt fall ofta kunna antagas, att den anvisade ersättningen i sin helhet åtgått till de omkostnader, för vilka den avsetts, utan att särskild utredning i detta

sekostnadsersättningar, som i allmänhet utbetalas av de enskilda järnvägarna. I fråga om trakamentsersättning *gälla* dock särskilda bestämmelser, se punkt 3 av anvisningarna till 33 §.

avseende behöver lämnas. Avdrag med samma belopp som den anvisade ersättningen torde i regel böra medgivas i de fall, då ersättningen ej överstiger vad som av staten i motsvarande fall anvisas. Detta lär exempelvis vara förhållandet beträffande de resekostnadsersättningar, som i allmänhet utbetalas av de enskilda järnvägarna. *Vad nu sagts om statlig tjänst skall gälla även i fråga om kommunal tjänst så ock eljest vid anställning hos offentlig institution, beträffande vilken förklaring enligt 32 § 3 mom. andra stycket gäller.* I fråga om trakamentsersättning och resekostnadsersättning vid resa med egen bil gäller dock särskilda bestämmelser, se punkt 3 av anvisningarna till 33 §.

till 33 §

3.¹¹ Har skattskyldig i sin tjänst verkställt resor utom den vanliga verksamhetsorten, äger han rätt att åtnjuta avdrag icke blott för kostnaden för själva resan utan jämväl för den ökning i levnadskostnaden, som den skattskyldige kan hava fått vidkännas på den grund, att han vistats utom sin vanliga verksamhetsort, såsom för hotellrum, ökad kostnad för föda osv. Därest i tjänst, som avses i punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 32 §, anvisats särskild ersättning för kostnaderna, får avdrag dock icke äga rum. Hava jämlikt 25 § första stycket 3) taxeringslagen trakamentsersättningar och andra ersättningar icke upptagits såsom intäkt, må ej heller de emot ersättningarna svarande kostnaderna avdragas.

I första stycket avsedd ökning i levnadskostnaden skall, där den skattskyldige inte visar större ökning, anses ha uppgått till ett belopp motsvarande den ersättning som av arbetsgivaren utgivits för kostnadens täckande (traktamente), dock högst till belopp som i en-

3. Har skattskyldig i sin tjänst verkställt resor *som varit förenade med övernattning* utom den vanliga verksamhetsorten, äger han rätt att åtnjuta avdrag icke blott för kostnaden för själva resan utan jämväl för den ökning i levnadskostnaden, som den skattskyldige kan hava fått vidkännas på den grund, att han vistats utom sin vanliga verksamhetsort, såsom för hotellrum, ökad kostnad för föda osv. Därest i tjänst, som avses i punkt 4 andra stycket av anvisningarna till 32 §, anvisats särskild ersättning för kostnaderna, får avdrag dock icke äga rum. Hava jämlikt 25 § första stycket 3 taxeringslagen trakamentsersättningar och andra ersättningar icke upptagits såsom intäkt, må ej heller de emot ersättningarna svarande kostnaderna avdragas.

I första stycket avsedd ökning i levnadskostnaden skall, där den skattskyldige inte visar större ökning, anses ha uppgått till ett belopp motsvarande den ersättning som av arbetsgivaren utgivits för kostnadens täckande (traktamente), dock högst till belopp som i en-

¹¹ Senaste lydelse 1988:1523.

lighet med vad nedan i detta stycke sägs motsvarar största normala ökning i levnadskostnaden. Riksskatteverket fastställer för varje kalenderår ett belopp (normalbelopp) motsvarande största normala ökning i levnadskostnaden för ett dygn. *Har resan varit förenad med övernattning skall den anses ha varit det antal dygn som motsvarar antalet övernattningar. Har resan ägt rum utan samband med övernattning skall såsom största normala ökning i levnadskostnaden räknas: fyra tiondels normalbelopp, när förrättningen varat mer än tio timmar i följd, samt två tiondels normalbelopp, när förrättningen eljest varat mer än fyra timmar i följd.* Omfattar vistelse på en och samma ort längre tid än 15 dygn i följd, skall från och med det sextonde dygnet såsom största normala ökning i levnadskostnaden räknas sex tiondelar av normalbeloppet. Vid 1984 – 1991 års taxeringar skall för skattskyldig som vid arbete inom byggnads- och anläggningsbranschen fortlöpande haft sin arbetsplats förlagd till en och samma ort utanför den vanliga verksamhetsorten under längre tid än två år för tid därefter såsom största normala ökning i levnadskostnaden anses ett belopp motsvarande den del av normalbeloppet som avser kost vid förrättning som pågått längre tid än 15 dygn ökat med faktisk kostnad för logi på arbetsorten. Vill skattskyldig visa att kostnadsökningen i en och samma tjänst varit större än avdrag som beräknats i enlighet med vad nu sagts, skall utredningen avse hans samtliga förrättningar i nämnda tjänst under beskattningsåret; dock att i fråga om avdrag för ökning i levnadskostnaden från och med det sextonde dygnet i följd på en och samma ort eller under förrättning på utrikes ort levnadskostnadsökningen får beräknas för varje förrättning för sig.

lighet med vad nedan i detta stycke sägs motsvarar största normala ökning i levnadskostnaden. Riksskatteverket fastställer för varje kalenderår ett belopp (normalbelopp) motsvarande största normala ökning i levnadskostnaden för ett dygn. *Resan* skall anses ha varit det antal dygn som motsvarar antalet övernattningar. Omfattar vistelse på en och samma ort längre tid än 15 dygn i följd, skall från och med det sextonde dygnet såsom största normala ökning i levnadskostnaden räknas sex tiondelar av normalbeloppet. Vid 1984 – 1991 års taxeringar skall för skattskyldig som vid arbete inom byggnads- och anläggningsbranschen fortlöpande haft sin arbetsplats förlagd till en och samma ort utanför den vanliga verksamhetsorten under längre tid än två år för tid därefter såsom största normala ökning i levnadskostnaden anses ett belopp motsvarande den del av normalbeloppet som avser kost vid förrättning som pågått längre tid än 15 dygn ökat med faktisk kostnad för logi på arbetsorten. Vill skattskyldig visa att kostnadsökningen i en och samma tjänst varit större än avdrag som beräknats i enlighet med vad nu sagts, skall utredningen avse hans samtliga förrättningar i nämnda tjänst under beskattningsåret; dock att i fråga om avdrag för ökning i levnadskostnaden från och med det sextonde dygnet i följd på en och samma ort eller under förrättning på utrikes ort levnadskostnadsökningen får beräknas för varje förrättning för sig.

Avdrag för ökade levnadskostnader är däremot icke medgivet enbart på den grund, att den skattskyldige har sitt arbete på annan ort än den, där han har sin bostad. Har den skattskyldige bosatt sig på annan ort än den, där han har tjänst eller anställning, eller antagit arbete, som skall utföras på annan ort än den, där han är bosatt, är avdrag i regel icke medgivet. Avdrag medges dock för det fall, att anställningen avser endast en kortare tid eller skall bedrivas å flera olika platser eller det av annan anledning icke skäligen kan ifrågasättas, att den skattskyldige skall avflytta till den ort, där arbetet skall utföras.

Oavsett vad i nästföregående stycke sägs äger skattskyldig, som på grund av sitt arbete bosatt sig på annan ort än den där hans familj är bosatt, därest det med avseende på makes förvärvsverksamhet, svårighet att anskaffa familjebostad eller annan därmed jämförlig omständighet icke skäligen kan ifrågasättas, att familjen skall avflytta till den skattskyldiges bostadsort. åtnjuta avdrag för den ökning i levnadskostnaden som föranledes av den skilda bosättningen. Om båda makarna äro berättigade till sådant avdrag, skall, där makarna ej överenskommit om annan fördelning, det sammanlagda avdraget tillkomma dem med hälften var. Vad här sagts skall, såvitt avser makar, icke äga tillämpning i fall som i 52 § 2 mom. sägs.

Den som använt egen bil för resor i tjänsten har rätt till avdrag för kostnaden med ett belopp om 1 krona och 10 öre för varje körd kilometer.

till 36 §

3.¹² Förlust genom icke yrkesmässig avyttring (realisationsförlust) får dras av i den omfattning som anges i punkt 4 nedan.

Realisationsförlust skall beräknas på samma sätt som realisationsvinst enligt punkterna 1–2 e. Realisationsförlust på andel i handelsbolag får dock inte beräknas med utgångspunkt i ett justerat ingångsvärde som bestämts enligt punkt 2 d andra–fjärde styckena. Vidare får vid förlustberäkningen en fastighets ingångsvärde inte beräknas på grundval av ett taxeringsvärde enligt punkt 2 a sjätte eller sjunde stycket. Inte heller får omräkning som avses i punkt 2 a tionde stycket ske eller tillägg enligt punkt 2 a tolfte stycket göras. Har den med förlust avyttrade egendomen innehafts under sådan tid att, om vinst i stället hade uppstått vid avyttringen, endast en del av vinsten skulle ha räknats till skattepliktig realisationsvinst, är endast motsvarande del av förlusten avdrags-

Realisationsförlust skall beräknas på samma sätt som realisationsvinst enligt punkterna 1–2 e. Realisationsförlust på andel i handelsbolag får dock inte beräknas med utgångspunkt i ett justerat ingångsvärde som bestämts enligt punkt 2 d andra–fjärde styckena. Vidare får vid förlustberäkningen en fastighets ingångsvärde inte beräknas på grundval av ett taxeringsvärde enligt punkt 2 a sjätte eller sjunde stycket. Inte heller får omräkning som avses i punkt 2 a tionde stycket ske eller tillägg enligt punkt 2 a tolfte stycket göras. Har den med förlust avyttrade egendomen innehafts under sådan tid att, om vinst i stället hade uppstått vid avyttringen, endast en del av vinsten skulle ha räknats till skattepliktig realisationsvinst, är endast motsvarande del av förlusten avdrags-

¹² Senaste lydelse 1989:96.

gill. Vid avyttring av sådan egendom som avses i 35 § 3 mom. är oavsett innehavstiden endast 40 procent av förlusten avdragsgill. Har förlusten uppkommit vid fastighetsreglering i fall som avses i punkt 4 av anvisningarna till 35 § är endast så stor del av förlusten avdragsgill som belöper på vad den skattskyldige har erhållit i pengar.

gill. Vid avyttring av sådan egendom som avses i 35 § 3 mom. är oavsett innehavstiden endast 50 procent av förlusten avdragsgill. Har förlusten uppkommit vid fastighetsreglering i fall som avses i punkt 4 av anvisningarna till 35 §, är endast så stor del av förlusten avdragsgill som belöper på vad den skattskyldige har erhållit i pengar.

till 41 §

4.¹³ I fråga om annan förvärvskälla än jordbruksfastighet, annan fastighet varav inkomsten beräknas enligt bokföringsmässiga grunder eller rörelse gäller såsom allmän regel, att inkomst skall anses hava åtnjutits under det år, då densamma från den skattskyldiges synpunkt är att anse såsom verkligen förvärvad och till sitt belopp känd. Detta är framför allt förhållandet, då inkomsten av den skattskyldige uppburits eller blivit för honom tillgänglig för lyftning eller, såsom i fråga om bostadsförmån och andra förmåner in natura, då den på annat sätt kommit den skattskyldige till godo, detta oberoende av huruvida inkomsten intjänats under året eller tidigare. Vissa intäkter, t. ex. av tjänst, ränta å i bank eller annan penninginrättning inestående medel o. s. v. kunna dock hänföras till nästföregående års inkomst, ehuru de icke uppburits eller varit tillgängliga för lyftning förrän efter nämnda års utgång. Förutsättningen härför är emellertid, att de intjänats under beskattningsåret och uppburits eller blivit för lyftning tillgängliga omedelbart efter det årets utgång eller i varje fall så tidigt under nästföljande år, att de praktiskt taget kunna hänföras till inkomsten under beskattningsåret. Likaledes böra vissa intäkter, t. ex. hyror av en hyresfastighet, vilka inlutit redan före beskattningsårets ingång, hänföras till

4. I fråga om annan förvärvskälla än jordbruksfastighet, annan fastighet varav inkomsten beräknas enligt bokföringsmässiga grunder eller rörelse gäller såsom allmän regel, att inkomst skall anses hava åtnjutits under det år, då densamma från den skattskyldiges synpunkt är att anse såsom verkligen förvärvad och till sitt belopp känd. Detta är framför allt förhållandet, då inkomsten av den skattskyldige uppburits eller blivit för honom tillgänglig för lyftning eller, såsom i fråga om bostadsförmån och andra förmåner in natura, då den på annat sätt kommit den skattskyldige till godo, detta oberoende av huruvida inkomsten intjänats under året eller tidigare. *Har den skattskyldige på grund av sin anställning eller dylikt fått förvärva värdepapper på förmånliga villkor, tas förmånen upp till beskattning det år förvärvet skedde.* Vissa intäkter, t. ex. av tjänst, ränta å i bank eller annan penninginrättning inestående medel osv. kunna dock hänföras till nästföregående års inkomst, ehuru de icke uppburits eller varit tillgängliga för lyftning förrän efter nämnda års utgång. Förutsättningen härför är emellertid, att de intjänats under beskattningsåret och uppburits eller blivit för lyftning tillgängliga omedelbart efter det årets utgång eller i varje fall så tidigt under nästföljande år, att de praktiskt taget kunna hänföras till inkomsten un-

¹³ Senaste lydelse 1985: 307.

nämnda års inkomst, därest de avse beskattningsåret eller del därav samt influtit omedelbart före årets ingång. Särskilda regler gäller vidare enligt punkt 4 a i fråga om intäkt på grund av icke yrkesmässig avyttring av aktier, konvertibla skuldebrev, optionsrätter och andelar i vissa fall.

der beskattningsåret. Likaledes böra vissa intäkter, t. ex. hyror av en hyresfastighet, vilka influtit redan före beskattningsårets ingång, hänföras till nämnda års inkomst, därest de avse beskattningsåret eller del därav samt influtit omedelbart före årets ingång. Särskilda regler gäller vidare enligt punkt 4 a i fråga om intäkt på grund av icke yrkesmässig avyttring av aktier, konvertibla skuldebrev, optionsrätter och andelar i vissa fall.

Å andra sidan skola utgifterna och omkostnaderna för inkomstförvärvet avdragas från intäkten under det år, då de verkligen blivit av den skattskyldige bestridda, även om de avse inkomst, som tidigare förvärvats eller först under ett senare år beräknas inflyta. Även här gäller, att en utgift, som verkställt under året före eller efter beskattningsåret, kan vara att praktiskt taget hänföra till utgift under beskattningsåret. Så kan exempelvis, om ränta å en i en hyresfastighet in-tecknad skuld erlagts omedelbart efter beskattningsårets utgång, räntan vara att anse såsom utgift under beskattningsåret, nämligen för det fall, att räntan hänför sig till beskattningsåret. Om avdrag för kostnader för reparation och underhåll av sådan fastighet, varav intäkterna beräknas enligt 24 § 1 mom., gäller även punkt 8 av anvisningarna till 25 §. I fråga om avdrag för utgifter, som hänföra sig till realisationsvinst, gälla särskilda bestämmelser (jfr anvisningarna till 36 § punkt 1).

I enlighet härmed skola fordringar för utfört arbete räknas såsom intäkt för det år, varunder de inflyta, och utgifter, vilka icke omedelbart guldits, avräknas från intäkterna för det år, varunder de betalas. Ränta å penningar, som innestå i bank å sådan räkning, å vilken räntan gottskrives insättaren per den 31 december, anses såsom nämnda dag influten intäkt, medan däremot ränta å penningar, som innestå å annan räkning, räknas såsom inkomst för det år, då räntan förfaller till betalning, även om räntan till någon del belöpt å ett tidigare eller senare år. Om någon upplåtit avverkningrätt till skog mot betalning, som skall erläggas under loppet av flera år, skall såsom intäkt för varje år upptagas den del av köpeskillingen, som under samma år influtit. Avdrag för minskning i ingående virkesförråd m. m., vartill upplåtaren kan vara berättigad, fördelas därvid på de särskilda åren i förhållande till den under varje år influtna likviden. Detsamma gäller i tillämpliga delar i fråga om annan terminsvis inflytande intäkt i egentlig mening. I fråga om intäkt vid icke yrkesmässig avyttring av fast eller lös egendom är det därcmot utan betydelse om intäkten skall uppbäras på en gång eller i särskilda terminer. Så skall realisationsvinst respektive realisationsförlust beräknas med hänsyn till köpeskillingens totala belopp, oavsett om detta skall betalas på en gång eller terminsvis.

till 42 §

2.¹⁴ Värdet av bilförmån skall för helt år bestämmas till 22 procent av nybilspriset i slutet av året före beskattningsåret för senaste årsmodell av förmånsbilen eller – om bilmodellen då inte saluförs – till 22 procent av ett uppskattat nybilspris, baserat på nybilspriset för motsvarande modeller.

Är förmånsbilens årsmodell äldre än tre år skall förmånens värde nedsättas till 18 procent av det i första stycket angivna nybilspriset.

Är förmånsbilens årsmodell sex år eller äldre skall värdet av förmånen nedsättas till 18 procent av ett uppskattat nybilspris, baserat på 85 procent av nybilspriset i slutet av året före beskattningsåret för de vanligast förekommande bilarna. På den skattskyldiges begäran skall förmånsvärdet bestämmas enligt andra stycket, om sådant nybilspris som där avses kan beräknas för förmånsbilen.

Vid beräkningen av förmånsvärdet enligt första – tredje styckena skall till det angivna nybilspriset i förekommande fall läggas anskaffningskostnaden för extrautrustning i den mån den överstiger 20 000 kronor.

Om den skattskyldige bekostar allt drivmedel för det privata nyttjandet av förmånsbilen skall förmånsvärdet nedsättas därigenom att den procent-sats efter vilken förmånsvärdet enligt första – tredje styckena skall beräknas minskas med fyra.

Om den skattskyldige åtnjuter förmånen endast under en del av året skall förmånsvärdet beräknat enligt första – femte styckena sättas ned med en tolfedel för varje hel kalendermånad som han inte har åtnjutit förmånen.

Har företagsledare i fåmansföretag eller honom närstående person fått utnyttja bil som är betydligt dyrare än vad som kan anses erforderligt med hänsyn till företagets verksamhet, skall till det enligt schablon beräknade värdet av bilförmån läggas ett belopp som kan anses motsvara skillnaden mellan de faktiska kostnaderna för bilens användning i verksamheten och de för verksamheten erforderliga kostnaderna.

2. Värdet av bilförmån skall för helt år bestämmas till 30 procent av nybilspriset i slutet av året före beskattningsåret för senaste årsmodell av förmånsbilen eller – om bilmodellen då inte saluförs – till 30 procent av ett uppskattat nybilspris, baserat på nybilspriset för motsvarande modeller.

Är förmånsbilens årsmodell äldre än tre år skall förmånens värde nedsättas till 25 procent av det i första stycket angivna nybilspriset.

Är förmånsbilens årsmodell sex år eller äldre skall värdet av förmånen nedsättas till 25 procent av ett uppskattat nybilspris, baserat på 85 procent av nybilspriset i slutet av året före beskattningsåret för de vanligast förekommande bilarna. På den skattskyldiges begäran skall förmånsvärdet bestämmas enligt andra stycket, om sådant nybilspris som där avses kan beräknas för förmånsbilen.

5. Vid beräkning av en skattskyldigs förmån att på grund av anställning eller dylikt få förvärva värdepapper, skall även beaktas värdet av rätt att till ett i förväg bestämt pris få förvärva egendom vid en senare tidpunkt.

¹⁴ Senaste lydelse 1987:1303.

till 54 §

3.¹⁵ Skattefrihet enligt 54 § första stycket föreligger om

a) anställningen och vistelsen utomlands varat minst sex månader och avsett anställning hos arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet från fast driftställe i det land där arbetet utförs samt inkomsten belastar driftstället såsom omkostnad; eller

b) anställningen och vistelsen utomlands varat minst ett år i samma land och avsett anställning hos annan än svenska staten, svensk kommun, svensk landstingskommun eller svensk församling.

Vad nu sagts gäller dock inte vid anställning ombord på utändskt fartyg. I fråga om sådan anställning gäller vid 1986–1990 års taxeringar att skattefrihet föreligger om anställningen och vistelsen utomlands varat minst sex månader och avsett anställning hos arbetsgivare, som är en inländsk juridisk person eller en här i riket bosatt fysisk person, och anställningen utövats ombord på utländskt fartyg som huvudsakligen går i sådan oceanfart som avses i 1 kap. 7 § 8 fartygssäkerhetsförordningen (1988:594).

Vad nu sagts gäller dock inte vid anställning ombord på utändskt fartyg. I fråga om sådan anställning gäller vid 1986–1991 års taxeringar att skattefrihet föreligger om anställningen och vistelsen utomlands varat minst sex månader och avsett anställning hos arbetsgivare, som är en inländsk juridisk person eller en här i riket bosatt fysisk person, och anställningen utövats ombord på utländskt fartyg som huvudsakligen går i sådan oceanfart som avses i 1 kap. 7 § 8 fartygssäkerhetsförordningen (1988:594).

I tid för vistelse som avses i första och andra styckena får inräknas kortare avbrott för semester, tjänsteuppdrag eller liknande, som inte är förlagda till början eller slutet av anställningen utomlands. Uppehåll i Sverige för här avsedda ändamål får inte sträcka sig längre än som motsvarar högst sex dagar för varje hel månad som anställningen utomlands varar eller under ett och samma anställningsår till mer än 72 dagar.

Har den skattskyldige påbörjat anställningen och kunde det därvid på goda grunder antas att inkomsten av anställningen skulle komma att undantas från skatt i Sverige enligt 54 § första stycket f men inträffar under anställningstiden ändrade förhållanden som medför att villkoren för att undanta inkomsten från skatt i Sverige inte föreligger, skall inkomsten likväl undantas från beskattning i Sverige om de ändrade förhållandena beror på omständigheter över vilka den skattskyldige inte kunnat råda och en beskattning skulle te sig uppenbart oskälig.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990 och tillämpas första gången vid 1991 års taxering. Äldre bestämmelser tillämpas i fråga om beskattningsår som påbörjats före den 1 januari 1990.

¹⁵ Senaste lydelse 1988:1528.

Lag om ändring i lagen (1984: 1052) om statlig fastighetsskatt

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*3 §¹

Fastighetsskatten utgör för varje beskattningsår

a) 2,5 procent av 55 procent av taxeringsvärdet om intäkt av fastigheten beräknas enligt 24 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) och fastigheten utgör hyreshusenhet,

a) 2,5 procent av 65 procent av taxeringsvärdet om intäkt av fastigheten beräknas enligt 24 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) och fastigheten utgör hyreshusenhet,

b) 2 procent av en tredjedel av taxeringsvärdet om intäkt av fastigheten beräknas enligt 24 § 1 mom. kommunalskattelagen och fastigheten utgör småhusenhet,

c) 1,4 procent av en tredjedel av taxeringsvärdet om intäkt av fastigheten beräknas enligt 24 § 2 mom. kommunalskattelagen,

d) 1,4 procent av 55 procent av taxeringsvärdet om intäkt av fastigheten beräknas enligt 2 § 7 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt och fastigheten utgör hyreshusenhet,

d) 1,4 procent av 65 procent av taxeringsvärdet om intäkt av fastigheten beräknas enligt 2 § 7 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt och fastigheten utgör hyreshusenhet,

e) 1,4 procent av en tredjedel av taxeringsvärdet om intäkt av fastigheten beräknas enligt 2 § 7 mom. lagen om statlig inkomstskatt och fastigheten utgör småhusenhet,

f) 2,5 procent av bostadsbyggnadsvärde och tomtmarksvärde avseende hyreshus på lantbruksenhet,

g) 2 procent av en tredjedel av bostadsbyggnadsvärde och tomtmarksvärde avseende småhus på lantbruksenhet,

h) 2,5 procent av 55 procent av taxeringsvärdet om hyreshusenhet enligt 4 kap. 11 § andra stycket fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall ha beskattningsnaturen jordbruksfastighet,

h) 2,5 procent av 65 procent av taxeringsvärdet om hyreshusenhet enligt 4 kap. 11 § andra stycket fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall ha beskattningsnaturen jordbruksfastighet,

i) 2 procent av en tredjedel av taxeringsvärdet om småhusenhet enligt 4 kap. 11 § andra stycket fastighetstaxeringslagen skall ha beskattningsnaturen jordbruksfastighet,

j) 2,5 procent av 55 procent av taxeringsvärdet om intäkt av fastigheten utgör intäkt av rörelse enligt kommunalskattelagen och fastigheten utgör hyreshusenhet,

j) 2,5 procent av 65 procent av taxeringsvärdet om intäkt av fastigheten utgör intäkt av rörelse enligt kommunalskattelagen och fastigheten utgör hyreshusenhet,

¹ Senaste lydelse 1987:565.

k) 2 procent av en tredjedel av taxeringsvärdet om intäkt av fastigheten utgör intäkt av rörelse enligt kommunalskattelagen och fastigheten utgör småhusenhet.

Till den del taxeringsvärdet av en fastighet, som ägs av sådan inländsk eller utländsk livförsäkringsanstalt som avses i 2 § 6 mom. lagen om statlig inkomstskatt, belöper på verksamhet avseende sådana pensionsförsäkringar eller avgångsbidragsförsäkringar som nämns i 2 § 6 mom. tredje stycket samma lag, skall dock procenttalet, i stället för vad som därom föreskrivs i första stycket j eller k, utgöra 1,4.

Om fastighetsskatt skall beräknas enligt olika grunder för skilda delar av fastigheten skall underlaget för beräkningen av fastighetsskatten för dessa delar utgöras av den del av värdet som belöper på respektive fastighetsdel.

Är den skattskyldige frikallad från skattskyldighet för inkomst av fastigheten, beräknas fastighetsskatten som om sådan befrielse inte hade förelagat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990 och tillämpas första gången vid 1991 års taxering. Äldre bestämmelser gäller i fråga om fastighetsskatt för beskattningsår som påbörjats före ikraftträdandet.

Lag om ändring i lagen (1983:1086) om vinstdelningsskatt

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1983:1086) om vinstdelningsskatt skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*3 §¹

Det nominella resultatet är företagets beskattningsbara inkomst eller beräknade förlust vid taxeringen till statlig inkomstskatt sedan detta belopp minskats med beskattningsårets inkomstskatt samt, i den mån inkomsten eller förlusten påverkats av nedan angivna poster,

1. ökats med påfordrad kommunalskatt,
2. minskats med restituerad, avkortad eller avskriven kommunalskatt,
3. ökats med avdrag för tidigare års förlust,
4. ökats med avdrag för aktieutdelning,
5. ökats med investeringsavdrag, särskilt forskningsavdrag och exportkreditavdrag,
6. ökats med belopp varmed lagerreserv, resultatutjämningsfond eller annan liknande reserv ökat samt
7. minskats med belopp varmed lagerreserv, resultatutjämningsfond eller annan liknande reserv minskat.

Har ett koncernbidrag ansetts som avdragsgill omkostnad för givaren och skattepliktig intäkt för mottagaren enligt 2 § 3 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, skall vid beräkning av det nominella resultatet beloppet enligt första stycket för givaren ökas och för mottagaren minskas med koncernbidraget eller del därav. Som förutsättning för detta gäller dock

1. att såväl givare som mottagare framställt yrkande om det och
2. att mottagaren inte för samma beskattningsår erhållit avdrag vid inkomsttaxeringen för något utgivet koncernbidrag.

Vid beräkning av det nominella resultatet skall även bestämmelserna i 7 a och 7 b §§ beaktas.

Med beskattningsårets inkomstskatt avses 52 procent av företagets till statlig inkomstskatt beskattningsbara inkomst.

Med beskattningsårets inkomstskatt avses 40 procent av företagets till statlig inkomstskatt beskattningsbara inkomst.

Denna lag träder i kraft den 31 december 1989 och tillämpas första gången vid 1990 års taxering.

Äldre bestämmelser tillämpas dock vid denna taxering i fråga om skattskyldiga vars räkenskapsår avslutats före den 31 december 1989.

¹ Senaste lydelse 1986:1234.

Lag om särskilda regler för nedskrivning av lager m. m.

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Vid tillämpning av reglerna om värdering av lager m. m. i punkterna 2, 3 och 3 a av anvisningarna till 41 § kommunalskattelagen (1928:370) skall — i stället för vad som anges i nämnda anvisningspunkter — följande procentsatser gälla för skattskyldiga som avses i 10 a § lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, nämligen

1. anvisningspunkten 2
tredje och femte styckena: 60 procent,
sjätte och sjunde styckena: 40 procent,
tionde stycket: 70 procent,
2. anvisningspunkten 3
tredje stycket: 90 procent respektive — om avdrag
samtidigt har yrkats för avsättning till
resultatutjämningsfond — 95 procent samt
3. anvisningspunkten 3 a
fjärde stycket: 90 procent
sjätte stycket: 10 procent.

2 § Vid tillämpning av reglerna om avdrag för avsättning till resultatutjämningsfond i 41 d § kommunalskattelagen (1928:370) skall för skattskyldiga som avses i 10 a § lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt gälla att avdraget får uppgå till högst 15 procent av lönekostnaden.

Denna lag träder i kraft den 31 december 1989 och tillämpas första gången vid 1990 års taxering.

Äldre bestämmelser tillämpas dock vid denna taxering i fråga om beskattningsår som avslutats före den 31 december 1989.

Lag om ändring i lagen (1979:609) om allmän investeringsfond

Härigenom föreskrivs att 1 och 12 §§ lagen (1979:609) om allmän investeringsfond skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*1 §¹

Vid beräkning av nettointäkt av fastighet eller av rörelse enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt har svenskt aktiebolag, svensk ekonomisk förening, svensk sparbank och svensk ömsesidig skadeförsäkringsanstalt rätt till avdrag enligt denna lag för belopp som i räkenskaperna har avsatts till allmän investeringsfond. Sparbank får i balansräkningen ta upp allmän investeringsfond under benämningen investeringskonto.

Vid beräkning av nettointäkt av fastighet eller av rörelse enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt har svenskt aktiebolag, svensk ekonomisk förening, svensk sparbank och svensk ömsesidig skadeförsäkringsanstalt rätt till avdrag enligt denna lag för belopp som i räkenskaperna *för räkenskapsår som avslutats före den 31 december 1989* har avsatts till allmän investeringsfond. Sparbank får i balansräkningen ta upp allmän investeringsfond under benämningen investeringskonto.

Bostadsföretag som avses i 2 § 7 mom. lagen om statlig inkomstskatt kan inte få avdrag för avsättning till investeringsfond.

Ett företag kan för visst beskattningsår inte få avdrag för avsättning till allmän investeringsfond i mer än en förvärvskälla.

12 §

Om allmän investeringsfond skall återföras till beskattning enligt 11 § skall som skattepliktig intäkt i den förvärvskälla, vari avsättningen har gjorts, tas upp ett särskilt tillägg som svarar mot tjugo procent av det återförda beloppet.

För avsättning som gjorts i bokslut till ledning för 1990 års taxering skall som skattepliktig intäkt tas upp sjuttio procent av det återförda beloppet.

Regeringen kan, om synnerliga skäl föreligger, medge befrielse från tillägget.

Denna lag träder i kraft den 31 december 1989 och tillämpas såvitt avser 1 § första gången vid 1990 års taxering och såvitt avser 12 § första gången vid 1991 års taxering.

Har regeringen genom beslut senast den 9 november 1989 gett tillstånd enligt 4 § att ta i anspråk belopp som avsatts i bokslut per den 31 december 1989 eller senare tillämpas för företag som omfattas av tillståndet äldre bestämmelser i fråga om denna eller dessa avsättningar. Vad nu sagts gäller även företag som omfattas av en senare beslutad ändring av tillstån-

¹ Senaste lydelse 1984:1071.

det. Har avsättning gjorts i bokslut till ledning för 1990 eller 1991 års taxering gäller bestämmelserna i 12 § andra stycket.

Lag om upphävande av lagen (1966:172) om avdrag för avskrivning på skeppskontrakt m. m.

Härigenom föreskrivs att lagen (1966:172) om avdrag för avskrivning på skeppskontrakt m. m. skall upphöra att gälla vid utgången av år 1989. Bestämmelserna i 1 § den upphävda lagen tillämpas dock alltjämt vid 1991 och tidigare års taxeringar såvitt avser skriftliga avtal slutna före den 14 november 1989.

Har avdrag medgetts enligt den upphävda lagen skall bestämmelserna i 2 § lagen tillämpas även vid senare års taxeringar.

Lag om ändring i taxeringslagen (1956:623)

Härigenom föreskrivs att 25 d § samt 37 § 1 och 2 mom. taxeringslagen (1956:623)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

I självdeklaration behöver uppgift inte lämnas beträffande

1) avyttring i fall som avses i 35 § 3 mom. första stycket kommunal-skattelagen (1928:370), om det sammanlagda försäljningsbeloppet under beskattningsåret uppgått till högst 1 000 kronor eller

2) avyttring i fall som avses i 35 § 3 mom. andra stycket kommunal-skattelagen, om det sammanlagda försäljningsbeloppet under beskattningsåret uppgått till högst 6 600 kronor.

*Föreslagen lydelse*25 d §²

I självdeklaration behöver uppgift inte lämnas beträffande

1) avyttring i fall som avses i 35 § 3 mom. första stycket kommunal-skattelagen (1928:370), om det sammanlagda försäljningsbeloppet under beskattningsåret uppgått till högst 1 000 kronor eller

2) avyttring i fall som avses i 35 § 3 mom. andra stycket kommunal-skattelagen, om det sammanlagda försäljningsbeloppet under beskattningsåret uppgått till högst 5 300 kronor.

Nuvarande lydelse

37 §

1 mom.³ Till ledning vid inkomsttaxering, förmögenhetstaxering och registrering av preliminär A-skatt, som har innehållits genom skatteavdrag, skall varje år utan anmaning avlämnas uppgifter (*kontrolluppgifter*) för det föregående kalenderåret enligt följande uppställning.

Uppgiftsskyldig

*Vem uppgiften
skall avse*

Vad uppgiften skall avse

Undantag:

g) kostnadsersättning för resa i tjänsten inom riket med allmänt kommunikationsmedel eller taxi, motsvarande gjorda utlägg, annan kostnadsersättning för resa i tjänsten som inte överstiger sammanlagt 1 000 kronor, och representationersättning, motsvarande gjorda utlägg, sammanlagt icke överstigande 500 kronor, samt därjämte

¹ Lagen omtryckt 1971:399.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:773.

² Senaste lydelse 1985:406.

³ Senaste lydelse 1989:440.

traktamentsersättning vid vistelse i tjänsten utom tjänstgöringsorten, som sammanlagt icke överstiger 500 kronor eller icke avser mer än 24 dagar för år räknat, om i kontrolluppgiften anmärkes att ersättning av nämnda slag utgått (se även 2 mom. fjärde stycket),

Föreslagen lydelse

37 §

1 mom. Till ledning vid inkomsttaxering, förmögenhetstaxering och registrering av preliminär A-skatt, som har innehållits genom skatteavdrag, skall varje år utan anmaning avlämnas uppgifter (*kontrolluppgifter*) för det föregående kalenderåret enligt följande uppställning.

<i>Uppgiftsskyldig</i>	<i>Vem uppgiften skall avse</i>	<i>Vad uppgiften skall avse</i>
------------------------	---------------------------------	---------------------------------

Undantag:

g) kostnadsersättning för resa i tjänsten inom riket med allmänt kommunikationsmedel eller taxi, motsvarande gjorda utlägg, annan kostnadsersättning för resa i tjänsten som inte överstiger sammanlagt 1 000 kronor, och representationsersättning motsvarande gjorda utlägg, sammanlagt icke överstigande 500 kronor, samt därjämte traktamentsersättning vid vistelse i tjänsten utom tjänstgöringsorten, *som varit förenad med övernattning*, som sammanlagt icke överstiger 500 kronor eller icke avser mer än 24 dagar för år räknat, om i kontrolluppgiften anmärkes att ersättning av nämnda slag utgått (se även 2 mom. fjärde stycket),

37 §

2 mom.⁴ Vid avlämnande av uppgifter, varom stadgas i 1 mom., skall iakttagas följande.

Avser sådan förmån, varom i 1 mom. första och andra punkterna förmåles, endast en del av året, skall upplysning meddelas om den tidsrymd, för vilken förmånen utgått.

I kontrolluppgift, som upptager särskild resekostnads- och traktamentsersättning, skall angivas beloppet av dels resekostnadsersättning och dels traktamentsersättning jämte tid för vilken traktamentsersättning utgått. Därvid skola uppgifter lämnas om traktamentsersättning dels för förrättningar inom riket i enlighet med vad nedan sägs och dels för förrättningar utom riket. I fråga om förrättningar inom riket skola uppgifter lämnas särskilt för förrättningar som icke varit förenade med övernattning (*endagsförrättningar*), förrättningar som varit förenade med övernattning men icke medfört vistelse mer än femton dygn i följd på en och samma ort (korttidsförrättningar) samt övriga resor (långtidsförrättningar). För *endagsförrättningar* uppgives utgiven traktamentsersättning och antal dagar. Vid beräkning av antalet dagar för *endagsförrättningar* medräknas icke sådan *endagsförrättning*, som varat högst fyra timmar; förrättning som varat mer än fyra timmar men högst tio timmar räknas som halv dag; längre förrättning räknas som hel dag. För korttids- och långtidsförrättningar uppgives utgiven traktamentsersättning och antal nätter övernattning skett. De första femton dygnen av varje långtidsförrättning uppgivas såsom korttidsförrättning. — I kontrolluppgift skall i förekommande fall särskilt anmärkas, att arbetsgivaren utöver traktamentsersättningen, haft utgifter för den anställdes bostad eller uppehälle under förrättningen.

I kontrolluppgift, som upptager särskild resekostnads- och traktamentsersättning, skall angivas beloppet av dels resekostnadsersättning och dels traktamentsersättning *vid resa i tjänsten som varit förenad med övernattning* jämte tid för vilken *sådan* traktamentsersättning utgått. Därvid skola uppgifter lämnas om *sådan* traktamentsersättning dels för förrättningar inom riket i enlighet med vad nedan sägs och dels för förrättningar utom riket. I fråga om förrättningar inom riket skola uppgifter lämnas särskilt för förrättningar som varit förenade med övernattning men icke medfört vistelse mer än femton dygn i följd på en och samma ort (korttidsförrättningar) samt övriga resor (långtidsförrättningar) som varit förenade med övernattning. För korttids- och långtidsförrättningar uppgives utgiven traktamentsersättning och antal nätter övernattning skett. De första femton dygnen av varje långtidsförrättning uppgivas såsom korttidsförrättning. — I kontrolluppgift skall i förekommande fall särskilt anmärkas, att arbetsgivaren utöver traktamentsersättningen, haft utgifter för den anställdes bostad eller uppehälle under förrättningen. *Traktamentsersättning vid resa i tjänsten som inte varit förenad med övernattning skall i kontrolluppgift anges som lön, arvode eller motsvarande.*

⁴ Senaste lydelse 1989:440.

Om länsskattemyndigheten i det län där arbetsgivarens hemortskommun är belägen medger det, behöver arbetsgivaren, i stället för att lämna uppgift enligt tredje stycket om traktamentsersättning vid förrättning inom riket, endast anmärka i kontrolluppgiften att sådan ersättning utgått. Förutsättning för medgivande är att ersättning utgår enligt sådana grunder att den kan antagas icke komma att överstiga avdragsgill ökning i levnads-kostnaderna. Motsvarande medgivande kan lämnas även beträffande rese-kostnadsersättning för färd med allmänt kommunikationsmedel. Medgivande lämnas endast om arbetsgivaren har ett större antal anställda, som mera regelbundet företager tjänsteresor, och medgivandet bedömes vara utan olägenhet för taxeringsarbetet. Medgivande får ej lämnas fåmansföretag i fråga om uppgifter rörande företagsledaren och honom närstående personer samt delägare i företaget. Lämnat medgivande gäller tills vidare. Det kan begränsas till viss grupp av anställda. — Ansökan om medgivande göres hos länsskattemyndigheten senast den 31 oktober året före taxeringsåret. Talan mot beslut, varigenom ansökan om medgivande avslagits eller medgivande återkallats, förs hos riksskatteverket genom besvär som skola ha inkommit till verket inom en månad från den dag då klaganden erhöi del av beslutet. Mot riksskatteverkets beslut får talan icke föras.

Därest vid avlönings utbetalande avdrag skett för löntagares eller hans efterlevandes pensionering, skall i kontrolluppgiften upptagas bruttolön och vad som avdragits.

Av kontrolluppgift enligt 1 mom. första, andra eller sjunde punkten skall framgå om arbetsgivaren har att för utgivet belopp betala arbetsgivaravgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter. I kontrolluppgift som nu har sagts skall särskilt för sig tas upp representationsersättning och särskilt för sig annan kostnadsersättning än resekostnads- och traktamentsersättning.

I kontrolluppgift skall särskilt för sig tas upp sådant avdrag som har gjorts för preliminär A-skatt eller enligt lagen (1982:1006) om avdrags- och uppgiftsskyldighet beträffande vissa uppdragsersättningar.

I kontrolluppgift skall anges namn och postadress samt personnummer eller organisationsnummer för såväl den uppgiftsskyldige som den uppgiften avser. Kan personnummer inte anges för den som uppgiften avser skall redovisas dennes födelsetid. Har den uppgiftsskyldige tilldelats särskilt redovisningsnummer enligt 53 § 1 mom. uppdragslagen (1953:272) skall detta anges i stället för den uppgiftsskyldiges personnummer eller organisationsnummer. I kontrolluppgift som lämnas av fåmansföretag skall anges om personen är företagsledare eller honom närstående person eller delägare i företaget.

Kontrolluppgift, som i 1 mom. tredje punkten sägs och som avser pensionsförsäkring tagen annorledes än i samband med tjänst, skall innehålla uppgift om tidigare och nuvarande ägare till försäkringen och, om möjligt, fång varigenom äganderätten övergått samt, i förekommande fall, den som erhållit förfoganderätten till försäkringen. Kontrolluppgift, som avser pensionsförsäkring tagen i samband med tjänst, skall innehålla uppgift om den som enligt tjänsteavtalet skall åtnjuta pensionsförmånen.

I kontrolluppgift skall lämnas uppgift om lån som har lämnats räntefritt, eller mot ränta understigande sedvanlig ränta, till arbets- eller uppdragstagare, om det sammanlagda värdet av förmåner av detta slag uppgår till mer än 2 000 kronor. Uppgiften skall avse förmånens värde.

Kontrolluppgift enligt 1 mom. punkterna 1–3, 3b–3h, 4a–4c eller 7–9 skall avfattas på blankett enligt fastställt formulär. Särskild uppgiftshandling skall lämnas för varje person.

Riksskatteverket får på ansökan av uppgiftsskyldig medge undantag från bestämmelserna i elfte stycket. Mot riksskatteverkets beslut får talan ej föras.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990 och tillämpas första gången i fråga om självdeklaration och kontrolluppgift till ledning vid 1991 års taxering.

Lag om ändring i lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt

Härigenom föreskrivs att 6 § 1 mom., 10 § och 11 § 1 mom. lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 §

1 mom.² Skyldighet att erlægga skatt för förmögenhet åligger, såframt ej annat föreskrives i särskilda bestämmelser, meddelade på grund av överenskommelse eller beslut, varom i 20 och 21 §§ sägs:

a) fysiska personer, vilka var bosatta här i riket vid beskattningsårets utgång, och dödsbon efter personer, som vid dödsfallet var bosatta här i riket, med undantag av dödsbon som vid taxering till statlig inkomstskatt skall behandlas såsom handelsbolag, samt sådana familjestiftelser som avses i 10 a § tredje stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt:

a) fysiska personer, vilka var bosatta här i riket vid beskattningsårets utgång, och dödsbon efter personer, som vid dödsfallet var bosatta här i riket, med undantag av dödsbon som vid taxering till statlig inkomstskatt skall behandlas såsom handelsbolag, samt sådana familjestiftelser som avses i 10 a § andra stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt:

för all den förmögenhet, de vid beskattningsårets utgång ägt vare sig här i riket eller å utländsk ort;

b) föreningar och samfund, vilkas medlemmar inte på grund av medlemskapet äger del i föreningens eller samfundets förmögenhet, sådan juridisk person som förvaltar samfällighet enligt lagen (1952:166) om häradsallmänningar eller lagen (1952:167) om allmänningsskogar i Norrland och Dalarna eller förvaltar sockenallmänning, sockensamfärd mark eller mark som av ålder är samfärd o. d. enligt lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter, ävensom andra stiftelser än familjestiftelser, samtliga dock endast om och i den mån de är skyldiga att erlægga skatt för inkomst och om ej annat följer av femte stycket:

för den förmögenhet, de vid beskattningsårets utgång ägt vare sig här i riket eller å utländsk ort;

c) fysiska personer, vilka inte var bosatta här i riket vid beskattningsårets utgång, och dödsbon efter personer, som vid dödsfallet inte var bosatta här i riket, samt utländska bolag:

för den förmögenhet, de vid beskattningsårets utgång haft här i riket nedlagd, till den del den icke utgjors av svenska aktier eller andelar i svensk aktiefond, dock att skattskyldighet föreligger för sådana aktier och andelar, som varit nedlagda i rörelse som bedrivits från fast driftställe här i riket.

För skattskyldiga, om vilka i 18 § förmäles, bestämmes skyldigheten att erlægga skatt för förmögenhet efter de i samma paragraf meddelade föreskrifter.

Hypoteksföreningar och föreningsbanker är frikallade från skattskyldighet för förmögenhet.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:359.

² Senaste lydelse 1986:1117.

Utländska livförsäkringsanstalter är frikallade från skattskyldighet för förmögenhet, som hänför sig till här i riket bedriven försäkringsrörelse.

Skattskyldiga som avses i 7 § 4–6 mom. lagen om statlig inkomstskatt är frikallade från skattskyldighet för förmögenhet. För förmögenhet nedlagd i rörelse föreligger skattefrihet dock endast om den skattskyldige är frikallad från skattskyldighet för inkomst av rörelsen.

10 §³

Fysisk person, dödsbo, utländskt bolag eller i 10a § *tredje* stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt angiven familjestiftelse skall inte betala statlig förmögenhetsskatt, om den beskattningsbara förmögenheten inte överstiger 400 000 kronor.

Fysisk person, dödsbo, utländskt bolag eller i 10a § *andra* stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt angiven familjestiftelse skall inte betala statlig förmögenhetsskatt, om den beskattningsbara förmögenheten inte överstiger 800 000 kronor.

Skatteplikt till statlig förmögenhetsskatt föreligger inte heller för juridisk person som avses i 6 § 1 mom. b) denna lag om den beskattningsbara förmögenheten inte överstiger 25 000 kronor.

Nuvarande lydelse

11 §

1 mom.⁴ Statlig förmögenhetsskatt skall för fysisk person, dödsbo, utländskt bolag samt i 10 a § *tredje* stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt angiven familjestiftelse utgöra:

när den beskattningsbara förmögenheten inte överstiger 600 000 kronor: en och en halv procent av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 400 000 kronor;

när den beskattningsbara förmögenheten överstiger 600 000 men inte 800 000 kr.: 3 000 kr. för 600 000 kr. och 2 % av återstoden;

800 000 men inte 1 800 000 kr.: 7 000 kr. för 800 000 kr. och 2,5 % av återstoden;

1 800 000 kr.: 32 000 kr. för 1 800 000 kr. och 3 % av återstoden.

Föreslagen lydelse

11 §

1 mom. Statlig förmögenhetsskatt skall för fysisk person, dödsbo, utländskt bolag samt i 10 a § *andra* stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt angiven familjestiftelse utgöra:

när den beskattningsbara förmögenheten inte överstiger 1 600 000 kronor: en och en halv procent av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 800 000 kronor;

när den beskattningsbara förmögenheten överstiger 1 600 000 men inte 3 600 000 kr.: 12 000 kr. för 1 600 000 kr. och 2,5 % av återstoden;

3 600 000 kr.: 62 000 kr. för 3 600 000 kr. och 3 % av återstoden.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990 och tillämpas första gången vid 1991 års taxering.

³ Senaste lydelse 1984: 1080.

⁴ Senaste lydelse 1984: 1080.

Lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdeskatt

Häri genom föreskrivs att 2, 8, 11, 14 och 17 §§ samt punkterna 1 och 2 av anvisningarna till 2 § samt anvisningarna till 8, 10 och 11 §§ lagen (1968:430) om mervärdeskatt¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*2 §²

Skattskyldig är den som inom landet i yrkesmässig verksamhet omsätter

1) skattepliktig vara eller tjänst,	
2) vara som anges i 8 § 1–5,
tjänst som anges i 10 § första stycket och avser vara som nu nämnts eller tjänst som anges i 11 § 1, 3, 4 eller 10.	2) vara som anges i 8 § 1–5,
tjänst som anges i 10 § första stycket och avser vara som nu nämnts eller tjänst som anges i 11 § 1, 4 eller 10.

Skattskyldig är vidare den som i yrkesmässig verksamhet omsätter sådan vara eller tjänst som anges i första stycket genom export.

Regeringen kan efter ansökan förordna om skattskyldighet tills vidare för omsättning av annan tjänst än sådan som anges i 10 § första stycket eller 11 §.

Länsskattemyndigheten kan efter ansökan av fastighetsägare besluta att denne tills vidare skall vara skattskyldig för uthyrning helt eller delvis av sådan byggnad eller annan anläggning som utgör fastighet enligt denna lag för stadigvarande användning i verksamhet som medför skattskyldighet. Vad nu har sagts tillämpas även i fråga om upplåtelse av bostadsrätt.

Överlåts fastighet som avses i fjärde stycket eller del därav utan vederlag inträder förvärvaren på tillträdesdagen i den tidigare ägarens ställe vad gäller rättigheter och skyldigheter enligt denna lag.

När särskilda skäl föreligger, kan länsskattemyndigheten besluta att den som påbörjat verksamhet tills vidare skall vara skattskyldig redan innan skattskyldighet enligt första eller andra stycket föreligger.

Om skatt vid införsel föreskrives i 58 och 59 §§.

(Se vidare anvisningarna.)

8 §³

Från skatteplikt undantas

1) skepp för yrkesmässig sjöfart eller yrkesmässigt fiske, fartyg för bogsering, bärgning eller livräddning, luftfartyg för yrkesmässig person- eller godsbefordran samt del, tillbehör och utrustning till sådant fartyg eller luftfartyg, när varan säljs eller uthyrs till den som äger fartyget eller luftfartyget eller den som varaktigt nyttjar detta enligt avtal med ägaren eller när varan införs till landet för ägarens eller nyttjanderättshavarens räkning.

2) krigsmateriel som är underkastad utförselförbud och del till sådan krigsmateriel, när varan säljes till staten för militärt bruk eller för detta ändamål införes till landet för statens räkning,

¹ Lagen omtryckt 1979:304.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:885.

² Senaste lydelse 1986:1289.

³ Senaste lydelse 1987:1236.

3) läkemedel som utlämnas enligt recept eller säljes till sjukhus eller införes till landet i anslutning till sådan utlämning eller försäljning.

4) råolja, elektrisk kraft, värme samt gas och annat bränsle för uppvärmning eller energialstring, dock inte T-sprit eller annan fotogen än flygfotogen och fotogen för drift av snabbgående dieselmotor,

5) allmän nyhetstidning,

6) periodiskt medlemsblad eller periodisk personaltidning, när varan tillhandahålles utan vederlag eller till utgivaren, medlem eller anställd eller införes till landet under motsvarande förutsättningar, annan periodisk publikation som väsentligen framstår som organ för sammanslutning med huvudsakligt syfte att verka för religiöst, nykterhetsfrämjande, politiskt, miljövårdande, idrottsligt eller försvarsfrämjande ändamål eller att företräda handikappade eller arbetshindrade medlemmar samt utländsk periodisk publikation av annat slag när prenumeration på sådan publikation förmedlas mellan prenumerant och utländsk utgivare eller när sådan publikation inkommer direkt till prenumerant,

8) sådant alster av bildkonst som ägs av upphovsmannen eller dennes dödsbo,

9) vatten från vattenverk,

10) varulager, inventarium och annan tillgång som tillhör verksamhet, när överlåtelse sker i samband med överlåtelse av verksamheten eller del därav, fusion eller liknande förfarande,

12) trycksak som är tullfri enligt tulltaxelagen (1987:1068) och framkallad eller enbart exponerad mikrofilm, när varan införes till landet som gåva eller annars utan vederlag, samt spritdryck, vin eller starköl och tobaksvara vid införsel till landet i den ordning som avses i 18 § 4, 6 eller 7 lagen (1977:293) om handel med drycker eller i 1 § andra stycket lagen (1961:394) om tobaksskatt,

13) frimärke, dock inte vid omsättning eller införsel i särskild för butiks-försäljning avsedd förpackning samt sedel och mynt som är eller har varit gällande betalningsmedel,

14) dentalteknisk produkt, när den tillhandahålles tandläkare, dentaltekniker eller den för vilken produkten är avsedd.

(Se vidare anvisningarna.)

11 §⁴

Från skatteplikt undantas

1) tjänst som tillhandahålls av ett tryckeri med avseende på ett av tryckeriet framställt tryckalster av sådant slag som anges i 8 § 6,

2) postbefordran av annat än postpaket och gruppkursband samt resgodsbefordran,

3) transport i samband med renhållning; omhändertagande och förstöring av vara,

4) bärgning av fartyg eller luftfartyg som är undantaget från skatteplikt enligt 8 § 1 och transport i anslutning till sådan bärgning,

⁴ Senaste lydelse 1984:357.

- 5) införing eller ackquisition av annons i tryckalster av sådant slag som anges i 8 § 6,
- 6) visning av kinematografisk film,
- 7) obligatorisk kontrollbesiktning av fordon och obligatorisk besiktning av kilometerräknarapparat hos Aktiebolaget Svensk bilprovning,
- 8) tjänst som tillhandahålles av veterinär,
- 9) kontroll eller analys av prov som tagits som ett led i läkarundersökning eller sjukvård,
- 10) tjänst enligt 10 § 1 som avser skötsel genom samebys försorg av renar.

(Se vidare anvisningarna.)

14 §⁵

Beskattningsvärdet utgör

1) vid omsättning av monteringsfärdigt hus *samt vid servering, rumsuthyrning eller* sådan uthyrning eller upplåtelse som avses i 10 § tredje stycket 60 procent av vederlaget och, vid uttag, 60 procent av saluvärdet.

1) vid omsättning av monteringsfärdigt hus *och vid* sådan uthyrning eller upplåtelse som avses i 10 § tredje stycket 60 procent av vederlaget och, vid uttag, 60 procent av saluvärdet,

2) vid omsättning av byggnads- eller anläggningsentreprenad eller annan tjänst som avser fastighet 60 procent av vederlaget och, vid uttag, 60 procent av saluvärdet, om ej annat följer av andra stycket,

3) vid annan omsättning vederlaget och, vid uttag, saluvärdet, om ej annat följer av tredje—femte styckena.

Vid omsättning av tjänst som avses i 10 § första stycket 5 utgör beskattningsvärdet 20 procent av vederlaget och, vid uttag, 20 procent av saluvärdet. Motsvarande gäller vid omsättning av

1) tjänst som avser yttre ledning för vatten, avlopp, fjärrvärme, gas, olja, elektricitet, teleförbindelse, ånga eller liknande,

2) tjänst som avser väg, gata, bro, parkeringsplats,

3) tjänst som avser spåranläggning, flygfält, hamn, kanal eller annan farled,

4) tjänst som avser mark för idrottsplan, skolgård, lekplats eller liknande anläggning,

5) tjänst enligt 10 § första stycket 1 som innefattar kontroll samt projektering, ritning, konstruktion och därmed jämförlig tjänst, när tjänsten avser industritillbehör eller annan maskin, utrustning eller särskild inredning i byggnad, som enligt 7 § andra stycket räknas som vara.

Vid omsättning av kopior av ritningar eller motsvarande handlingar, vilka upprättats genom tjänst enligt 10 § första stycket 5 i samband med planerat eller pågående byggnadsarbete utgör beskattningsvärdet 20 procent av vederlaget och, vid uttag, 20 procent av saluvärdet.

Vid omsättning av tjänst enligt 10 § första stycket 1, som avser tvätt av textilt gods eller tvätt i förening med uthyrning av sådant gods, utgör beskattningsvärdet 60 procent av vederlaget, när tjänsten tillhandahålls staten eller kommun.

Vid omsättning av tjänst enligt 10 § första stycket 2, som innefattar undersökning av mark, utgör beskattningsvärdet 20 procent av vederlaget

⁵ Senaste lydelse 1985:1116.

och, vid uttag, 20 procent av saluvärdet, när tjänsten utförs i samband med planerat eller pågående byggnadsarbete.

(Se vidare anvisningarna.)

17 §⁶

Skattskyldig som är redovisningsskyldig får med de begränsningar som anges i 18 § vid redovisning av skatt avdraga ingående skatt som hänför sig till förvärv eller införsel för verksamhet som medför skattskyldighet. Avdrag får göras även för ingående skatt som hänför sig till framställning för utgivares räkning av tryckt upplaga av sådan publikation som är undantagen från skatteplikt enligt 8 § 6. Rätt till avdrag föreligger för den redovisningsperiod då förvärvet eller införseln enligt god redovisningssed har bokförts eller borde ha bokförts om ej annat följer av andra eller tredje stycket. Har medgivande enligt 5 a § andra stycket erhållits får avdrag för andra förvärv än sådana som avses i andra eller tredje stycket göras först vid beskattningsårets utgång eller när betalning dessförinnan har erlagts. Avdrag för ingående skatt som hänför sig till förskotts- eller a conto-likvid får göras under den redovisningsperiod då betalning har erlagts eller, i fråga om byggnads- eller anläggningsentreprenad, när faktura med uppgift om skattens belopp har mottagits. Har skattskyldig försatts i konkurs inträder avdragsrätt senast vid konkursutbrottet i fråga om ingående skatt, som hänför sig till förvärv, införsel eller förskotts- eller a conto-likvid före konkursutbrottet.

Har vara förvärvats genom kreditköp med förbehåll från säljaren om återtaganderätt enligt lagen (1978:599) om avbetalningsköp mellan näringsidkare m. fl. får avdrag för den ingående skatten, oavsett principerna för den skattskyldiges bokföring, göras för den redovisningsperiod under vilken faktura eller motsvarande handling har mottagits.

Vid förvärv av avverkningsrätt till skog får avdrag för ingående skatt göras endast för vad som har betalats under redovisningsperioden. Rätten till avdrag för ingående mervärdeskatt som tas ut vid införsel till landet inträder tidigast när en av tullverket utfärdad tullräkning har mottagits av den skattskyldige. Har skattskyldig övertagit annan skattskyldigs verksamhet eller del därav äger han rätt till avdrag för ingående skatt som hänför sig till den tidigare ägarens förvärv för verksamheten, i den mån denne skulle haft rätt till avdrag om skatten hade betalats av honom.

Delägare i samfällighet för vattenreglering, väghållning eller liknande ändamål får avdraga ingående skatt som hänför sig till samfällighetens förvärv med vad som belöper på hans andel i samfälligheten. Vad som nu har sagts gäller endast i den mån i samfälligheten deltagande fastighet används i verksamhet som medför skattskyldighet.

Äger ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller en svensk ömsesidig skadeförsäkringsanstalt (moderföretag) mer än nio tiondelar av aktierna i ett eller flera svenska aktiebolag (helägda dotterbolag) och tillhandahåller ett av företagen något annat av företagen en tjänst som inte är skattepliktig får det andra företaget göra avdrag för den skatt som belöper på det förstnämnda företagens förvärv eller införsel för tillhandahållande av tjänsten, i den mån avdragsrätt hade förelegat om förvärvet eller införseln hade gjorts av det skattskyldiga företaget. Vad nu har sagts gäller även aktiebolag vars aktier till mer än nio tiondelar ägs av ett eller flera helägda dotterbolag.

⁶ Senaste lydelse 1983:1052.

Förvärvar skattskyldig mot vederlag skattepliktig vara inom landet från den som ej är skattskyldig för omsättning av varan, skall som ingående mervärdeskatt för den skattskyldige anses det belopp som skulle ha utgjort utgående mervärdeskatt för säljaren om denne hade varit skattskyldig för omsättningen. Vad nu sagts gäller även den som är skattskyldig för förmedling som avses i punkt 3 första stycket av anvisningarna till 2 §.

Skattskyldig, som i annan verksamhet än serveringsrörelse tillhandahåller kost åt personal, äger rätt till avdrag för ingående skatt som hänförs till andra förvärv för detta tillhandahållande än sådana som avser livsmedel eller andra förbrukningsvaror, i den mån ej annat följer av andra stycket av anvisningarna.

Redovisar skattskyldig olika verksamheter var för sig får överskjutande ingående skatt i en verksamhet kvittas mot utgående skatt i annan verksamhet.

Om återbetalning av överskjutande ingående skatt som ej kunnat kvittas föreskrivs i 49 §.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 2 §

1.⁷ Verksamhet anses som yrkesmässig när inkomsten därav utgör skattepliktig intäkt av jordbruksfastighet, av annan fastighet eller av rörelse enligt kommunalskattelagen (1928:370). Som yrkesmässig verksamhet räknas även omsättning av vara från fastighet som avses i 24 § 2 mom. kommunalskattelagen eller 2 § 7 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, uthyrning enligt 2 § fjärde stycket av sådan fastighet, upplåtelse av avverkningsrätt och avyttring av skogsprodukter i fall som avses i punkt 4 tredje stycket av anvisningarna till 35 § kommunalskattelagen samt annan verksamhet i vilken varor eller tjänster omsätts under rörelseliknande former.

Den som yrkesmässigt omsätter tjänst som avses i 10 § första stycket 2 eller 4 anses bedriva yrkesmässig byggnadsverksamhet. Sådan verksamhet omfattar även tjänst som den skattskyldige utför eller låter utföra på fastighet som för honom utgör lagertillgång i förvärvskällan rörelse enligt kommunalskattelagen. Som lagertillgång i byggnadsverksamhet skall dock enligt denna lag ej räknas fastighet som avses i 24 § 2 mom. kommunalskattelagen och som av den skattskyldige stadigvarande brukas som bostad eller för fritidsändamål.

Försäljning av inventarier, material, avfallsprodukter eller liknande varor i verksamhet som icke medför skattskyldighet anses ej som yrkesmässig. Som yrkesmässig anses dock försäkringsföretags omsättning av vara som övertagits i samband med skadereglering och finan-

Försäljning av inventarier, material, avfallsprodukter eller liknande varor i verksamhet som icke medför skattskyldighet anses ej som yrkesmässig. Som yrkesmässig anses dock försäkringsföretags omsättning av vara som övertagits i samband med skadereglering och finan-

⁷ Senaste lydelse 1986:1382.

sieringsföretags omsättning av vara som enligt köpeavtal återtagits av företaget. Som yrkesmässig anses alltid omsättning av vara som vid förvärvet eller införseln har varit undantagen från skatteplikt enligt 8 § 1. *Tillhandahållande av kost åt personal anses som yrkesmässig verksamhet endast när det sker i serveringsrörelse.* Skattskyldigs försäljning av personbil eller motorcykel anses som yrkesmässig, endast om rätt till avdrag för ingående skatt som hänför sig till den skattskyldiges förvärv av fordonet har förelegat.

sieringsföretags omsättning av vara som enligt köpeavtal återtagits av företaget. Som yrkesmässig anses alltid omsättning av vara som vid förvärvet eller införseln har varit undantagen från skatteplikt enligt 8 § 1. Skattskyldigs försäljning av personbil eller motorcykel anses som yrkesmässig, endast om rätt till avdrag för ingående skatt som hänför sig till den skattskyldiges förvärv av fordonet har förelegat.

Utgivning av program eller katalog för verksamhet som ej medför skattskyldighet anses icke som yrkesmässig.

Utländsk företagare anses bedriva yrkesmässig verksamhet här i landet även när han omsätter varor som han lagt i lager eller förvärvat inom eller infört till landet för leverans efter montering, installation eller annan tjänst eller inom landet tillhandahåller byggnadsentreprenad eller annan tjänst.

Föreligger skattskyldighet för utländsk företagare, som icke är bosatt eller icke stadigvarande vistas här i landet eller, om fråga är om juridisk person, icke har fast driftställe här i landet, skall företagaren företrädas av en av länskattemyndigheten godkänd representant. Sådan representant skall enligt fullmakt av den utländske företagaren som ombud för företagaren svara för redovisningen av skatt för den verksamhet som skattskyldigheten omfattar och i övrigt företräda den utländske företagaren i frågor som gäller skatt enligt denna lag. Länskattemyndigheten kan kräva, att säkerhet skall ställas för skattens betalning. Underlag för kontroll av skatteredovisningen skall finnas tillgängligt hos representanten.

Verksamhet som staten eller kommun bedriver för att uteslutande tillgodose eget behov räknas som yrkesmässig endast när den drives i bolagsform eller liknande. Detta gäller även vid ekonomiskt samgående mellan staten och kommun eller mellan kommuner för verksamhet som avser visst gemensamt ändamål. Med kommun förstås även landstingskommun.

Bedriver staten, kommun eller kommuner var för sig eller gemensamt verksamhet som icke uteslutande tillgodoser egna behov, räknas verksamheten, när den ej drives i bolagsform eller liknande, som yrkesmässig till den del den avser annat än egna behov, om ej annat följer av elfte eller trettonde stycket. Som yrkesmässig verksamhet anses alltid statens järnvägars befordran av varor, postverkets befordran av varor i diligensrörelsen samt postverkets befordran av postpaket och grupporsband. Som

Bedriver staten, kommun eller kommuner var för sig eller gemensamt verksamhet som icke uteslutande tillgodoser egna behov, räknas verksamheten, när den ej drives i bolagsform eller liknande, som yrkesmässig till den del den avser annat än egna behov, om ej annat följer av elfte eller trettonde stycket. Som yrkesmässig verksamhet anses alltid statens järnvägars befordran av varor, postverkets befordran av varor i diligensrörelsen samt postverkets befordran av postpaket och grupporsband. Som

yrkesmässig verksamhet anses vidare alltid kommuns omsättning av vara som avses i 8 § 4, transport i samband med renhållning eller omhändertagande och förstöring av vara.

yrkesmässig verksamhet anses vidare alltid kommuns omsättning av *elektrisk kraft, värme samt gas och annat bränsle för uppvärmning eller energialstring, vatten samt transport i samband med renhållning eller omhändertagande och förstöring av vara.*

Om särskilda skäl föreligger kan regeringen förordna att statlig verksamhet, som avser eget behov och som ej enligt sjunde eller åttonde stycket är att anse som yrkesmässig, tills vidare skall anses utgöra yrkesmässig verksamhet.

Verksamhet som medlem i sameby utför enligt rennäringslagen (1971:437) för samebyns räkning anses ej som yrkesmässig.

Verksamhet som utövas vid offentliga bibliotek, vetenskapliga institutioner och därmed jämförliga inrättningar räknas som yrkesmässig, till den del den bedrivs i konkurrens med näringsverksamhet som medför skattskyldighet enligt denna lag.

Fastighetsägare, som avyttrar fastighet eller del därav för vilken han medgivit skattskyldighet enligt 2 § fjärde stycket, skall om han fortsätter uthyrnings- eller upplåtelseverksamheten efter försäljningen vara skattskyldig härför till dess han frånträder fastigheten.

Som yrkesmässig verksamhet räknas inte omsättning av

1) vara eller tjänst i kommunal eller landstingskommunal verksamhet som är inrättad för att ombesörja barnomsorg, ungdomsvård, sjukvård, hälsovård, äldreomsorg, särskilda omsorger om psykiskt utvecklingsstörda eller annan social omvårdnad,

2) vara, som tillverkats eller tjänst som utförts som ett led i undervisningen i en annan gymnasieskola än en där jordbruk, skogsbruk eller trädgårdsnäring bedrivs, när varan eller tjänsten tillhandahålls av huvudmannen,

3) vara eller tjänst i en av en ideell förening bedriven verksamhet, när inkomsten därav utgör sådan inkomst av rörelse för vilken föreningen är frikallad från skattskyldighet enligt 7 § 5 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt.

2.⁸ Med omsättning förstås enligt denna lag att vara levereras i samband med försäljning, att tjänst utförs eller förmedlas (tillhandahålls) mot vederlag, att betalning uppbärs i förskott eller a conto för beställd vara eller tjänst samt att vara eller tjänst uttas. Med försäljning eller tillhandahållande likställs byte. Med uttag förstås att

a) vara tas i anspråk av den skattskyldige eller överläts utan vederlag eller mot vederlag som understiger det allmänna saluvärdet, när rätt till avdrag för ingående skatt som hänförs till den skattskyldiges förvärv av varan har förelegat,

b) vara överförs från verksamhetsgren som medför skattskyldighet till verksamhetsgren som ej medför skattskyldighet.

c) skepp, fartyg eller luftfartyg eller del, tillbehör eller utrustning därtill, som vid förvärvet eller införseln har undantagits från skatteplikt enligt 8 § 1, tas i anspråk för ändamål som ej berättigar till sådant undantag.

d) tjänst, som även på annat sätt yrkesmässigt omsätts i verksamhet, utförs eller tillhandahålls av den skattskyldige för egen eller annans räk-

⁸ Senaste lydelse 1985:1116.

ning utan vederlag eller mot vederlag som understiger det allmänna saluvärdet, om ej annat följer av andra stycket,

c) tjänst i yrkesmässig byggnadsverksamhet av annan än den skattskyldige tillförs fastighet som innehas eller nyttjas av den skattskyldige för annat ändamål än stadigvarande bruk i byggnadsverksamheten.

f) personbil, som utgör anläggnings- eller omsättningstillgång hos den som är skattskyldig för omsättning av sådant fordon, eller annan vara, som utgör omsättningstillgång i skattskyldigs verksamhet, utnyttjas av den skattskyldige eller annan för privat bruk, när värdet av det privata utnyttjandet är mer än ringa.

Omsättning enligt första stycket d) anses ej föreligga, om tjänst som uttas avser nyttjande av personbil eller motorcykel, som har förhysits för annat ändamål än yrkesmässig återuthyrning. Utför skattskyldig själv tjänst för egen räkning anses omsättning enligt första stycket d) föreligga endast om han i samband med tjänsten tar ut vara av mer än ringa värde.

Som omsättning anses ej uttag av vara, som utgör omsättningstillgång, för användning i verksamhet som medför skattskyldighet.

Som omsättning anses *icke* heller skadevällandes avhjäljande av skada. Ersättning som erhålles för annat omhändertagande än sådant som *avses i 11 § 3* anses *icke* som omsättning för mottagaren.

Som omsättning anses *inte* heller skadevällandes avhjäljande av skada. Ersättning som erhålles för annat omhändertagande än sådant som *sker i samband med förstöring av vara* anses *inte* som omsättning för mottagaren.

Kommuns ianspråktagande för eget behov av sådan vara eller tjänst som avses i punkt 1 åttonde stycket sista meningen utgör inte omsättning enligt denna lag.

Med personbil förstås enligt denna lag även lastbil med skåpkaroseri och buss, om fordonets totalvikt är högst 3 000 kilogram.

Med personbil förstås enligt denna lag även lastbil med skåpkaroseri och buss, om fordonets totalvikt är högst 3 500 kilogram.

till 8 §⁹

Som yrkesmässig sjöfart anses även transport med skepp av eget gods. Undantaget för skepp gäller inte sådan farkost, för vilken förflyttningen är av underordnad betydelse i förhållande till huvuduppgiften. Flodspruta, pontonkran, flytdocka och annan till tulltaxenr 89.05 tulltaxelagen (1987:1068) hänförlig farkost än bärgningsfartyg utgör skattepliktig vara.

Undantaget för skepp för yrkesmässigt fiske gäller alla skepp, som säljs eller införs för att användas vid sådant fiske, oavsett om skeppet är särskilt anordnat för detta ändamål eller inte.

Undantaget för fartyg för livräddning, gäller endast sådant fartyg som ställes till förfogande för Svenska sällskapet för räddning af skeppsbrutne.

Undantaget för gas och annat bränsle gäller icke vara, som med hänsyn till försäljningsform, kvantitet eller förpackning har karaktär av butiksvara.

⁹ Senaste lydelse 1987:1236.

Undantaget för allmän nyhetstidning gäller sådan publikation av dagspresskaraktär som normalt utkommer med minst ett nummer varje vecka.

Undantaget för periodisk publikation under 6 gäller svenskt och utländskt alster av angivet slag, som enligt utgivningsplan utkommer med normalt minst fyra nummer om året. Till sammanslutning med huvudsakligt syfte att verka för idrottsligt ändamål hänföres endast sammanslutning som är ansluten till Sveriges riksidsrottsförbund eller Svenska korporationsidsrottsförbundet eller är representerad inom Sveriges olympiska kommitté. Som försvarsfrämjande sammanslutning räknas endast sammanslutning som anges i 1 § kungörelsen (1970:301) om frivillig försvarsverksamhet eller som har till uppgift att stödja hemvärnets verksamhet.

Undantaget för mynt gäller inte guldmynt präglade efter den 1 januari 1967 som omsätts efter sitt metallvärde.

till 10 §¹⁰

Skatteplikt föreligger icke för lagring av vara åt annan än skattskyldig eller för tvätt av utrustning till icke skattepliktigt fartyg eller luftfartyg. Tjänst under 1 som avser sådan krigsmateriel, som anges i 8 § under 2 och som äges av staten, är skattefri.

Med tillverkning på beställning avses förfärdigande av vara av material som huvudsakligen tillhandahålls av beställaren. Till skattepliktig tjänst enligt 1 räknas även inseminering och betäckning av djur.

Som skattepliktig uthyrning anses icke tillhandahållande av mätare, apparat eller dylikt vid abonnemang på gas, vatten, värme, elektrisk kraft, teletjänst eller liknande.

Med servering förstås tillhandahållandet av mat, dryck eller annan serveringsvara för förtäring på stället inom därför iordningställd lokal eller plats.

Förmedling under 1 är skattepliktig endast när den sker av den som är handelsagent enligt lagen (1914:45) om kommission, handelsagentur och handelsresande eller av auktionsförrättare, som på offentlig auktion säljer skattepliktig vara för annans räkning, om inte skattskyldighet föreligger för auktionsförrättaren enligt punkt 3 andra stycket av anvisningarna till 2 §.

Som skattepliktig rengöring anses inte städning av bostäder och andra lokaler, sotning eller fönsterputsning.

Med omhändertagande och förstöring avses även omhändertagande av sopor och avfall samt rening av avloppsvatten.

Till skattepliktig tjänst under 5 hänföres även tjänst som avser inredning av byggnad eller anläggning. Som skattepliktig tjänst enligt 5 anses inte sådan kontroll eller besiktning som utförs i samband med fastighetsskötars eller vaktföretags normala tillsyn.

Tjänst som innebär bärgning räknas som transporttjänst.

Med annonsering avses ackvisition och utformning av annons samt införande av annons, dvs. upplåtelse av annonsutrymme i tidning eller annan publikation eller i s. k. ljudtidning.

Till skattepliktig tjänst under 2 hänföres även sådan tjänst som utförs i hav, sjö eller annat vattendrag för förbättring av vattnet.

Som skattepliktig automatisk databehandling räknas inte till någon del

¹⁰ Senaste lydelse 1985:1116.

tillhandahållande via dataterminal av vara eller tjänst som inte är skattepliktig enligt denna lag.

till 11 §¹¹

Med resgodsbefordran avses även transport av personbil eller motorcykel med fartyg i inrikes trafik, när transporten utföres i samband med befordran av fordonets förare med samma transportmedel.

Med transport i samband med renhållning förstås även bortforsling av sopor, avfall eller liknande från fastighet enligt avtal som icke endast gäller tillfälligt transportuppdrag.

Undantaget under 9 gäller ej när fråga är om djursjukvård.

1. Denna lag träder i kraft, såvitt avser 8 § 4, 17 §, punkt 1 tredje stycket av anvisningarna till 2 § och anvisningarna till 8 § den 1 mars 1990, samt i övrigt den 1 januari 1990.

2. Äldre bestämmelser i 8 § 4 skall såvitt avser fjärrvärme gälla till utgången av år 1990.

¹¹ Senaste lydelse 1979:1190.

Lag om ändring i lagen (1957:262) om allmän energiskatt

Härigenom föreskrivs att 14 § lagen (1957:262) om allmän energiskatt¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*14 §²

Skatten utgår med 8,2 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i kommuner som anges i bilaga 2 till denna lag och med 9,2 öre per kilowattimme i övriga fall. I fråga om sådan kraft som förbrukas i industriell verksamhet utgår dock skatten med 7 öre per kilowattimme.

Skatten utgår med 2,2 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i kommuner som anges i bilaga 2 till denna lag och med 7,2 öre per kilowattimme i övriga fall. I fråga om sådan kraft som förbrukas i industriell verksamhet utgår dock skatten med 5 öre per kilowattimme.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1990.

Den nya skattesatsen för elektrisk kraft tillämpas för energiförbrukningen efter utgången av februari 1990. Görs mätaravläsning under tiden den 22 februari—den 8 mars 1990 gäller den nya skattesatsen för tiden efter mätaravläsningen. Görs inte mätaravläsning eller görs den i endast begränsad omfattning, tillämpas den nya skattesatsen för energiförbrukningen fr. o. m. den 1 mars 1990, varvid skatten beräknas efter skälig grund. Som mätaravläsning godtas även avläsning som enligt tillämpade rutiner görs av förbrukaren.

¹ Lagen omtryckt 1984:994.

² Senaste lydelse 1989:475.

Lag om ändring i lagen (1961:372) om bensinskatt

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1961:372) om bensinskatt¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*2 §²

Skatt utgår, om inte annat sägs i andra stycket, med 2 kronor 58 öre per liter för blyfri bensin, varmed avses bensin med en blyhalt om högst 0,013 gram per liter vid 15°C, och med 2 kronor 78 öre per liter för annan bensin.

För metanol och etanol utgår skatten med 80 öre per liter. Ingår sådan alkohol i en blandning som avses i 1 § första stycket a) eller b) utgår skatten för den inblandade alkoholen med 80 öre per liter och för blandningen i övrigt med 2 kronor 58 öre per liter om den utgörs av blyfri bensin och med 2 kronor 78 öre per liter om den utgörs av annan bensin.

Skatten beräknas efter varans fakturerade volym. I denna skall dock inte inräknas smörjolja som har tillsatts bensinen. Kan skatten inte beräknas på sådant sätt eller sker faktureringen inte enligt vedertagna grunder, får beskattningsmyndigheten fastställa grunder för beräkning av volymen.

Skatt utgår, om inte annat sägs i andra stycket, med 2 kronor 92 öre per liter för blyfri bensin, varmed avses bensin med en blyhalt om högst 0,013 gram per liter vid 15°C, och med 3 kronor 16 öre per liter för annan bensin.

För metanol och etanol utgår skatten med 80 öre per liter. Ingår sådan alkohol i en blandning som avses i 1 § första stycket a) eller b) utgår skatten för den inblandade alkoholen med 80 öre per liter och för blandningen i övrigt med 2 kronor 92 öre per liter om den utgörs av blyfri bensin och med 3 kronor 16 öre per liter om den utgörs av annan bensin.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990.

¹ Lagen omtryckt 1984:993.

² Senaste lydelse 1988:107.

Lag om om ändring i vägtrafikskattelagen (1988:327)

Härigenom föreskrivs att bilaga 2 till vägtrafikskattelagen (1988:327) skall ha följande lydelse.

Bilaga 2 till vägtrafikskattelagen (1988:327)*Nuvarande lydelse***Kilometerskatt**

Fordonsslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, öre för 10 kilometer			
		grund- belopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratals kilo- gram över den lägsta vikten i klassen		
1 Personbil	0– 900	140	0		
	901–	155	15		
2 Buss med två hjulaxlar	0– 1600	170	0		
	1601–	172	1,60		
	0– 1600	170	0		
	1601–	171	1,10		
3 Lastbil	3.1 med anordning för påhängsvagn med två hjulaxlar	0– 1600	240	0	
		1601–	243	3,10	
		0– 1600	240	0	
		1601–	242	2,30	
	3.2 annan lastbil	0– 1600	170	0	
		1601–	173	2,50	
		0– 1600	170	0	
		1601–	172	1,60	
		0– 1600	170	0	
		1601–	171	1,30	
	4 Släpvagnar med skatte- vikt över 3000 kilogram, som dras av ett kilometer- skattepliktigt fordon, om det är fråga om	4.1 styraxel för på- hängsvagn med en hjulaxel	3001–	100	4,30
			3001–	100	2,30
4.2 annan släpvagn med en hjulaxel		3001–	100	2,00	
		3001–11000	100	0,70	
		11001–	156	2,90	

med tre hjulaxlar	3 001–20 000	100	0,80
	20 001–	236	3,40
med fyra eller flera hjulaxlar	3 001–20 000	100	0,50
	20 001–	185	1,80

Föreslagen lydelse

Kilometerskatt

Fordonslag	Skattevikt, kilogram	Skatt, öre för 10 kilometer	
		grund- belopp	tilläggsbelopp för varje helt hundratals kilo- gram över den lägsta vikten i klassen
1 Personbil	0– 900	165	0
	901–	183	18
2 Buss			
med två hjulaxlar	0– 1 600	170	0
	1 601–	172	1,60
med tre eller flera hjulaxlar	0– 1 600	170	0
	1 601–	171	1,10
3 Lastbil			
3.1 med anordning för påhängsvagn			
med två hjulaxlar	0– 1 600	240	0
	1 601–	243	3,10
med tre eller flera hjulaxlar	0– 1 600	240	0
	1 601–	242	2,30
3.2 annan lastbil			
med två hjulaxlar	0– 1 600	170	0
	1 601–	173	2,50
med tre hjulaxlar	0– 1 600	170	0
	1 601–	172	1,60
med fyra eller flera hjulaxlar	0– 1 600	170	0
	1 601–	171	1,30
4 Släpvagnar med skatte- vikt över 3 000 kilogram, som dras av ett kilometer- skattepliktigt fordon, om det är fråga om			
4.1 styraxel för på- hängsvagn			
med en hjulaxel	3 001–	100	4,30
med två eller flera hjulaxlar	3 001–	100	2,30
4.2 annan släpvagn			
med en hjulaxel	3 001–	100	2,00
med två hjulaxlar	3 001–11 000	100	0,70
	11 001–	156	2,90
med tre hjulaxlar	3 001–20 000	100	0,80
	20 001–	236	3,40
med fyra eller flera hjulaxlar	3 001–20 000	100	0,50
	20 001–	185	1,80

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1990.

Lag om ändring i lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon

Härigenom föreskrivs att 4 och 8 §§ lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §²

Försäljningsskatt utgår för

1. personbil med en tjänstevikt av mer än 400 kilogram,	2. buss med en totalvikt av högst 3 500 kilogram,
2. buss med en totalvikt av högst 3 000 kilogram,	3. lastbil med skåpkarosseri och med en totalvikt av högst 3 500 kilogram,
3. lastbil med skåpkarosseri och med en totalvikt av högst 3 000 kilogram,	
4. motorcykel,	

om fordonet inte är eller inte har varit registrerat som fordon av angivet slag eller har varit registrerat endast i förening med avställning. I fall som avses i 16 § tredje stycket skall skatt dock utgå även om fordonet är eller har varit registrerat.

Skatteplikt enligt första stycket föreligger även vid införsel till landet av ett fordon som är isärmonterat eller annars inkomplett, om det kan antas att fordonet efter införseln skall iordningställas till ett fordon av skattepliktigt slag. Vad nu sagts gäller inte om fordonet förs in av den som har registrerats som importör enligt 6 § andra stycket.

8 §³

Skatten utgår för personbil, buss och lastbil med 6 kronor och 40 öre per kilogram tjänstevikt. Överstiger tjänstevikten 1 600 kilogram, utgår ytterligare skatt med 800 kronor för varje fullt femtiotal kilogram varmed tjänstevikten överstiger 1 600 kilogram. Skatten beräknas till helt tiotal kronor så att överskjutande kronor bortfaller.

Skatten utgår för personbil, buss och lastbil med 6 kronor och 40 öre per kilogram tjänstevikt. Skatten beräknas till helt tiotal kronor så att överskjutande kronor bortfaller.

Skatten utgår för motorcykel med 1 340 kronor om tjänstevikten inte överstiger 75 kilogram, med 1 760 kronor om tjänstevikten är högre men inte överstiger 160 kilogram, med 2 700 kronor om tjänstevikten är högre än 160 kilogram men inte överstiger 210 kilogram, samt i annat fall med 4 480 kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990.

¹ Lagen omtryckt 1984: 159.

² Senaste lydelse 1989: 196.

³ Senaste lydelse 1989: 196.

Lag om ändring i bilskrotningslagen (1975:343)

Härigenom föreskrivs att 4 § bilskrotningslagen (1975:343) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*4 §¹

Skrotningspremie utgår för

1. personbil med en tjänstevikt av mer än 400 kilogram,	
2. buss med en totalvikt av högst 3 000 kilogram,	2. buss med en totalvikt av högst 3 500 kilogram,
3. lastbil med skåpkarosseri och med en totalvikt av högst 3 000 kilogram,	3. lastbil med skåpkarosseri och med en totalvikt av högst 3 500 kilogram,

om fordonet avregistreras enligt bilregisterkungörelsen (1972:599) på grund av skrotningsintyg från auktoriserad bilskrotare eller kommun som avses i 3 § denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990.

¹ Senaste lydelse 1978:71.

Lag om ändring i lagen (1989:474) om tillfälligt sparande

Härigenom föreskrivs att 2–4 §§ lagen (1989:474) om tillfälligt sparande skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 §

Den för vilken avdrag för preliminär A-skatt skall göras under tiden den 1 september 1989–den 31 december 1990 och den som skall betala preliminär B-skatt under tiden november 1989–januari 1991 skall erlägga ett sparbelopp som motsvarar tre procent av skatten. I fråga om preliminär skatt för inkomståret 1990 är sparbeloppet tre procent endast av den del av skatten som svarar mot statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt och kommunal inkomstskatt.

Den för vilken avdrag för preliminär A-skatt skall göras under tiden den 1 september 1989–den 31 december 1990 och den som skall betala preliminär B-skatt under tiden november 1989–januari 1991 skall erlägga ett sparbelopp som motsvarar tre procent av skatten. I fråga om preliminär skatt för inkomståret 1990 är sparbeloppet tre procent endast av den del av skatten som svarar mot statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt och kommunal inkomstskatt. *För inkomståret 1990 skall sparbeloppet erläggas endast om det uppgår till minst 1 000 kronor.*

Sparbelopp beräknas i helt kronor, varvid öretal bortfaller.

3 §

Den som påförs slutlig skatt vid 1991 års taxering skall erlägga ett sparbelopp som motsvarar tre procent av skatten till den del den svarar mot statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt och kommunal inkomstskatt. *Sparbeloppet* skall påföras vid sidan av den slutliga skatten. Därvid skall sparbelopp enligt 2 § för motsvarande tid avräknas.

Den som påförs slutlig skatt vid 1991 års taxering skall erlägga ett sparbelopp som motsvarar tre procent av skatten till den del den svarar mot statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt och kommunal inkomstskatt. *Sparbelopp som understiger 1 000 kronor skall dock inte erläggas.* Sparbelopp som skall erläggas skall påföras vid sidan av den slutliga skatten. Därvid skall sparbelopp enligt 2 § för motsvarande tid avräknas.

Har taxering skett för ett beskattningsår som omfattar mer än tolv månader, skall sparbelopp erläggas endast med vad som motsvarar tolv månader.

4 §

Sparbelopp som har erlagts av den skattskyldige skall återbetalas senast den 30 april tredje året efter inkomståret. *Återbetalning skall*

Sparbelopp som har erlagts av den skattskyldige skall återbetalas senast den 30 april tredje året efter inkomståret. *Sparbelopp som avser*

dock ske endast om beloppet uppgår till minst tjugofem kronor.

inkomståret 1989 skall dock återbetalas senast den 30 juni 1990, om beloppet understiger 300 kronor.

Om rätten till sparbelopp övergår genom arv, testamente eller bodelning med anledning av makes död eller om det annars finns synnerliga skäl får beloppet återbetalas tidigare än som anges i första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990.

Lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152)

Härigenom föreskrivs att 19 kap. 8 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

19 kap.

8 §¹

Den som under andra året före taxeringsåret äger småhusenhet, som förvärvats under tredje året före taxeringsåret, är efter anmaning av läns- skattemyndighet skyldig att lämna de uppgifter som behövs till ledning inför allmän fastighetstaxering.

Den som under andra året före taxeringsåret äger hyreshusenhet, som förvärvats sedan föregående allmänna fastighetstaxering, är efter anmaning av läns- skattemyndighet skyldig att till ledning inför allmän fastighets- taxering lämna uppgift om de hyror som uppburits under andra året före taxeringsåret.

Den som under andra året före taxeringsåret äger industrienhet är efter anmaning från läns- skattemyndighet skyldig att till ledning inför allmän fastighetstaxering lämna uppgift om de hyror som uppburits under andra året före taxeringsåret.

Den som under andra året före taxeringsåret är innehavare av täkthenhet eller annan taxeringsenhet på vilken täktverksamhet pågår eller eljest är tillåten, är efter anmaning från läns- skattemyndighet skyldig att till ledning inför allmän fastighetstaxering lämna uppgift om de priser som under andra året före taxeringsåret uppburits för brytvärd fyndighet.

Den som under andra året före taxeringsåret äger lantbruksenhet, som helt eller delvis förvärvats under tiden den 1 juli 1987—den 31 december 1990, är efter anmaning av läns- skattemyndighet skyldig att lämna de uppgifter som behövs till ledning inför allmän fastighetstaxe- ring.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990.

¹ Senaste lydelse 1988: 544.

Lag om särskild insamling av uppgifter från bostadsrättsföreningar m. fl.

Härigenom föreskrivs följande.

Bostadsrättsförening är, efter anmaning av länsskattemyndighet, skyldig att lämna uppgifter om de lägenhetsförsäljningar i föreningens fastigheter som förekommit under åren 1988 och 1989. Uppgifterna skall avse uppgifter om köpet, taxeringsenheten samt byggnads- och lägenhetsdata. Nämn- da uppgiftsskyldighet åvilar också sådan bostadsförening och bostadsaktiebolag som avses i 2 § 7 mom. första stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1990.

Lag om ändring i lagen (1908: 128 s. 1) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter

Härigenom föreskrivs att 4 § 10 mom. och 6 § lagen (1908: 128 s. 1) om bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §.

10 mom.² Frihet från erläggande av bevillningsavgift enligt denna paragraf åtnjutes:

a) för i utlandet bosatta personer, vilka driva sitt näringsfång under bar himmel och uppbära allenast frivillig avgift såsom musikanter och dylika;

b) för deltagare i idrottstävling, anordnad av organisation, som är ansluten till Sveriges riksidrottsförbund eller representerad inom Sveriges olympiska kommitté, eller av annan sammanslutning, som enligt medgivande av regeringen må vara likställd med sådan organisation i nu förevarande hänseende; samt

c) då regeringen, till följd av särskilda omständigheter, för visst fall medgivit befrielse från bevillningsavgift.

c) då regeringen *eller den myndighet som regeringen bestämmer*, till följd av särskilda omständigheter, för visst fall medgivit befrielse från bevillningsavgift.

6 §³

Talan mot länsskattemyndighetens beslut om fastställande av bevillningsavgift enligt denna lag föres hos kammarrätten genom besvär.

Länsskattemyndighetens beslut om fastställande av bevillningsavgift enligt denna lag får överklagas hos kammarrätten. Beslut enligt 4 § 10 mom. c får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1990.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 855.

² Senaste lydelse 1974: 855.

³ Senaste lydelse 1986: 1303.

Lag om ändring i lagen (1980:865) mot skatteflykt

Härigenom föreskrivs att ikraftträdandebestämmelserna till lagen (1980:865) mot skatteflykt skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Denna lag¹ träder i kraft den 1 januari 1981 och tillämpas på rättshandlingar som har företagits under tiden den 1 januari 1981 – den 31 december 1989.

Denna lag² träder i kraft den 1 mars 1983 och tillämpas på rättshandlingar som har företagits under tiden den 1 mars 1983 – den 31 december 1989.

Denna lag³ träder i kraft den 1 januari 1986.

Denna lag⁴ träder i kraft den 1 januari 1989.

Denna lag⁵ träder i kraft den 1 januari 1990.

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1981 och tillämpas på rättshandlingar som har företagits under tiden den 1 januari 1981 – den 31 december 1990.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 1983 och tillämpas på rättshandlingar som har företagits under tiden den 1 mars 1983 – den 31 december 1990.

¹ 1980:865, senaste lydelse 1985:1013.

² 1983:75, senaste lydelse 1985:1013.

³ 1985:1013.

⁴ 1988:780.

⁵ 1989:000.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 9 november 1989

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Feldt, Hjelm-Wallén, Göransson, Gradin, R. Carlsson, Hellström, Johansson, Lindqvist, G. Andersson, Lönnqvist, Thalén, Nordberg, Engström, Freivalds, Wallström, Löow, Persson

Föredragande: statsrådet Feldt

Proposition om inkomstskatten för år 1990, m. m.

1 Inledning

I fyra utredningsbetänkanden redovisades i somras förslag till en genomgripande skattereform. Betänkandena (SOU 1989:33–36) Reformerad inkomstbeskattning från inkomstskatteutredningen (RINK), Reformerad företagsbeskattning från utredningen om reformerad företagsbeskattning (URF), Reformerad mervärdeskatt m. m. från kommittén för indirekta skatter (KIS) och Inflationskorrigerad inkomstbeskattning från utredningen om inflationskorrigerad inkomstbeskattning (IBU) utgör tillsammans med remissynpunkterna på betänkandena underlag för ställningstaganden om den framtida utformningen av inkomstbeskattningen, beskattningen av företag och den indirekta beskattningen.

Jag kommer här att på grundval av betänkandena lämna förslag till ett första steg i genomförandet av reformen under år 1990. Inom ramen för dessa förslag tar jag upp justeringar i villabeskattningen för år 1990 som påkallas av de nya taxeringsvärdena för småhus.

Som **bilaga 1** till protokollet i ärendet bör fogas förteckningar över remissinstanser. Sammanställningar av remissyttrandena har upprättats inom finansdepartementet och finns tillgängliga i lagstiftningsärendet.

Jag kommer också i det följande att ta upp några andra frågor, nämligen en begränsning av det obligatoriska tillfälliga sparandet samt viss uppgiftsinsamling inför 1992 års allmänna fastighetstaxering och för utredningsarbetet om värdering av fastigheter ägda av bostadsrättsföreningar. Jag föreslår bl. a. också en möjlighet för regeringen att delegera beslutanderätten i fråga om befrielse från bevillningsavgift för utländska artister.

2 Allmänna synpunkter om skattereformen

Reformbehovet

Inkomstskattesystemet har sedan tillkomsten av 1928 års kommunalskatte­lag varit föremål för ett otal partiella reformer och andra smärre justeringar. Systemet har vartefter blivit alltmer komplext och överskådligt.

Syften vid sidan av att ge det allmänna intäkter och att uppfylla fördelningspolitiska mål har motiverat diverse nya regler och undantag från gamla. Samtidigt har skattesatserna stegvis höjts. Under 1980-talet har visserligen nedjusteringar gjorts, men de svenska skattesatserna ligger vid en internationell jämförelse alltså på en mycket hög nivå.

Den analys som gjorts av inkomstskatten inom ramen för RINK:s arbete och också i andra vetenskapliga studier ger ett entydigt resultat, nämligen att den olikformiga behandlingen av skilda slag av inkomster är huvudorsaken till vad som kan betecknas som inkomstbeskattningens kris. Olikformigheten är särskilt påtaglig när det gäller beskattningen av kapitalinkomster. Detta illustreras av att den personliga kapitalinkomstbeskattningen ger ett årligt skattebortfall på 5–10 miljarder kr. för stat och kommun. Skattelättnaden för ränteutgifter överstiger således den samlade inkomstbeskattningen av räntor, utdelningar och reavinster m. m. Även om olikformigheten inte är lika framträdande när det gäller beskattningen av arbetsinkomster finns även på detta område brister i likformighetshänseende. Överlag träffas kontant lön av full inkomstskatt och sociala avgifter medan förmåner i annan form inte sällan får en mera förmånlig behandling.

Effekterna av den olikformiga behandlingen av olika slag av inkomster förstärks av höga formella skattesatser. Marginaleffekterna blir höga även vid relativt måttliga inkomster. Sammantaget blir följden att medborgarna väljer i en rad hänseenden: kontant lön – ersättning i annan form, arbete – fritid, sparande i bank – sparande i annan form, styrs av skatteöverväganden. Handlingsalternativ som bortsett från skatteeffekten inte skulle varit attraktiva blir lönsamma. Slutligt och sammantaget innebär detta en effektivitetsförlust och ett bortfall av resurser för hela samhällsekonomin.

Den olikformiga behandlingen leder också till att de fördelningspolitiska målen för inkomstbeskattningen inte uppfylls eller i vart fall uppnås till endast begränsad del. Studier visar att olikformigheten utnyttjas främst av personer med höga inkomster. Avancerad skatteplanering förekommer också i ökad omfattning. I vissa fall har miljardbelopp omsatts i transaktioner som bortsett från skatteeffekterna framstår som meningslösa.

Även om det nu sagda i första hand tar sikte på den personliga inkomstskatten är förhållandena likartade på företagsbeskattningens område. Också företagets agerande styrs i stor utsträckning av skatteöverväganden. Val av investeringsobjekt och finansieringsform träffas utifrån skatteeffekterna.

När man bedömer behovet av en svensk reform måste också det ökande internationella beroendet beaktas. Såväl kapitalets som arbetskraftens ökade rörlighet begränsar möjligheterna att upprätthålla en från omvärlden väsentligt avvikande inkomstbeskattning. I ett internationellt perspektiv är det av särskilt intresse att notera att många industriländer genomfört omfattande skattereformer under senare år. Reformerna har genomgående medfört kraftigt sänkta skattesatser för såväl fysiska personer som företag. Skillnaderna i formella skattesatser mellan Sverige och andra industriländer har härigenom ytterligare ökat.

Sammanfattningsvis kan konstateras att behovet av en genomgripande

reform på ett övertygande sätt har klarlagts i utredningsbetänkandena. Även från remissinstanserna har enhälligt understrukits behovet av en sådan reform.

Inriktningen av en reform

Skatteutredningarnas förslag syftar till en samhällsekonomiskt effektiv beskattning samtidigt som fördelningspolitiska mål uppfylls. Arbeta och sparande skall ges en bättre skattemässig behandling medan förutsättningarna för lånebaserad konsumtion och förmögenhetsuppbyggnad försämraras.

För den personliga inkomstbeskattningens del innebär förslagen att skatten på arbetsinkomst lindras kraftigt och att kapitalbeskattningen skärps. Marginaleffekterna på arbetsinkomster sänks dramatiskt. Enligt förslaget kommer den helt övervägande delen av inkomsttagarna enbart att betala kommunalskatt. Statlig inkomstskatt tas ut med 20% på inkomster i höga inkomstskikt. Kapitalinkomster beskattas med några få undantag efter en proportionell skattesats på 30%. Det skattebortfall som den sänkta beskattningen av arbetsinkomster leder till finansieras genom skärpt beskattning av kapitalinkomster, av en breddad bas för arbetsinkomstbeskattningen och av höjd indirekt beskattning. På det sistnämnda området föreslås ett höjt skatteuttag genom att det mervärdeskattepliktiga området utvidgas till tidigare obeskattade områden såsom energi och genom att reduceringsreglerna slopas på vissa områden. På den indirekta beskattningens område kompletteras förslagen i KIS:s betänkande av de förslag som redovisats i miljöavgiftsutredningens betänkanden (SOU 1989:21 och 83) Miljöavgifter på svavel och klor samt Ekonomiska styrmedel i miljöpolitiken – Energi och trafik. Sistnämnda betänkande är för närvarande föremål för remissbehandling.

På företagsskatteområdet är huvudinriktningen i förslagen en sänkt formell skattesats och begränsningar av reserveringsmöjligheterna.

Huvuddragen i utredningarnas förslag har överlag tillstyrkts vid remissbehandlingen. Även jag anser att skattereformen bör utformas i huvudsaklig överensstämmelse med skatteutredningarnas förslag.

En skattereform bör genomföras under bredast möjliga uppslutning i riksdagen. I syfte att uppnå en sådan bred förankring inbjöd statsministern i regeringsförklaringen vid riksmötets öppnande riksdagspartierna och arbetsmarknadens parter till överläggningar om att redan under år 1990 genomföra ett första steg i reformen. Vid de överläggningar som härefter ägt rum har enighet uppnåtts mellan socialdemokraterna och folkpartiet om huvuddragen i reformen. Enighet föreligger också om de delar i reformen som bör genomföras med verkan redan från år 1990. Även centern har i väsentliga delar ställt sig bakom uppgörelsen.

Åtgärder för år 1990

År 1990 bör ett väsentligt steg tas i riktning mot ett nytt skattesystem. När det gäller den statliga inkomstskattskalan bör ca en tredjedel av de skatte-

sänkningar som reformen innefattar genomföras. Härigenom begränsas också effekten av underskottsavdrag. Jag kommer senare i dag att redogöra för min syn på det ekonomiska läget för de närmaste åren (skr. 1989/90:53). Av min redogörelse följer att skattebortfallet på grund av skattelättnaderna genom sänkningen av det statliga inkomstskatteuttaget i sin helhet bör finansieras. Finansieringen av skattesänkningarna år 1990 bör ha samma inriktning som finansieringen av reformen i stort, dvs. skärpt kapitalbeskattning, basbreddningar i fråga om inkomst av tjänst samt ökat uttag av indirekta skatter. Jag återkommer i det följande till den närmare utformningen av inkomstskatteskalen och finansieringsförslagen.

Även beträffande beskattningen av aktiebolag och andra juridiska personer bör ett första steg tas i riktning mot ett nytt system baserat på låg formell skattesats och ett breddat beskattningsunderlag. Av skäl som jag senare kommer att gå in på bör detta första steg tas redan vid 1990 års taxering.

Jag har här redovisat min uppfattning om skattereformens huvudsakliga inriktning. Efter ytterligare beredningsarbete inom finansdepartementet avser jag att i början av nästa år återkomma till regeringen med förslag om utformningen av reformen i stort.

Jag vill i tydlighetens intresse nämna att de förslag i denna proposition som ligger vid sidan av skattereformen inte behandlats i överläggningarna mellan regeringen och riksdagspartierna.

3 Inkomstskatten m. m.

3.1 Skatteskala för år 1990

Mitt förslag: Grundbeloppet i den statliga skatteskalen sänks från 5 till 3% för beskattningsbara inkomster upp till 75 000 kr. samt från 17 till 10% för inkomster över 75 000 kr. Högsta marginalskattesatsen blir 65% (vid en kommunal skattesats om 30%).

Skälen för mitt förslag: Ett huvudmoment i ett första reformsteg är en väsentlig sänkning av marginalskatterna. Detta bör motsvara en tredjedel av hela skattesänkningen som följer av reformen.

Den föreslagna skatteskalen utgår från den indelning i fyra skikt som nu finns. Nedjustering företas med 2 resp. 7 procentenheter till 3 resp. 10% i skattesatserna för de två undre skikten, dvs. för grundbeloppet. Skattesatserna i de två övre skikten, dvs. för tilläggsbeloppet, kvarstår oförändrade på 14 resp. 25%. Den högsta marginalskattesatsen sänks därför från 72% till 65% vid en kommunal utdebitering om 30%. Det skattemässiga värdet av underskottsavdrag sänks i motsvarande mån från 47 till 40%.

Grundbelopp: 100 kr. samt

Beskattningsbar inkomst basenheter	kronor	skattesats i skiktet
0 - 7,5	- 75 000	3%
7,5 -	75 000 -	10%

Tilläggsbelopp:

Underlag för tilläggsbelopp basenheter	kronor	skattesats i skiktet
14 - 19	140 000 - 190 000	14%
19 -	190 000 -	25%

Förslaget föranleder ändring i 10 § 1 mom. i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt.

I den följande tabellen åskådliggörs förändringen av inkomst efter skatt.

Tabell Förändring av inkomst efter skatt år 1989 till år 1990.

Lön år 1989	Genom- snittligt under- skotts- avdrag år 1989	Inkomst efter skatt år 1989	Procentuell ökning av inkomst efter skatt 1989-1990 vid löneökning på			
			4%	6%	8%	10%
kr	kr	kr				
30 000	900	24 265	4,4	5,9	7,4	8,8
40 000	700	30 895	4,9	6,5	8,0	9,4
50 000	1 000	37 550	5,2	6,8	8,3	9,8
60 000	1 500	44 275	5,4	7,0	8,5	10,0
70 000	2 000	51 000	5,5	7,1	8,7	10,2
80 000	2 500	57 725	5,6	7,2	8,8	10,3
90 000	3 100	64 485	5,4	6,9	8,3	9,7
100 000	3 900	70 323	6,0	7,5	8,9	10,3
110 000	5 100	76 187	6,5	8,0	9,5	10,9
120 000	6 700	82 239	7,0	8,5	9,9	11,3
130 000	8 700	88 479	7,3	8,8	10,2	11,6
140 000	10 800	94 766	7,6	9,0	10,5	11,8
150 000	12 900	101 053	7,4	8,6	9,7	10,8
160 000	14 900	106 313	7,4	8,5	9,7	10,8
180 000	18 700	115 899	7,9	9,1	10,3	11,4
200 000	22 400	125 438	8,0	8,9	9,8	10,7
220 000	25 400	133 013	8,3	9,2	10,2	11,1
250 000	31 400	143 810	9,0	10,0	10,9	11,9
300 000	38 400	161 288	10,0	11,0	12,0	13,0

Förutsättningar: Inga andra inkomster än lön. Inga andra avdrag än underskottsavdrag och schablonavdrag under tjänst. Kommunal utdebitering = 30,00 kr. Skattereduktion för erlagda fackföreningsavgifter = 0 kr. för lön < 40 000 kr. år 1989. 0,5 % av lönen år 1989 på 40 000 - 96 000 kr. och 480 kr. för lön > 96 000 kr. år 1989.

Resultaten i tabellen avser effekten av ändrade skatteskalor vid genomsnittliga underskottsavdrag för respektive inkomstnivå och beaktar således inte andra förändringar av skattereglerna 1990 som t. ex. höjda indirekta skatter, höjd fastighetsskatt bl. a. som en följd av höjda taxeringsvärden, ökad beskattning av realisationsvinster på aktier och andelar samt höjd beskattning av bilförmåner och traktamenten. Höjningen av barnbidraget har inte heller beaktats. Det totala utfallet för enskilda hushåll beror i hög grad på hur hushållet påverkas av dessa övriga förändringar.

En betydande del av denna finansiering som t. ex. höjd beskattning av bilförmåner och ökad reavinstbeskattning av aktier ger förhållandevis stora effekter i de högre inkomstklasserna, vilket bidrar till ett mera jämnt utfall för olika inkomstgrupper än vad som framkommer i tabellen ovan.

3.2 Justering av villabeskattningen som följd av 1990 års allmänna fastighetstaxering av småhus

Mitt förslag: Den nuvarande progressiva intäktsschablonen för en- och tvåfamiljstvillor ersätts av en proportionell schablonintäkt på 1,5 % av taxeringsvärdet. Den statliga fastighetsskatten för en- och tvåfamiljsfastigheter kvarstår oförändrad.

Bakgrunden till mitt förslag: Den som äger en en- eller tvåfamiljvilla skall som intäkt av fastigheten (schablonintäkt) ta upp 2 % av taxeringsvärdet till den del värdet inte överstiger 450 000 kr. Är taxeringsvärdet högre höjs uttaget stegvis. Till den del som värdet överstiger 750 000 kr. är intäkten 8 % av det överskjutande beloppet.

Allmän fastighetstaxering av småhus kommer att genomföras under år 1990. Grunderna för denna slogs fast av riksdagen år 1988 (prop. 1987/88:164, SkU 41, rskr. 317, SFS 1988:544). Sedan dess har en provvärdering genomförts under våren 1989 på grundval av det ortsprismaterial som insamlats. I juni 1989 förelåg resultatet av provvärderingen. Den förväntade taxeringsvärdehöjningen uppgår till 48 % för riket som helhet. Som jämförelse kan nämnas att motsvarande taxeringsvärdehöjning mellan 1975 års och 1981 års allmänna fastighetstaxeringar uppgick till 96 % för permanentus och 145 % för fritidshus. I det perspektivet är den nu förväntade höjningen måttlig. Det förekommer emellertid stora regionala variationer. I storstadsområdena innebär de nya värdena i vissa fall en fördubbling av taxeringsvärdena. I vissa kommuner är höjningarna ännu större. I andra delar av landet ligger höjningarna av taxeringsvärdena långt under genomsnittet för riket.

I samband med den tidigare nämnda lagstiftningen inför den allmänna fastighetstaxeringen år 1990 berörde jag problemet med de höga fastighetspriserna i områden som är attraktiva för fritidsboende. Problemet yttrar sig bl. a. i svårigheter för den bofasta befolkningen att delta i konkurrensen om husbeståndet i de mest attraktiva områdena. Vidare medför den höga prisnivån på dessa fastigheter procentuellt sett kraftigt höjda boendekostnader även för omkringboende med nuvarande skatteuttag. Jag angav då att problemen fick lösas utanför fastighetstaxeringens ram. Jag angav också att jag avsåg att återkomma till frågan i ett senare sammanhang.

Riksdagen har senare begärt förslag från regeringen om ändringar i beskattningsreglerna så att oskäligen effekter kan undvikas av de höjda taxeringsvärdena på småhus som skall tillämpas fr. o. m. beskattningsåret 1990 (SkU 1988/89:36, rskr. 298).

Som inledningsvis framgått förväntas stora regionala skillnader i taxeringsvärdehöjningarna år 1990. De största procentuella höjningarna inträffar inte enbart i vissa attraktiva skärgårdsområden utan också i storstadsområden där prisutvecklingen varit stark. I själva verket är kraven på justeringar i beskattningsreglerna än mer accentuerade i dessa områden eftersom det där är fråga om beloppsmässigt större förändringar i både taxeringsvärde och skatteuttag. Det sagda kan belysas med några exempel. En smögenfastighet som är belägen vid sidan av den för fritidsboende attraktiva delen av orten förväntas få sitt taxeringsvärde höjt från 170 000 kr. till 245 000 kr., dvs. med 44 %, vilket är under genomsnittet för riket. Med nuvarande beskattningsregler skulle skatteökningen i detta fall inskränka sig till 1 055 kr. per år vid 47 % marginalskatt resp. till 1 430 kr. vid 72 % marginalskatt. En annan smögenfastighet med attraktiv belägenhet kan väntas få sitt taxeringsvärde höjt med 140 % från 215 000 kr. till 517 000 kr. Skatteökningen blir enligt nuvarande regler 4 878 kr. vid 47 % marginalskatt resp. 6 723 kr. vid 72 % marginalskatt. En normal villafastighet belägen på Lidingö har i dag ett taxeringsvärde om 435 000 kr. Taxeringsvärdet förväntas bli 1 055 000 kr., dvs. det höjs med 143 %. Skatteökningen i detta fall uppgår till 21 552 kr. med nuvarande regler vid 47 % marginalskatt resp. 30 847 kr. vid 72 % marginalskatt. För mer exklusiva villor skulle skatteökningen bli än större. Om slutligen en jämförelse görs med en normal villafastighet belägen i landsorten skulle skatteökningarna med nuvarande regler bli mycket måttliga. Exempelvis skulle en villa i Kristinehamn, som i dag har ett taxeringsvärde om 260 000 kr., få detta höjt med ca 36 % till 354 000 kr. Skatteökningen vid 47 % marginalskatt skulle uppgå till 1 322 kr. och vid 72 % marginalskatt till 1 792 kr.

Skälen för mitt förslag: De höjda taxeringsvärdena gör det nödvändigt att justera villabeskattningen.

En lämplig åtgärd är att slopa progressiviteten i villaschablonen samtidigt som intäktsprocenten sänks till 1,5. De kraftiga höjningarna av skatteuttaget främst i storstadsområdena dämpas härigenom utan att någon regional differentiering behöver införas. Genomförs mitt förslag är inte heller några särskilda åtgärder påkallade i skärgårdsområdena. Någon ändring behöver heller inte göras i fråga om den statliga fastighetskatten. I sammanhanget bör också noteras att en övergång till en proportionell schablonintäkt ligger i linje med RINK:s förslag till villabeskattnings som innebär att beskattningen enbart sker genom en proportionell fastighetskatt. Den förändring av skatteuttaget jämfört med förhållandena år 1989 som följer av mitt förslag är också väl avvägt som ett steg på vägen till den nivå som föreslås av RINK.

Jag har i denna fråga haft samråd med chefen för bostadsdepartementet.

Förslaget föranleder en ändring i 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370), KL.

Med den nu föreslagna ändringen av villabeskattningen beräknas skatteintäkterna öka med 1,3 miljarder kr.

Mitt förslag: Skattepliktsgränsen och skiktgränserna för uttag av förmögenhetsskatt hos fysiska personer m. fl. höjs och 2-procentsskiktet slopas. Skiktgränserna skall vara 800 000 kr., 1 600 000 kr. och 3 600 000 kr.

Skälen för mitt förslag: Den statliga förmögenhetsskatten utgår enligt en progressiv skala på beskattningsbara förmögenheter som överstiger 400 000 kr. På den del av förmögenheten som ligger mellan 400 000 kr. och 600 000 kr. tas 1,5% ut i skatt. När förmögenheten överstiger 600 000 kr. men inte 800 000 kr. är förmögenhetsskatten 3 000 kr. för 600 000 kr. och 2% av återstoden. För förmögenheter som är större än 800 000 kr. men inte 1 800 000 kr. är skatten 7 000 kr. för 800 000 kr. och 2,5% av återstoden. Överstiger förmögenheten 1 800 000 kr. blir skatten 32 000 kr. för 1 800 000 kr. och 3% av återstoden.

Förmögenhetsskatt betalas i huvudsak av fysiska personer och dödsbon. Vissa juridiska personer är emellertid också skyldiga att betala förmögenhetsskatt. Hit hör bl. a. vissa föreningar och samfund i den mån dessa skall betala inkomstskatt. En proportionell skatt på 1,5 promille tas ut på den del av den beskattningsbara förmögenheten som överstiger 25 000 kr.

För makar och därmed jämställda beräknas den beskattningsbara förmögenheten gemensamt. Hemmavarande barn under 18 år sambeskattas med sina föräldrar.

Den nuvarande skatteskalan kom till 1982 och har tillämpats fr. o. m. 1984 års taxering (prop. 1982/83:50, bil. 2, SkU 1982/83:15, rskr. 1982/83:106, SFS 1982:1190). Med anledning av 1981 års allmänna fastighetstaxering hade en höjning av skattepliktsgränsen från 200 000 kr. till 400 000 kr. fr. o. m. 1982 års taxering redan tidigare beslutats. För föreningar m. fl. höjdes skattepliktsgränsen vid samma tillfälle från 15 000 kr. till 25 000 kr. (prop. 1980/81:42, SkU 1980/81:11, rskr. 1980/81:94, SFS 1980:1055).

Inför 1990 års allmänna fastighetstaxering bör en anpassning av såväl skattepliktsgränsen som skiktgränserna göras med hänsyn till prisutvecklingen under de år som har gått sedan 1980. Det lägsta skattesiktet bör dessutom breddas så att 2-procentssiktet slopas. Förslaget innebär inga materiella ändringar i förmögenhetsbeskattningen. Det är emellertid min avsikt att återkomma till behovet av sådana förändringar efter remissbehandling av ett förslag till enklare och mera likformiga regler för förmögenhetsbeskattning som utarbetas inom finansdepartementet.

Den nya skatteskalan bör av nu angivna skäl ha följande utformning:

1,5%	800 000 – 1 600 000
2,5%	1 600 000 – 3 600 000
3,0%	3 600 000 –

Jag föreslår nu ingen justering vad gäller skatteuttaget för föreningar m. fl.

Den debiterade förmögenhetsskatten uppgick vid 1988 års taxering till 2 183 milj. kr. Med den här föreslagna justeringen av skatteuttaget kan skatteintäkterna beräknas minska med högst en fjärdedel. Detta medför emellertid inte någon real minskning i förhållande till skatteintäkterna vid 1982 års taxering när nuvarande skiktgränser första gången tillämpades.

Förslaget medför förändringar i 10 § och 11 § 1 mom. lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt. Den nya skatteskalen bör gälla fr. o. m. beskattningsåret 1990 och tillämpas första gången vid 1991 års taxering.

Beträffande arvs- och gåvobeskattningen föreslår jag inga ändringar nu. En höjning av de skattefria grundavdragen och en sänkning av skatteskalorna har gjorts fr. o. m. år 1987 (prop. 1986/87:54, SkU 1986/87:12, rskr. 1986/87:72, SFS 1986:1198). Arvs- och gåvoskattekommitténs slutbetänkande (SOU 1987:62) med förslag till ny arvs- och gåvoskattelag har remissbehandlats och bereds nu inom departementet. Utöver kommitténs förslag förutser jag förändringar som syftar till samordning med nya regler för uttag av förmögenhetsskatt. En justering av skatteskalorna kan då också bli aktuell.

3.4 En neutral beskattning av löneförmåner

3.4.1 Inledning

En av huvudtankarna i skattereformen är att olika typer av arbetsersättning skall bli föremål för en enhetlig beskattning.

En neutral beskattning av naturaförmåner och andra ersättningar i samband med anställning, innebär att det för den anställda leder till samma beskattningsresultat om han fått lönen i pengar och köpt sig det som förmånen avser eller om han får förmånen direkt från arbetsgivaren. Jag anser att detta synsätt bör ligga till grund för beskattningen av inkomst av tjänst. På ett par områden kan en sådan lagstiftning införas redan till beskattningsåret 1990, nämligen vad gäller bilförmån och förmån att till underpris få förvärva värdepapper.

Mitt förslag: Förmån av fri bil som inte är äldre än tre år värderas till 30 % i stället för som för närvarande 22 % av nybilspriset. För förmånsbil som är äldre än tre år höjs procentsatsen från nuvarande 18 till 25.

RINK:s förslag: Överensstämmer med mitt utom såvitt avser procentsatsen för bilar äldre än tre år, vilken RINK föreslår skall uppgå till 24 %.

Remissinstanserna: Förslaget får ett blandat mottagande. Bland de remissinstanser som i princip godtar förslaget finns *TCO* och *Motorbranschens riksförbund*. *Storstadstrafikkommittén (STORK)* anser att förslaget endast innebär en anpassning till sänkta skattesatser, men inte tar hänsyn till höjda bensinpriser i framtiden och önskemålet om begränsningar i trafiken. *Svensk Industrieförening* och företrädare för svensk bilindustri avstyrker förslaget. *AB Volvo* och *SAAB* föreslår att samma förmånsvärde bör gälla för bilar som kostar högst sju basbelopp (195 300 kr.). De anser vidare att nuvarande regler diskriminerar bilar med högt andrahandsvärde och låga reservdelpriser. Några remissinstanser anser också att förslaget avviker från principen om värdering till marknadspriset. *RSV* förordar bl. a. en beskattning på grundval av priser inom vissa intervaller i ett fåtal värdekolumner.

Skälen för mitt förslag: Värdet av skattepliktiga naturaförmåner beräknas enligt 42 § KL i princip med ledning av ortens pris, dvs. marknadsvärdet. Värderingen av bilförmån är dock mycket schabloniserad. Nuvarande värderingsregel, som innebär att bilförmånen värderas till 22 % av nybilspriset resp. till 18 % för bilar äldre än tre år, tillkom genom lagstiftning år 1986 (prop. 1986/87:46, SkU 9, rskr. 73, SFS 1986:1199). Den innefattade en sammanvägning dels av värdet av själva dispositionsrätten, dels den tidigare beskattningsnivån, dels värdet av den då slojade avdragsrätten för kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats för bilförmånshavaren. Vissa redaktionella ändringar i reglerna gjordes hösten 1987 (prop. 1987/88:52, SkU 8, rskr. 96, SFS 1987:1303).

Jag anser bl. a. mot bakgrund av de beräkningar RINK företagit angående vilket förmånsvärde som bör läggas till grund för beskattningen samt de förslag som jag lägger fram i det följande och som medför högre bensinpris, att det finns anledning att väsentligt höja procentsatserna för bilförmån. För år 1990 bör en höjning göras från nuvarande 22 till 30 % för nya bilar resp. från 18 till 25 % för bilar äldre än tre år. Övriga regler för bilförmånsvärderingen bör kvarstå.

Förslaget föranleder ändringar i punkt 2 av anvisningarna till 42 § KL.

De ökade skatteintäkter detta förslag ger beräknas uppgå till 1 miljard kr.

Skärpt värdering

Mitt förslag: I lagtexten anges att även den del av marknadsvärdet som avser förväntningsvärdet av en rätt att vid senare tillfälle få förvärva egendom till visst pris, skall beaktas när värdet av förmånen att få förvärva bl. a. ett konvertibelt skuldebrev fastställs.

RINK:s förslag: Överensstämmer med mitt förslag.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker att en rättvisande marknadsmässig värdering görs. *RSV* och *Svenska revisorssamfundet* (SRS) anser som RINK att någon precisering av värderingsmetoden inte bör tas in i lagtexten. *Hovrätten över Skåne och Blekinge* uttalar däremot att preciseringen bör tas in i lagtext och verkställighetsföreskrifter.

Skälen för mitt förslag: En anställds förvärv av värdepapper från arbetsgivaren på förmånliga villkor utgör i princip en sådan löneförmån som skall beskattas till fulla värdet. Beskattning skall ske för skillnaden mellan vad den skattskyldige har erlagt för att få teckna eller köpa ett värdepapper och dess marknadsvärde.

Om det finns en tillförlitlig marknadsnotering av det aktuella finansiella instrumentet, skall noteringen läggas till grund för värderingen. Saknas sådan marknadsnotering, får man söka fastställa ett beräknat marknadsvärde enligt någon av de modeller som används på kapitalmarknaden.

Det är i det sistnämnda fallet som nuvarande tillämpning av förmånsbeskattningsreglerna enligt min mening leder till att påtagliga förmåner undgår beskattning. När det gäller de under senare år mycket omfattande emissionerna av konvertibla skuldebrev till anställda (jfr SOU 1989: 33 del III, s. 30) har förmånsbeskattning i de allra flesta fall uteblivit trots att skillnaden mellan teckningskurs och marknadsvärde varit markant. Detta beror bl. a. på att tillämpningen kommit att styras av ett regeringsrättsavgörande (RÅ 1986 ref. 36) som innebär att det s. k. förväntningsvärde som konverteringsrätten representerar inte beaktas vid förmånsberäkningen. Regeringsrätten beräknade nämligen värdet av konverteringsrätten, dvs. av den option som ingår i skuldebrevet, till endast skillnaden mellan börskursen den dag det konvertibla skuldebrevet tecknades, 69 kr., och den kurs till vilken skuldebrevet kunde konverteras, 60 kr., dvs. ett förmånsvärde på 9 kr. per aktie. Konvertering kunde ske fem år efter emissionen av de konvertibla skuldebreven.

Rättsfallet har gjort det möjligt att bestämma emissionsvillkoren för konvertibla skuldebrev på ett sådant sätt att påtagliga värden har kunnat föras över till anställda utan att förmånerna beskattats som tjänstekomst. Genom att sätta konverteringskursen till gällande dagskurs på aktierna vid emissionstillfället har man kunnat vara tämligen säker på att undgå förmånsbeskattning.

Jag vill i sammanhanget påminna om den tidvis mycket intensiva debatt som förts angående de här diskuterade s. k. personalkonvertiblerna. Kritis-

ken har riktat in sig på dels de etiska frågorna i anslutning till differentiering av tilldelningen mellan olika personalkategorier, dels de betydande förmåner som med låg beskattning kunnat lämnas till de anställda. Riksdagen har också begärt en översyn av beskattningsreglerna vid anställdas förvärv av konvertibla skuldebrev (SkU 1986/87:50).

Mot den nu angivna bakgrunden anser jag att praxis i denna beskattningsfråga utvecklats olyckligt. Mottagandet av RINK:s förslag visar också att min bedömning allmänt delas av remissinstanserna. Utvecklingen bör därför vridas rätt genom en författningsändring som klart markerar att förväntningsvärdet skall medräknas i förmånsvärdet. I fråga om de allmänna förutsättningarna för denna värdering vill jag framhålla följande.

Medan värderingen av räntebärande skuldebrev kan göras förhållandevis enkelt är det mer komplicerat att beräkna värdet av en option, dvs. av rätten att vid ett senare tillfälle få köpa viss egendom till ett bestämt pris. I de värderingsmodeller som används vid handel med optioner tillmäts följande faktorer betydelse:

- Priset på den egendom som optionen avser
- lösenpriset, dvs. det pris till vilket man med hjälp av optionen kan köpa eller sälja den egendom som optionen avser
- prISRörligheten
- löptiden
- räntenivån
- aktieutdelningar eller annan avkastning, på den egendom som optionen avser under optionens löptid.

De värderingsmodeller för optioner som finns utgör accepterade och viktiga hjälpmedel i den dagliga handeln med optioner och konvertibla skuldebrev. Jag anser därför att de också bör användas när marknadsvärdet skall fastställas i samband med förmånsbeskattning. Det finns således ett tillfredsställande underlag för att avgöra dessa beskattningsfrågor. Den finansiella marknaden utvecklas snabbt. Det är därför inte lämpligt att i lagtext slå fast vilken värderingsmodell som skall användas. Som jag tidigare sagt bör dock KL kompletteras med en bestämmelse som understryker att förväntningsvärdet skall beaktas vid förmånsvärderingen.

Det är rimligt att utgå från att RSV inom ramen för sin uppgift att verka för en likformig taxering lämnar råd i värderingsfrågor av det här slaget.

Avslutningsvis vill jag här påminna om reavinstreglerna för värdepapper som utlöst förmånsbeskattning vid förvärvet. Den skattskyldige får vid avyttringen som anskaffningskostnad tillgodoräkna sig inte bara den ersättning han erlagt utan också det förmånsbeskattade beloppet.

Förslaget föranleder en ny punkt, 5, i anvisningarna till 42 § KL.

Mitt förslag: Förmånliga förvärv av värdepapper från arbetsgivaren skall beskattas redan vid förvärvet, även om det har förenats med villkor som innebär inskränkningar i förfoganderätten.

RINK:s förslag: Överensstämmer med mitt förslag.

Remissinstanserna: *SRS* och *FAR* motsätter sig att skatteplikt skall inträda innan villkor som innebär inskränkningar i förfoganderätten har upphört att gälla. Förslaget anses strida mot skatteförmågeprincipen. *TCO* och *Sveriges aktiesparares riksförbund* tillstyrker förslaget.

Skälen för mitt förslag: Vid förvärv av värdepapper under marknadsvärdet beskattas förmånen oftast vid förvärvet. Detta gäller i princip även vid köp av konvertibla skuldebrev. Ibland kan emellertid förvärvet vara förenat med sådana villkor att någon förmån inte föreligger redan vid förvärvstidpunkten. Ett sådant villkor gällde bl.a. i det tidigare angivna rättsfallet, RÅ 1986 ref. 36. Regeringsrätten fastslog där att skattskyldighet inte skall inträda förrän inskränkningen i förfoganderätten har upphört.

Om det är möjligt att skjuta upp beskattningen genom att förena ett förvärv med villkor som innebär inskränkningar i förfoganderätten, finns det en betydande risk att förmåner i allt större utsträckning förenas med sådana villkor. Det skulle innebära att betydande skattecrediter kunde erhållas. Även om det i bedömningen vägs in att arbetsgivaren kan ha andra motiv för den nu diskuterade typen av villkor och att skatteförmågeprincipen kan sägas tala mot en omedelbar beskattning är det enligt min mening nödvändigt att beskattning sker redan vid förvärvet.

Förslaget föranleder en ändring i punkt 4 av anvisningarna till 41 § KL.

Utvidgning av undantagsregeln

Mitt förslag: Den regel, som medger undantag från förmånsbeskattning i vissa fall, utvidgas till att omfatta även konvertibla skuldebrev, vinstandelsbevis och skuldebrev med optionsrätt.

RINK:s förslag: Överensstämmer med mitt förslag.

Remissinstanserna: Ingen har något att erinra mot att undantaget utvidgas till fler kategorier av värdepapper. *FAR* ifrågasätter om undantagsregeln är tillräcklig för att undvika otillbörliga skatteeffekter för anställda. *FAR* anför att s. k. introduktionsrabatter, som ofta förekommer i samband med marknadserbjudanden, inte bör få leda till att anställda blir förmånsbeskattade. *FAR* anser att det är av synnerlig vikt att de anställda kan överblicka skattekonsekvenserna av ett teckningserbjudande. *SRS* anser att undantagsregeln helt bör tas bort – kraven på skattefrihet är uppfyllda i många fler fall än de som omfattas av undantagsregeln. Reglerna anses inte förenliga med de grundläggande principerna för beskattning av natu-

raförmåner. Om regeln behålls anser SRS att villkoren för skattefrihet bör lättas upp.

Skälen för mitt förslag: Ett undantag från reglerna om förmånsbeskattning av anställda som förvärvar värdepapper till underpris från arbetsgivaren finns i punkt 3 a av anvisningarna till 32 § KL. Undantagsregeln gäller under förutsättning att en anställds förvärv skett på samma villkor som gällt för allmänheten och de anställdas aktieförvärv tillsammans med förvärv som görs av aktieägare i bolaget inte avser mer än 20% av det totala antalet utbudna aktier.

Denna undantagsregel gäller inte för anställda som köper aktier för mer än 30 000 kr. Om detta belopp överskrids blir alltså hela det belopp som utgör en förmån skattepliktigt.

En annan förutsättning för skattefriheten är att aktierna i bolaget vid tiden för aktieförsäljningen inte är noterade på Stockholms fondbörs eller föremål för handel på OTC-marknaden. Bedömningen skall göras särskilt för varje aktieutförsäljning.

Vid bedömningen av vilka som skall räknas som anställda i ett bolag skall ledning sökas i hur begreppet arbetstagare bestämts när det gäller arbetsgivaravgifter (prop. 1984/85: 80 s. 11). I lagtexten anges dock särskilt att med anställd jämställs, såvitt nu är i fråga, styrelseledamot och suppleant för sådan.

Undantagsregeln gäller endast för aktier och inte för optionsrätter, konvertibla skuldebrev e.d. Om sådana värdepapper förvärvas till ett pris som understiger marknadsvärdet skall förmånen således alltid beskattas.

Jag delar inte SRS:s uppfattning att undantagsregeln kan slopas. De anställda har i de avsedda fallen ett berättigat krav på att kunna förutse skatteutfallet.

Det finns dessutom skäl att utvidga undantagsregeln till att omfatta även konvertibla skuldebrev, vinstandelsbevis och skuldebrev med optionsrätt. Vid emissioner av det slag som skulle omfattas av denna regel kan det sällan anses föreligga någon egentlig förmån på grund av anställningen. Det är därför angeläget att de anställda även beträffande dessa slag av värdepapper med de förhållandevis begränsade belopp som undantaget avser skall kunna förutse om det kan bli fråga om förmånsbeskattning.

Med vinstandelsbevis avses både sådant utan konverteringsrätt och konvertibelt vinstandelsbevis.

Undantagsregeln gäller inte enligt nuvarande regler om aktien är marknadsnoterad på sätt som anges i tredje stycket i punkt 3 a av anvisningarna till 32 § KL. Vid den föreslagna utvidgningen skall undantagsregeln inte gälla om aktier eller något av de nu avsedda värdepapperslagen är föremål för sådan marknadsnotering. Det räcker alltså t. ex. att aktierna i ett bolag är börsnoterade för att undantagsregeln inte skall få tillämpas vid utgivning av konvertibla skuldebrev till de anställda.

De nya bestämmelserna bör träda i kraft den 1 januari 1990 och tillämpas första gången vid 1991 års taxering. Jag räknar med att de föreslagna ändringarna kommer att ge ökade intäkter i storleksordningen 100 milj. kr.

3.5 Ändrad beskattning av kostnadsersättningar

Mitt förslag: Statliga och kommunala traktamentsersättningar vid tjänsteresa som inte varit förenad med övernattning och resekostnadsersättningar blir skattepliktiga. Avdraget för fördyrade levnads-kostnader vid endagsförrättningar slopas. Avdrag medges således endast vid förrättning som medfört övernattning.

RINK:s förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Förslaget har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av i stort sett samtliga remissinstanser. *Förbundet Sveriges Handelsrepresentanter* motsätter sig dock att avdraget vid endagsförrättningar slopas.

Skälen för mitt förslag: Bestämmelser om när kostnadsersättningar utgör skattepliktig intäkt och i vilka situationer som mot ersättningarna svarande avdrag kan komma i fråga återfinns huvudsakligen i 32 och 33 §§ KL och i anvisningarna till dessa lagrum. Statliga och kommunala traktaments- och reseersättningar är undantagna från skatteplikt. Å andra sidan gäller inte avdragsbestämmelserna när skattefria kostnadsersättningar utgörs även om ersättningarna inte räcker till för att täcka kostnaderna.

Vad beträffar endagsförrättningar som pågår 4–10 timmar medges avdrag enligt schablon med 20% av ett normalbelopp som RSV årligen fastställer (schablonbeloppet uppgår till 66 kr. för år 1989). För endagsförrättning som varar mer än 10 timmar i följd medges avdrag med belopp motsvarande 40% av normalbeloppet (133 kr. år 1989). Statligt anställda ersätts med visst traktamentsbelopp per timme vid förrättning som överstiger 4 timmar, för närvarande 4,70 kr. per timme. För förrättning som omfattar tid efter kl. 19.00 utges tilläggstraktamente om 64 kr.

RINK har gjort en ingående översyn av de gällande reglerna i syfte att skapa en neutral beskattning av arbetsinkomster, dvs. att åstadkomma att alla arbetsinkomster beskattas lika oavsett om de utges i form av kontantlön eller som förmån av annat slag. Överfört på kostnadsersättningarna innebär detta att avdrag inte bör medges för annat än sådana kostnader som verkligen är nödvändiga för inkomsternas förvärvande och att ersättning som egentligen är lön inte bör döljas i form av skattefri kostnadsersättning. Vidare framgår att det finns flera skäl till att slopa avdraget vid endagsförrättningar. För det första uppgår fördyringen för den enskilde vid endagsförrättningar normalt till så begränsade belopp att det inte finns anledning att skattemässigt kompensera honom för denna genom en avdragsmöjlighet. I detta sammanhang är det värt att notera att det förekommer kollektivavtal vilka inte medger traktamentsersättning för endagsför-

rättningar. Vidare bör beaktas de kontrollproblem och administrativa problem som dagens system förorsakar skatteförvaltningen. Genom att slopa avdragsrätten i detta fall minskar missbruksmöjligheterna avsevärt.

Av likformighetsskäl bör även traktamentsersättningar vid endagsförrättningar vara skattepliktiga för statligt och kommunalt anställda. Av samma skäl bör resekostnadsersättningar vid statlig och kommunal tjänst vara skattepliktiga.

Avdragsrätten för ökade levnadskostnader vid tjänsteresor bör i enlighet med det anförda begränsas till att gälla endast vid förrättningar som medfört övernattning, således ej vid endagsförrättningar.

Förslaget föranleder ändringar i 32 § 3 mom., 33 § 1 mom., punkt 4 av anvisningarna till 32 § och punkt 3 av anvisningarna till 33 § KL.

Vad jag nu sagt föranleder även ändringar i bestämmelserna i taxeringslagen (1956:623), TL, (37 § 1 och 2 mom.) om vad som skall tas upp i kontrolluppgift. Traktamentsersättning i samband med tjänsteresa som inte varit förenad med övernattning skall anses utgöra lön, arvode eller motsvarande.

Förslaget innebär att skatteintäkterna ökar med ca 1 miljard kr.

3.6 Avdrag för kostnad för egen bil i tjänsten

Mitt förslag: För den som använder egen bil i tjänsten medges avdrag enligt en schablonregel baserad på den extrakostnad som körningen i tjänsten genomsnittligt kan antas ge upphov till. Detta belopp kan skäligen beräknas till 11 kr. per mil. Samma belopp gäller oavsett hur lång sträcka som körts i tjänsten.

RINK:s förslag: Överensstämmer med mitt utom såvitt avser avdragsbeloppet, vilket RINK föreslår skall uppgå till 10 kr per mil.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har inte något att erinra mot själva konstruktionen av regeln. Några, bl. a. *FAR, Förbundet Sveriges Handelsrepresentanter, Motormännens Riksförbund* och *Svenska revisorsamfundet* anser emellertid att den skattskyldige alternativt skall få lägga sina verkliga kostnader till grund för avdraget. Många remissinstanser anser att beloppet är för lågt och att det bör räknas upp med inflationen. Det framhålls också att ett lågt belopp leder till att antalet bilförmåner ökar och att anställda kan komma att vägra att använda sin egen bil i tjänsten.

Skälen för mitt förslag: Som jag anförde i avsnitt 3.5 bör vissa statliga och kommunala kostnadsersättningar göras skattepliktiga. Det förslaget innefattar även utgivna ersättningar för bilkostnader. Således bör bilkostnadsersättning vara skattepliktig och avdrag medges med omkostnaderna på samma sätt som för närvarande gäller vid enskild tjänst. Vad gäller enskild tjänst medges enligt punkt 4 av anvisningarna till 32 § KL i regel avdrag med belopp som inte överstiger den ersättning som staten utger i motsvarande fall.

Den statliga bilersättningen uppgår för närvarande till 20 kr. per mil för körsträckor i tjänsten upp t. o. m. 700 mil per år. För körsträckor mellan 700 och 1 500 mil uppgår beloppet till 15:40 kr. per mil och för längre sträckor till 14:40 kr. per mil. I ersättningsbeloppet ingår även fasta kostnader som värdeminskning.

RINK har gjort bedömningen att den nämnda avdragsregeln innebär en överkompensation, främst för dem som kör korta sträckor i tjänsten. Därför anses utgångspunkten för kostnadsberäkningen i stället böra vara att den skattskyldige innehåft bil, oavsett om han kört i tjänsten eller inte. Utredningen föreslår dock att den del av de fasta kostnaderna som belöper på bilens användning i tjänsten beaktas vid beräkningen av avdraget.

Den nämnda beräkningen utgår från att bilen körs ca 1 500 mil privat, inklusive resor till och från arbetet, att den genomsnittliga körsträckan i tjänsten är 1 000 mil per år och att det är fråga om en bil i 100 000-kronorsklassen.

Den totala kostnaden för 1 500 mils körning kan uppskattas till ca 33 500 kr. För 2 500 mil uppgår kostnaden till ca 45 000 kr. eller 11 500 kr. ytterligare. Med den allmänna utgångspunkten att bilen körs genomsnittligt ca 1 500 mil privat, skulle en på detta sätt schablonmässigt beräknad merkostnad för körning i tjänsten kunna bestämmas till ca 11:50 kr. per mil. Ett schablonbelopp bör emellertid även beakta variationer i storleksklasser samt vidare täcka in också begagnade bilar. Mot denna bakgrund anser RINK att schablonbeloppet lämpligen kan bestämmas till avrundat 10 kr. per mil oavsett hur lång sträcka som körts i tjänsten.

Jag finner bl. a. förenklingsskäl tala för att avdrag för kostnader för egen bil i tjänsten schabloniseras på nämnda sätt. Den av utredningen beräknade beloppstorleken förefaller emellertid för låg, särskilt med hänsyn till de höjningar av bensinpriset som följer av de förslag jag lägger fram i ett senare avsnitt. Jag anser därför att beloppet bör bestämmas till 11 kr. per mil.

Mitt förslag i denna del föranleder ett nytt sista stycke i punkt 3 av anvisningarna till 33 § KL.

De nya reglerna kan beräknas öka skatteintäkterna med 1,4 miljarder kr.

3.7 Fastighetsskatt för hyreshus

Mitt förslag: Underlaget vid beräkning av statlig fastighetsskatt skall fr. o. m. år 1990 vara 65% av taxeringsvärdet för hyreshusenheter.

Skälen för mitt förslag: I samband med den allmänna fastighetstaxeringen av hyreshus som genomfördes år 1988 nedjusterades underlaget för beräkningen av fastighetsskatt för hyreshusenheter (prop. 1986/87:150, bilaga 7, SkU 50, rskr. 348, SFS 1987:565). Åtgärden baserades på den prisstatistik som framtagits inför fastighetstaxeringen, vilken visade att taxeringsvärdena för hyreshus beräknades komma att öka med ca 80% i genomsnitt. För att undvika ett totalt sett ökat uttag av fastighetsskatt

beslöt riksdagen att underlaget för hyreshusens del skulle minskas från 100 till 55 % av taxeringsvärdet.

Mot bakgrund av den höjning av det löpande skatteuttaget som jag föreslagit för egnahem bör enligt min mening det löpande skatteuttaget höjas i motsvarande mån också för hyreshusens del, dvs. med ca 10%. I detta sammanhang bör vidare beaktas att den genomsnittliga höjningen av taxeringsvärdena efter 1988 års fastighetstaxering av hyreshus blev betydligt lägre än vad som förväntades, nämligen ca 61 % i stället för ca 80%. Jag föreslår därför att underlaget för hyreshusenets fastighetsskatt höjs från 55 till 65 % av taxeringsvärdet.

Den föreslagna justeringen av skatteunderlaget bör, liksom vid 1987 års justering, inte omfatta hyreshus på lantbruksenheter.

För vissa hyreshusenheter gäller enligt beslut av riksdagen i våras (1988/89:FiU 30, rskr. 327, SFS 1989:476) att fastighetsskatten vid 1991 års taxering tas ut på hela taxeringsvärdet. Dessa regler berörs inte av det framlagda förslaget.

Förslaget föranleder ändring i 3 § lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt.

Statens intäkter av fastighetsskatten till följd av detta förslag kan beräknas öka med ca 700 miljoner kr.

3.8 Ändringar i kapitalbeskattningen

3.8.1 Aktievinster m. m.

Mitt förslag: Den skattepliktiga andelen av reavinst på aktier m. m. som innehafts två år eller längre (äldre aktier) höjs från 40 till 50%. Avdragsrätten för reaförluster på såväl äldre som yngre aktier m. m. höjs också från 40 till 50%.

Skälen för mitt förslag: Enligt nuvarande regler är hela vinsten skattepliktig om en aktie avyttras inom kortare tid än två år från förvärvet. Detsamma gäller vid avyttring av andra värdepapper, andelar eller rättigheter som beskattas enligt reglerna i 35 § 3 mom. KL. Om innehavstiden är längre reduceras den skattepliktiga andelen till 40% av vinsten. Reaförluster är – efter en lagändring i år – avdragsgilla till 40% oavsett innehavstiden (punkt 3 av anvisningarna till 36 § KL).

RINK har föreslagit att nominellt beräknade kapitalinkomster fr. o. m. år 1991 skall beskattas med en enhetlig statlig skattesats på 30%. En bred remissopinion har ställt sig bakom detta förslag och det bör enligt min mening genomföras.

RINK har vidare föreslagit att halva den reavinst som uppkommer vid överlåtelse av aktier i fåmansföretag i normalfallet skall beskattas som inkomst av tjänst. Detta skulle ofta leda till ett faktiskt skatteuttag på 40% av vinsten vid avyttring av företaget.

Med dagens marginalskattesatser blir skatteuttaget för skattskyldiga i de vanligaste marginalskatteskiten mindre än 20% av vinsten på äldre ak-

tier. I det högsta skiktet är motsvarande skatteuttag något under 30%. Den sänkning av skattesatserna på förvärvsinkomster som jag förordat i det föregående medför att skatteuttaget på reavinster minskar i samtliga marginalskatteskipt.

En utebliven höjning av den skattepliktiga andelen av vinsten på aktieförsäljningar skulle innebära att skatteuttaget 1990 för skattskyldiga i det högsta marginalskatteskiptet minskar till 26 % av vinsten. För skattskyldiga med en marginalskatt på 40 % skulle motsvarande uttag sjunka till 16 % för att 1991 stiga till 30%. Det skulle medföra en omotiverad och bl. a. från fördelningspolitiska synpunkter olämplig "svacka" i skatteuttaget på aktievinster under 1990. Det är angeläget att skatteuttaget på reavinster vid aktieförsäljningar år 1990 inte avviker alltför mycket från uttaget året därefter. Jag bedömer därför en begränsad höjning av skatteuttaget som ett lämpligt steg på väg mot den reformerade kapitalbeskattningen år 1991.

Den skärpta beskattningen av aktievinster bör, enligt min mening, åstadkommas genom att den skattepliktiga andelen av reavinsten efter den tvååriga initialperioden höjs från 40 till 50%. Det innebär att uttaget i det högsta marginalskatteskiptet hålls oförändrat runt 30% även under 1990. En sådan höjning kan, sedd i det större sammanhanget, inte antas leda till negativa återverkningar på aktiesparandet och företagets kapitalförsörjning.

Som en följd av detta förslag bör avdragsrätten för reaförluster på aktier m. m. höjas från nuvarande 40 till 50%. Avdragsrätten bör, som nu, vara densamma oavsett innehavstid.

De nya reglerna bör tillämpas i de fall skattskyldighet inträder efter utgången av år 1989. För avyttringar under 1989 men med betalning efter årsskiftet kommer alltså de nya bestämmelserna att gälla.

Mitt förslag föranleder ändringar i 35 § 3 mom. och punkt 3 av anvisningarna till 36 § KL.

Förslagets bidrag till finansieringen av den sänkta skatten på förvärvsarbete utgör ca 800 milj. kr.

Mitt förslag föranleder också en ändring av 25 d § TL. För närvarande behöver den skattskyldige inte lämna uppgift om försäljningar av äldre aktier om det sammanlagda försäljningsbeloppet under beskattningsåret uppgått till högst 6 600 kr., eftersom skattefrihet gäller upp till detta belopp. Denna beloppsgräns bör ändras till 5 300 kr. när den skattepliktiga andelen av aktievinster höjs till 50%. (År försäljningsintäkten 5 333 kr. får anskaffningskostnaden schablonmässigt bestämmas till 1 333 kr., reavinsten blir då 4 000 kr. och skattepliktig del därav är 2 000 kr., vilket motsvarar schablonavdraget.) Den ändringen kommer i bara begränsad utsträckning att påverka antalet förenklade deklARATIONER.

Mitt förslag: Det allmänna avdraget för pensionsförsäkringspremie minskas med 25 %. Avdragsbegränsningen omfattar de avgifter som erläggs under beskattningsåret 1990 och avser 1991 års taxering.

Skälen för mitt förslag: I samband med den nu aktuella skattesänkningen men också i samband med den större reformen uppkommer en särskild fråga angående avdragsrätten för pensionsförsäkringspremie. I dag gäller att avdrag medges i förvärvskällan för pensionsförsäkringar som är tagna i samband med tjänst. För andra pensionsförsäkringar gäller att avdrag medges som allmänt avdrag enligt 46 § KL. Denna bestämmelse inkluderar de försäkringar som egenföretagare tecknar. För dessa gäller nämligen att de inte kan tjänstepensionera sig som anställda. De får i stället använda överskottet i förvärvskällan till uttag av medel och sedan köpa privata försäkringar och får därmed avdrag enligt 46 § KL.

Ett avdrag för pensionsförsäkringspremie får göras som ett allmänt avdrag och har full effekt mot den marginalskattesats som gäller för beskattningsåret. Utfallande belopp beskattas däremot med den skattesats som gäller vid utbetalningstillfället. Det innebär alltså att ett avdrag blir särskilt lönsamt om det sker inför en kraftig skattesänkning.

Enligt min mening bör avdragsreglerna ändras så att denna avdragseffekt uteblir eller kraftigt reduceras. Det bör gå till på det sättet att det avdragsgilla belopp som dagens regler tillåter får utföras som avdrag till endast 75 %. Denna procentsats är vägd som den genomsnittliga vinst man kan göra på det sätt jag nyss angivit. Den som under nästa år har en marginalskatt på 40 % och gör ett avdrag mot denna skattesats och får ut pensionsbeloppen till en skattesats på 30 % gör då en skattevinst som kan neutraliseras genom att avdraget nedsätts med kvoten $(30/40=)$ 0,75. Ett fullföljande av den beräkningen skulle i och för sig föra med sig att avdragsbegränsningen skulle avgöras från fall till fall med utgångspunkt i varje skattskyldigs skatteförhållanden. En sådan ordning skulle dock bli alltför otymplig. Jag föreslår därför att avdraget schablonmässigt begränsas på det sätt jag nyss angivit. Det finns skäl att poängtera att förslaget inte innebär att grunderna för beräkning av avdraget ändras. Utgångspunkten för beräkningen är alltså fortfarande den avgift som betalats under beskattningsåret. Förslaget innebär sålunda att en viss del av det belopp som betalats och som enligt nuvarande regler hade varit avdragsgillt i dess helhet, inte får dras av vid 1991 års taxering. Den som betalar en premie på exempelvis 10 000 kr. får alltså dra av 7 500 kr., den som betalar 7 500 kr. får dra av 5 625 kr.

Begränsningen i avdragsrätten bör avse premier för individuella pensionsförsäkringar medan avdragsrätten för tjänstepensionsförsäkringar kvarstår oförändrad. Begränsningen gäller vid 1991 års taxering.

Slutligen bör två särskilda situationer kommenteras, nämligen hur förslaget berör pensionsförsäkringsavdrag vid efterbeskattning av reavinst

som varit föremål för uppskov och hur förslaget berör ett avdrag som är förskjutet till ett påföljande år.

Förslaget begränsas till de avgifter som erläggs under beskattningsåret 1990 och avser 1991 års taxering. Det innebär att skattskyldig som efterbeskattas enligt 9 § lagen (1978:970) om uppskov med beskattning av realisationsvinst och som enligt punkt 6 av anvisningarna till 41 § KL vid efterbeskattningen får göra avdrag för avgift till pensionsförsäkring enligt bestämmelserna i 46 § 2 mom. samma lag inte kommer att beröras av förslaget i annan mån än i de fall då en efterbeskattning avser 1991 års taxering.

I fjärde stycket av punkt 6 av anvisningarna till 46 § KL stadgas en rätt att flytta över ett utnyttjat avdrag till påföljande beskattningsår. Den del av ett avdrag från 1990 års taxering som utnyttjas vid 1991 års taxering omfattas inte av begränsningen eftersom det avdraget avser en avgift som inte är erlagd under beskattningsåret. På motsvarande sätt gäller att de avdrag som inte till fullo kan utnyttjas vid 1991 års taxering och som då kan flyttas över till kommande taxeringsår inte omfattas av begränsningen, som ju omfattar endast 1991 års taxering.

Mitt förslag föranleder en ändring av 46 § 2 mom. KL.

Jag räknar med att den begränsade avdragsrätten kommer att öka skatteintäkterna med ca 700 milj. kr.

4 Indirekta skatter

4.1 Inledning

KIS föreslår när det gäller mervärdeskatten en breddning av skattebasen, innebärande att i huvudsak all konsumtion av varor och tjänster skall beskattas. Förslagen innebär vidare att en enhetlig mervärdeskattesats skall användas, och att nuvarande s. k. reduceringsregler på vissa områden slopas. Kommittén lämnar även förslag om punktskatterna, energibeskattningen samt vägtrafikbeskattningen.

Avsikten är att betänkandets förslag skall ligga till grund för förslag till lagstiftning som föreläggs riksdagen våren 1990, och att beslut kan fattas om nya regler fr. o. m. den 1 januari 1991. Vissa av förslagen till basbreddningar m. m. är emellertid sådana att de kan sättas i kraft vid en tidigare tidpunkt och finansiera de ändrade inkomstskatteskalorna för år 1990. Regeringen bör därför nu lägga fram förslag om mervärdeskatt på energiområdet samt förslag om mervärdeskatten såvitt avser vatten, avloppsrening och sophämtning samt serverings- och hotelltjänster. Regeringen bör även föreslå en ändring av försäljningsskatten på motorfordon, m. m.

4.2 Energibeskattningen och vägtrafikbeskattningen

4.2.1 Allmänt

Flera utredningar har arbetat samtidigt med energibeskattningen eller med frågor som nära anknyter till detta område. KIS har i sitt betänkande om

reformerad mervärdeskatt m. m. behandlat bl. a. den framtida energibeskattningen. Miljöavgiftsutredningen (ME 1988:03) har arbetat med att analysera förutsättningarna för miljöavgifter och andra ekonomiska styrmedel inom miljöskyddsområdet. Miljöavgiftsutredningen har lämnat två delbetänkanden, (SOU 1989:21) Miljöavgifter på svavel och klor och (SOU 1989:83) Ekonomiska styrmedel i miljöpolitiken – Energi och trafik. Det förstnämnda delbetänkandet har remissbehandlats och det andra delbetänkandet är för närvarande föremål för remissbehandling. Miljöavgiftsutredningen kommer att lämna ett slutbetänkande sommaren 1990. Utredningen om den elintensiva industrins framtid (ME 1988:05) har i delbetänkandet (SOU 1989:82) Nedsättning av energiskatter utrett nedsättningsreglernas utformning och betydelse för industrin. Vidare har statens energiverk på regeringens uppdrag utrett fjärrvärmesektorns framtid i ett nytt energiskattesystem och redovisat resultatet i rapporten Fjärrvärmens ekonomiska situation.

En samordning av de förslag som läggs fram i dessa betänkanden och nämnda rapport kommer att ske. Avsikten är att ett gemensamt förslag om en övergripande reform på energiskatteområdet inkl. vissa miljörelaterade pålagor skall läggas fram för riksdagen våren 1990. De åtgärder som jag i det följande föreslår utgör därför endast en delreform i avvaktan på det samordnade förslaget.

Samråd i dessa frågor har skett med chefen för miljö- och energidepartementet.

4.2.2 Huvuddragen i nuvarande energibeskattnings

Den som yrkesmässigt tillhandahåller vissa i 8 § lagen (1968:430) om mervärdeskatt (ML) angivna varor, däribland energi, skall inte redovisa någon utgående mervärdeskatt. Enligt 2 § första stycket 2 ML är han emellertid skattskyldig och får därmed enligt 17 § ML dra av ingående mervärdeskatt som hänför sig till förvärv eller införsel för verksamheten, trots att utgående skatt inte skall redovisas. Detta innebär att undantaget från skatteplikt för energi är ett s. k. kvalificerat undantag och, att s. k. teknisk skattskyldighet föreligger på energiområdet.

Enligt 8 § 4 ML gäller undantaget råolja, elkraft, värme samt gas eller annat bränsle för uppvärmning eller energialstring, dock inte T-sprit eller annan fotogen än flygfotogen och fotogen för drift av snabbgående dieselmotorer (s. k. lättdiesel). Med "annat bränsle" avses t. ex. träkol, stenkol, torv, halm och ved samt produkter av dessa, t. ex. träflis, sågspån, halm- och torvbriketter, pellets m. m.

En energivaror får säljas utan mervärdeskatt endast om det är uppenbart att varan skall användas av den slutlige konsumenten för energiändamål. Vid omsättning som avser annat ändamål än uppvärmning och energialstring föreligger däremot skatteplikt. Försäljning som sker direkt till ett energiföretag samt vissa tjänster avseende bränsle för ett energiföretags räkning är normalt alltid fria från mervärdeskatt. Vissa bränslen kan användas för andra ändamål än uppvärmning och energialstring. Ved och flis kan t. ex. användas för framställning av pappersmassa, board eller

spånplattor och torv kan användas t. ex. som jordförbättringsmedel. Avgörande vid bedömningen av skatteplikten är vilken verksamhet köparen bedriver. Är köparen tillverkare av t. ex. pappersmassa eller spånplattor, anses veden eller flisen vara skattepliktig.

Uttag av bränsle från egen fastighet för uppvärmning eller energialstring är inte skattepliktigt och räknas inte heller som yrkesmässigt enligt ML. Försäljning av avsågade grenar m. m., t. ex. efter en avverkning, får ske utan mervärdeskatt om köparen skall använda grenarna som bränsle.

Enligt fjärde stycket av anvisningarna till 8 § ML gäller att en vara som med hänsyn till försäljningsform, kvantitet eller förpackning har karaktär av butiksvara är skattepliktig. I praxis har bestämmelsen tillämpats på så sätt att gasolförpackningar om högst 45 kg är att anse som butiksvara liksom karburatorsprit i standardförpackningar om fem liter eller mindre. För övriga bränslen finns inga uttalade principer om förpackningars inverkan på skatteplikten. Förpackad ved, kol, briketter m. m. som säljs i varuhus, butiker och bensinstationer anses dock vara skattepliktiga varor.

Av 10 § första stycket 1 ML följer att tjänster som anges där är skattepliktiga endast om de avser en vara som är skattepliktig. Avser tjänsten en kvalificerat undantagen vara som t. ex. energi, föreligger dock s. k. teknisk skattskyldighet, dvs. rätt att dra av ingående mervärdeskatt, trots att utgående mervärdeskatt inte skall redovisas (2 § första stycket 2 ML).

På elkraft tas allmän energiskatt ut enligt lagen (1957:262) om allmän energiskatt. På elkraft som produceras i vissa vattenkraftverk tas även en s. k. vattenkraftskatt ut enligt lagen (1982:1201) om skatt på viss elektrisk kraft. Dessutom skall en s. k. kärnkraftskatt erläggas för elkraft som framställs i kärnkraftverk enligt lagen (1983:1104) om särskild skatt för elektrisk kraft från kärnkraftverk.

Enligt lagen om allmän energiskatt tas sådan skatt ut även för vissa bränslen, nämligen kolbränslen, s. k. lättdiesel, oljor, naturgas och gasol. För motorbrännolja, eldningsolja och kolbränslen tas dessutom ut en särskild skatt enligt lagen (1973:1216) om särskild skatt för oljeprodukter och kol.

Enligt lagen (1974:992) om nedsättning av allmän energiskatt får nedsättning av sådan skatt bl. a. medges när elkraft eller bränsle används för växthusuppvärmning vid yrkesmässig växthusodling eller vid industriell tillverkning.

Bensinskatt tas ut för bensin och andra motorbränslen enligt lagen (1961:372) om bensinskatt. Dessutom tas en särskild skatt ut för bensin enligt lagen om särskild skatt för oljeprodukter och kol.

Mitt förslag: Hela energiområdet, med undantag för flygfotogen och flygbensin, beläggs med mervärdeskatt. För värme producerad i fjärrvärmeverk skall någon mervärdeskatt dock inte tas ut under år 1990.

KIS:s förslag: Kommittén har föreslagit att all energi beläggs med mervärdeskatt.

Remissinstanserna: Flertalet av de remissinstanser som uttalat sig är positiva till mervärdeskatt på energi.

Några remissinstanser uttrycker osäkerhet för fjärrvärmesektorns konkurrenskraft i ett system med mervärdeskatt på energi. Ett fåtal remissinstanser avstyrker förslaget om mervärdeskatt på energi med motivering att skatten till stor del innebär en övervältring från industrin till hushållen.

Skälen för mitt förslag: Utgångspunkten för en breddning av basen för mervärdeskatt är att energikonsumtion skall jämföras med annan privat konsumtion. Detta är mest fördelaktigt från samhällsekonomisk effektivitetssynpunkt, eftersom en sådan generellt utformad mervärdeskatt ger en jämförelsevis liten snedvridande effekt. En likformig mervärdebeskattning ger dessutom en överskådlig beskattning och underlättar en rationell utformning av skattesystemet i förhållande till de önskemål som kan föreligga om styrning. En sådan mervärdebeskattning innebär även att ett närmande sker till vad som redan gäller eller föreslås gälla inom EG och andra västeuropeiska länder.

Jag anser i likhet med flertalet remissinstanser att övervägande skäl talar för att energiområdet inordnas i mervärdeskattesystemet. En mervärdeskattebeläggning leder inte till några administrativa problem, eftersom tillhandahållandet av energi enligt gällande regler medför s. k. teknisk skattskyldighet. Detta innebär att alla som yrkesmässigt tillhandahåller energi redan är med i mervärdeskattesystemet. Mervärdeskatt skall tas ut efter samma skattesats som för övriga konsumtionsvaror.

Mervärdeskatt på energi innebär att industrin – som är mervärdeskattskyldig – helt och hållet kan lyfta av skatten på energivarorna i likhet med andra insatsvaror, medan t. ex. hushållen – som inte är mervärdeskattskyldiga – får betala skatten fullt ut.

I fråga om *flygfotogen* och *flygbensin* vill jag anföra följande. Flygfotogen är inte belagd med bränsleskatt. Detta bränsle är det vanligast förekommande inom flyget och förbrukas i jetplan. Flygbensin, dvs. bensin som är särskilt avsedd för användning i flygplan, är undantagen från bensinskatt. De kvaliteter av flygbensin som vanligen används i Sverige är Avgas 80 och Avgas 100 LL. Flygbensin används av ca 1 700 i landet registrerade civila sportflygplan. KIS har funnit att övervägande skäl talar mot att beskatta flygfotogen och flygbensin. Som skäl anför kommittén därvid bl. a. Chicagokonventionen från år 1944, som reglerar bl. a. inrättandet av Internationella civila luftfartsorganisationen, ICAO (International Civil Aviation Organization). Den organisationen har bl. a. till uppgift att fast-

ställa normer och rekommendationer i form av bihang (annex) till Chicagokonventionen för att säkerställa största möjliga likformighet i fråga om författningar m. m. hos medlemsländerna. Medlemsländerna har förbundit sig att följa dessa bihang. På skatteområdet har ICAO 1966 utfärdat ICAO's Policies on taxation in the Field of International Air Transport. Av detta följer att en nationell särbeskattning av utrikesflyget utan övriga medlemsstaters medgivande inte får förekomma. Att endast beskatta inrikesflyget kan leda till ändrade konkurrensförhållanden och att inrikesflyget i högre grad än som sker i dag börjar tanka utomlands. Flygfotogen och flygbensin bör behandlas likformigt när det gäller punktbeskattning och mervärdebeskattning. Mot bakgrund av att dessa bränslen inte bör beläggas med bränsle- eller bensinskatt anser jag att övervägande skäl talar för att flygfotogen och flygbensin även bör undantas från mervärdebeskattning.

Kommitténs förslag att avdragsrätten för mervärdeskatt på bensin skall vara avskuren i vissa fall behandlas i avsnitt 4.5 Försäljningsskatten på motorfordon, m. m.

En konsekvens av att mervärdeskatt införs på energi är att även *fjärrvärme* kommer att omfattas av mervärdeskatt. Mervärdeskatten kommer att tas ut direkt på fjärrvärmeavgiften, som motsvaras av både fasta och rörliga produktionskostnader. Detta innebär att även verkens kapital- och lönekostnader, som i vissa fall utgör en stor del av avgiften, mervärdeskattebeläggs.

Statens energiverk har nyligen på regeringens uppdrag analyserat fjärrvärmens ekonomiska situation i dagens läge och effekterna av en skatteomläggning i enlighet med förslaget från dels KIS och dels miljöavgiftsutredningen.

Av rapporten framgår att mervärdeskatt på energi i kombination med sänkta punktskatter med 30% på olja, naturgas och gasol innebär en försämring av ett genomsnittligt fjärrvärmeverks konkurrenskraft. Det framkommer vidare att ett skatte- och avgiftssystem i enlighet med miljöavgiftsutredningens förslag innebär att konkurrensförhållandet mellan fjärrvärme och enskild uppvärmning blir ungefär detsamma som i dag. Fjärrvärme bör därför, i avvaktan på att en samordnad reform på energiskatteområdet görs, undantas från mervärdeskatt. Undantaget bör gälla till utgången av år 1990.

Såsom inledningsvis nämnts innebär mina förslag i denna del endast ett första steg av en reformering av energiområdet där mervärdeskatten tillsammans med miljörelaterade pålagor kan förväntas ingå som betydelsefulla inslag i energiskattesystemet.

Det nu behandlade förslaget kräver en ändring av 8 § 4 och anvisningarna till 2 och 8 §§ ML. Undantaget för fjärrvärmens bör tas in i övergångsbestämmelserna.

Mitt förslag: Alla punktskatter utom skatten på elkraft och bensin behålls på dagens skattenivå. Skatten på elkraft sänks generellt med 2 öre per kilowattimme. Härutöver sänks skatten på elkraft för hushållsförbrukning i vissa kommuner. Bensinskatten höjs med 34 öre per liter för blyfri bensin och 38 öre per liter för annan bensin.

KIS:s förslag: Kommittén har föreslagit att punktskatterna reduceras med 30 %, med undantag för skatten på bensin och kol samt den särskilda skatten på elkraft från vattenkraftverk och kärnkraftverk.

Remissinstanserna: Ett fåtal av de remissinstanser som yttrat sig i denna del anser att dagens punktskatter är nödvändiga för att styreffekten skall kunna behållas och tillstyrker förslaget. Andra remissinstanser vill slopa punktskatterna eller modifiera dem. En del anser att punktskatterna bör slopas och ersättas av miljöavgifter. Några anser att statsverkets behov av skatteintäkter kan tillgodoses med höjd mervärdesskatt. Som lämpliga för högre skattesatser nämns bensin, lätt eldningsolja och eventuellt elkraft.

En del remissinstanser har delvis förståelse för att punktskatterna behålls tills vidare, men vill att de anpassas till vad som gäller inom EG. En EG-anpassning är ett vanligt andrahandskrav hos de remissinstanser som i första hand vill att punktskatterna slopas. Några remissinstanser vill att skatten på elkraft slopas.

Skälen för mitt förslag: Jag anser att energibeskattningen även i fortsättningen bör fungera som ett energi- och miljöpolitiskt styrmedel. Mervärdesskattens förmåga att styra den totala energikonsumtionen är begränsad, eftersom skatten endast träffar den slutliga förbrukaren och inte industrins eller andra mervärdesskattskyldigas förbrukning av insatsvaror. En begränsning av avdragsrätten, som är en tänkbar möjlighet, skulle också leda till kumulativa effekter, som i princip bör undvikas.

Eftersom mervärdesskatt med en enhetlig skattesats inte kan fungera som styrmedel måste andra skatter eller avgifter användas som instrument för att åstadkomma en från energi- och miljöpolitisk synpunkt önskvärd styrning av förbrukningen.

Dagens punktskatter är utformade på grundval av såväl energi- och miljöpolitiska som statsfinansiella skäl. Under år 1989 förväntas skatteintäkterna på energiområdet uppgå till ca 36 miljarder kr. Att införa ett mervärdesskattesystem utan punktskatter skulle ge kraftigt minskade skatteintäkter. I detta skede, då en del av den omfattande skattereformen skall genomföras, måste punktskatterna, i avvaktan på att ett samordnat förslag läggs på energiområdet, bibehållas av främst statsfinansiella skäl. Att enbart mervärdesskattebelägga energiområdet skulle dessutom leda till en mycket kraftig omfördelning av skattebelastningen från näringslivet till främst hushållen. De slutliga förbrukarna som inte är mervärdesskattskyldiga, dvs. hushållen, offentlig verksamhet m. m., skulle få betala mervärdesskatt på sina inköp av energivaror och energitjänster medan de som är mervärdesskattskyldiga, dvs. större delen av näringslivet, inte skulle behö-

va betala sådan skatt. Även detta talar emot en renodlad mervärdebeskattning.

I fråga om *skatten på bensen* vill jag anföra följande. Skatten på bensen tas ut enligt lagen om bensinskatt med 2,58 kr. per liter för blyfri bensen och 2,78 kr. per liter för annan bensen. Bensen anses som blyfri om blyhalten är högst 0,013 gram per liter vid 15° C. Dessutom tas en särskild skatt ut för bensen enligt lagen om särskild skatt för oljeprodukter och kol med 6 öre per liter.

KIS har föreslagit att dagens bensinskattnivå behålls. Miljöavgiftsutredningen har föreslagit en höjning av pålagorna på bensen. Höjningen, exkl. mervärdeskatt, föreslås bli 34 öre per liter för blyfri bensen och 38 öre per liter för annan bensen. Förslaget innebär att skatteskillnaden mellan blyfri och annan bensen ökar från 20 till 24 öre per liter.

Miljöavgiftsutredningens förslag är för närvarande föremål för remissbehandling. Jag anser dock att framför allt miljöskäl talar för att redan nu öka skattebelastningen på bensen och att det bör ske i nivå med vad miljöavgiftsutredningen föreslagit, dvs. en höjning med 34 öre per liter för blyfri bensen och 38 öre per liter för annan bensen. Detta kan ske genom en höjning av bensinskatten till 2,92 kr. per liter för blyfri bensen och till 3,16 kr. per liter för annan bensen. Detta innebär med dagens bensenpris, när också mervärdeskatt tas ut på bensen, att den sammanlagda skatthöjningen blir ca 1,45 kr. per liter för blyfri bensen och ca 1,55 kr. för annan bensen.

Förslaget i denna del föranleder ändringar i 2 § lagen om bensinskatt.

I fråga om *skatten på elkraft* vill jag anföra följande. Skatten tas för närvarande ut med 7 öre per kilowattimme för förbrukning i industriell verksamhet. För övrig förbrukning är skatten regionalt differentierad och tas ut med antingen 8,2 eller 9,2 öre per kilowattimme.

Den lägre skattesatsen 8,2 öre per kilowattimme gäller för förbrukning inom följande kommuner:

Norrbottnens län	samtliga kommuner
Västerbottnens län	samtliga kommuner
Jämtlands län	samtliga kommuner
Västernorrlands län	Sollefteå, Ånge och Örnsköldsvik
Gävleborgs län	Ljusdal
Kopparbergs län	Malung, Mora, Orsa och Älvdalen
Värmlands län	Torsby

Skatten på elkraft höjdes den 1 juli 1989 med 2 öre per kilowattimme. Mervärdeskatt på energi leder initialt till att konsumenter med elvärme får en större skatthöjning än om motsvarande uppvärmning sker med eldningsolja. Mot denna bakgrund bör skatten på elkraft sänkas med 2 öre per kilowattimme.

För industrin, som kan lyfta av ingående mervärdeskatt, innebär sänkningen av skatten på elkraft lättnader. Jag vill dock framhålla att industrin trots detta och de skattenedsättningar som nu finns, måste intensifiera ansträngningarna att uppnå en ökad effektivitet i användningen av elenergi.

De nu föreslagna ändringarna avseende mervärdeskatten på energi och bensinskatt höjningen innebär för hushållen i de nordliga delarna av landet en förhållandevis kraftig skattechöjning. För att mildra denna effekt bör hushållen i de delar av landet som redan i dag har en lägre energiskatt på elkraft få en ytterligare sänkning av elskatten med 4 öre per kilowattimme, vilket ger om mervärdeskatten inräknas en sänkning med ca 5 öre per kilowattimme. Totalt blir skatten på elkraft för dessa hushåll då ca 6 öre lägre per kilowattimme än för hushållen i övriga delar av landet. Av praktiska skäl får sänkningen omfatta all annan förbrukning än den industriella.

Detta förslag föranleder ändring i 14 § lagen om allmän energiskatt.

4.2.5 Kilometerskatten

Mitt förslag: Kilometerskatten för personbilar höjs så att den samlade beskattningen av bensin- resp. dieseldrivna personbilar blir lika stor.

Skälen för mitt förslag: Kilometerskatt tas enligt vägtrafikskattelagen (1988:327) ut för dieseldrivna personbilar, bussar, lastbilar och vissa tyngre släpvagnar. Skatten beräknas efter körd vägsträcka, och kan sägas vara ett komplement till bränslebeskattningsreglerna. Vid tidigare mer betydande höjningar av bensinskatten har även kilometerskatten för de dieseldrivna fordonen ändrats, så att en rättvis nivå för beskattningen av olika fordon kunnat bibehållas. Det är i huvudsak när det gäller personbilarna som denna aspekt är viktig, eftersom beskattningen av bensin- resp. dieseldrivna personbilar bör vara utformad så att skatten per körd vägsträcka är lika hög för resp. kategori.

De förslag jag tidigare lämnat innebär att bensinskatten höjs med 34 öre per liter (oblyad) resp. 38 öre per liter (blyad) bensin. Förslaget om att införa mervärdeskatt innebär därutöver en skattechöjning om 1,10–1,20 kr. per liter, eller tillsammans ca 1,45 resp. ca 1,55 kr. per liter för oblyad resp. blyad bensin. Mervärdeskattebeläggningen innebär samtidigt att priset på dieselloja stiger med drygt 80 öre per liter.

Vid bedömning av vilken kilometerskattehöjning som nu är lämplig bör följande beaktas. Kilometerskatten höjdes senast den 1 april 1988, samtidigt med en höjning av bensinskatten. Bensinskatten har därefter inte höjts, medan energiskatten på dieselloja har höjts vid två tillfällen, den 1 juli 1988 med 20 öre per liter och den 1 juli 1989 med 10 öre per liter. Dessa tidigare skattechöjningar på diesellojan bör föranleda att kilometerskatten för personbilarna nu höjs mindre än vad annars skulle blivit fallet. Jag förordar att kilometerskatten räknas upp med belopp som motsvarar en ökad drivmedelskostnad om ca 40 öre per liter. Detta innebär att kilometerskatten för de lättaste personbilarna ökar med 25 öre per mil. Förslaget föranleder ändringar i bilaga 2 till vägtrafikskattelagen.

Jag anser inte att det nu finns skäl att höja kilometerskatten för lastbilar eller andra tunga fordon.

Skatthöjningen på bensin bör träda i kraft så snart som möjligt efter riksdagens beslut. Det kan ske den 1 januari 1990. För att ge de skattskyldiga och beskattningsmyndigheterna skälig tid att förbereda den nya beskattningen i övrigt på energiområdet inkl. den ändrade kilometerskatten föreslår jag att dessa ändringar träder i kraft först den 1 mars 1990. I övergångsbestämmelserna bör tas in en bestämmelse om att mervärdesskatt inte skall tas ut för fjärrvärme under år 1990.

Förslagen om mervärdesskatt på energi och sänkt energiskatt på elektricitet innebär sammantaget att statens intäkter för år 1990 kan beräknas öka med ca 7,0 miljarder kr. Den höjda bensinskatten innebär, tillsammans med höjningen av kilometerskatten för personbilar, att skatteintäkterna för 1990 beräknas öka med 2,1 miljarder kr.

4.3 Mervärdesskatt på vatten, avloppsrening och sophämtning

Mitt förslag: Mervärdesskatt skall tas ut vid tillhandahållande av vatten samt för tjänster avseende avloppsrening och sophämtning.

KIS:s förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har i huvudsak tillstyrkt eller lämnat förslaget utan erinran. Företrädare för bostadssektorn avstyrker dock förslaget och framhåller att det medför ökade boendekostnader.

Skälen för mitt förslag: Nu gällande bestämmelser i ML innebär att tillhandahållande av vatten från vattenverk samt tjänster som avser transport i samband med renhållning samt omhändertagande och förstöring av vara är undantagna från skatteplikt.

Vid ML:s tillkomst undantogs vatten från vattenverk från skatteplikt medan avloppsrening inte upptogs som en skattepliktig tjänst. I den proposition som låg till grund för ML, angavs skälet härtill vara att det energiskattebelagda området ställdes utanför det skattepliktiga området och att tekniska skäl talade för att även vatten från vattenverk samt avloppsrening skulle vara skattefritt (prop. 1968:100 s. 109). Genom lagändring 1979 infördes s. k. teknisk skattskyldighet för rening av avloppsvatten (prop. 1978/79:141, SkU 52, SFS 1979:304).

Med omhändertagande och förstöring avses enligt gällande bestämmelser även omhändertagande av sopor och avfall samt rening av avloppsvatten. Transport i samband med renhållning innefattar också bortforsling av sopor, avfall eller liknande från fastighet enligt avtal som inte endast gäller tillfälligt transportuppdrag. Även snöröjning har ansetts utgöra transport i samband med renhållning. Undantaget för dessa tjänster är av kvalificerat slag, vilket innebär att avdrag medges för ingående mervärdesskatt, trots att utgående skatt inte skall redovisas. Denna tekniska skattskyldighet har genom en bestämmelse i punkt 1 åttonde stycket av anvisningarna till 2 §

ML, utvidgats till att också gälla kommunal verksamhet av detta slag för eget behov.

De här behandlade verksamheterna utgör en naturlig del i ett generellt och enhetligt mervärdeskattesystem. Bärande skäl kan enligt min mening inte anföras mot att i ett sådant mervärdeskattesystem även inordna tillhandahållande av vatten samt tjänster avseende avloppsrening och sophämtning under skatteplikten.

De aktuella verksamheterna — med undantag för tillhandahållande av vatten — medför i dag teknisk skattskyldighet och samtliga som yrkesmässigt tillhandahåller tjänster av detta slag är därför redan med i mervärdeskattesystemet. Med hänsyn härtill torde — i avvaktan på ett genomförande av kommitténs förslag i dess helhet — en tidigareläggning av förslaget i denna del inte medföra några tekniska svårigheter. Inte heller kan vid ett införande redan nu av skatteplikt för tillhandahållande av vatten några betydande svårigheter bedömas uppstå. Förändringarna bör därför träda i kraft den 1 januari 1990.

Genom utformningen av de nuvarande bestämmelserna belastas den kommunala verksamheten i fråga om avloppsrening och sophantering inte av ingående mervärdeskatt till den del den avser eget behov. För att komma till rätta med brister i konkurrensneutraliteten såvitt avser kommunal upphandling och egenregiverksamhet för egna behov, har KIS föreslagit att kommunerna skall medges generellt avdrag för ingående mervärdeskatt oavsett om den verksamhet förvärvet avser medför skattskyldighet eller inte. Kommunkollektivet skall sedan gemensamt till staten erlägga ett belopp som i princip motsvarar summan av vad staten tidigare utbetalat som kompensation för ingående skatt i verksamheter som inte medför skattskyldighet.

I avvaktan på att en sådan ordning införs och för att undvika de problem som regelmässigt uppkommer vid blandad verksamhet, saknas skäl att betrakta kommunal avloppsrening och sophantering till den del den avser eget behov som annat än yrkesmässig. Detsamma gäller för tillhandahållande av vatten i kommunal regi. Inte heller finns det enligt min mening skäl att övergångsvis uttagsbeskatta kommunerna när vatten tas i anspråk eller avloppsrening eller sophämtning utförs för eget behov trots att verksamheten räknas som yrkesmässig.

Det nu aktuella förslaget kräver ändringar i 2, 8 och 11 §§ ML samt punkt 1 och 2 av anvisningarna till 2 § ML och anvisningarna till 11 § ML.

De nya reglerna innebär att skatteintäkterna ökar med ca 1,2 miljarder kr.

Mitt förslag: De särskilda reduceringsreglerna för serverings- och hotelltjänster slopas. Skattskyldigheten utvidgas till att också omfatta tillhandahållande av kost åt personal.

KIS:s förslag: Överensstämmer med mitt.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har i huvudsak lämnat förslaget utan erinran. Företrädare för branschen och turistnäringen har dock avstyrkt förslaget. Som skäl härför anføres dels att förslaget innebär en kostnadsfördyring för konsumenterna och därmed en risk för minskad efterfrågan och sänkt lönsamhet, dels att förslaget kan medföra negativa verkningar för bytesbalansen och för turistnäringarna.

Skälen för mitt förslag: Enligt nu gällande bestämmelser i 14 § ML utgör beskattningsvärdet vid tillhandahållande av serveringstjänster och vid rumsuthyrning 60 % av vederlaget. En motsvarande reduceringsregel för serveringstjänster fanns i förordningen (1957:507) om allmän varuskatt som föregick ML. Rumsuthyrning omfattades inte av den allmänna varuskatten. Reduceringsreglerna för serverings- och rumsuthyrningstjänster infördes i ML utan någon kommentar (prop. 1968:100 s.87 f.). Som motiv till reduceringsregeln i förordningen om allmän varuskatt angavs en önskan att utjämna skattebelastningen mellan å ena sidan serveringsvaror och å andra sidan motsvarande mängd måltidsdryck och färdiglagad mat inköpt i livsmedelsaffär. Reduceringen tog alltså sikte på den del av priset som avsåg den egentliga serveringstjänsten.

Tillämpningen av reduceringsreglerna i fråga om serveringstjänster har inte varit problemfri. RSV föreslog 1985 i en rapport bl. a. att reduceringsreglerna för serveringstjänster skulle slopas (RSV Rapport 1985:4). I rapporten pekade verket på svårigheterna att avgöra och kontrollera om ML:s krav på servering var uppfyllda och om uppdelningen av omsättningen på servering och varuförsäljning var korrekt. Vid remissbehandlingen anfördes emellertid bl. a. att ett slopande av reduceringsreglerna för servering skulle medföra att blandad verksamhet uppkom i hotellrörelser med servering och att prisnivån skulle stiga med 10 %. Rapporten föranledde inget förslag till lagstiftning (prop. 1985/86:47 s. 42 f.).

För att uppnå konkurrens- och konsumtionsneutralitet har kommittén föreslagit en generell och enhetlig mervärdeskatt som träffar i princip all yrkesmässig omsättning. Vid en sådan mervärdebeskattning saknas enligt kommittén skäl att bibehålla reduceringsreglerna för serverings- och hotelltjänster. Jag delar denna uppfattning och anser att ifrågakvarande tjänster bör beskattas som annan konsumtion.

Samtliga som yrkesmässigt tillhandahåller serverings- och hotelltjänster är redan nu skattskyldiga och med i mervärdeskattesystemet. Med hänsyn härtill torde – i avvaktan på ett genomförande av kommitténs förslag i dess helhet – en tidigareläggning av förslaget i denna del inte medföra några tekniska problem. Inte heller i övrigt kan bärande skäl anföras mot

en tidigareläggning. Förändringarna i denna del bör därför träda i kraft den 1 januari 1990.

Enligt nu gällande bestämmelser räknas tillhandahållande av kost åt personal som yrkesmässig verksamhet endast när det sker i serveringsrörelse. Tillhandahållande av serveringstjänster åt egen personal i renodlade personalserveringar är således inte skattepliktigt. Om en skattskyldig arbetsgivare på detta sätt tillhandahåller serveringstjänster föreligger avdragsrätt endast för ingående skatt som belöper på i huvudsak inventarier medan ingående skatt på livsmedel och andra förbrukningsvaror faller utanför avdragsrätten. En arbetsgivare vars verksamhet i övrigt inte medför skattskyldighet saknar helt rätt till avdrag för ingående skatt som avser hans personalservering.

Kommittén har anfört att ett slopande av reduceringsreglerna för serveringstjänster medför att konkurrenssituationen mellan fristående serveringar och personalrestauranger förändras och att de nuvarande reglerna avseende personalserveringar därför bör slopas. Förslaget innebär att tillhandahållande av serveringstjänster åt den egna personalen medför skattskyldighet enligt ML:s allmänna bestämmelser om yrkesmässighet.

För subjekt med i övrigt skattefri verksamhet har kommittén av praktiska och administrativa skäl föreslagit att skattskyldigheten skall begränsas till sådana fall då saluvärdet av den tillhandahållna kosten för beskattningsåret överstiger 30 000 kr. Jag delar denna uppfattning och föreslår därför att också tillhandahållande av kost åt personal i annan verksamhet än serveringsrörelse skall anses som yrkesmässig verksamhet. Den begränsning som kommittén föreslagit i fråga om skattskyldighet vid tillhandahållanden till mindre värde motsvaras av den gräns på 30 000 kr. som nu gäller för redovisningsskyldighetens inträde.

Den föreslagna ändringen innebär att det i viss utsträckning tillkommer nya skattskyldiga. Jag förordar med hänsyn härtill att förändringarna i denna del inte skall träda i kraft förrän den 1 mars 1990. Härigenom kan RSV, länsskattemyndigheterna och berörda skattskyldiga få skäligen tid till förberedelser före ikraftträdandet.

Det nu aktuella förslaget kräver ändringar i 14 och 17 §§ samt i punkt 1 av anvisningarna till 2 § och anvisningarna till 10 § ML.

De nya reglerna medför ökade skatteintäkter om ca 1,5 miljarder kr.

4.5 Försäljningsskatten på motorfordon, m. m.

Mitt förslag: Försäljningsskatt skall tas ut för lastbilar med skåpkarosseri och för bussar, om totalvikten är högst 3 500 kg. Den särskilda förhöjningen av skatten för fordon med tjänstevikt överstigande 1 600 kg slopas. Viktgränsen 3 500 kg skall gälla även avseende rätten till avdrag för mervärdeskatt vid anskaffning av lastbil med skåpkarosseri eller buss. Även när det gäller skrotningsspremie och skrotningssavgift föreslås viktgränsen 3 500 kg gälla.

utom föreslagit att rätten till avdrag för ingående mervärdeskatt avseende hyres- och driftskostnader för nu aktuella fordon slopas.

Remissinstanserna: Förslaget, såvitt gäller försäljningsskatten, har i huvudsak tillstyrkts eller lämnats utan erinran. Det har påpekats att det kan finnas skäl att låta beskattningen omfatta även lastbilar med flak. Förslaget till skärpta regler för avdragsrätt när det gäller mervärdeskatten har rönt kritik, särskilt det föreslagna avdragsförbudet för driftskostnader. Flera remissinstanser förordar att avdragsförbudet ersätts med en uttagsbeskattning eller någon form av schablonmässig begränsning.

Skälen för mitt förslag: Försäljningsskatt enligt lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon tas ut för personbilar och motorcyklar, men dessutom för vissa lastbilar och bussar. Principen kan därvid sägas vara att sådana lätta lastbilar och bussar som från användningssynpunkt är jämförbara med personbilar omfattas av skatten. Lätta lastbilar med skåpkarosseri samt lätta bussar beskattas därför, men endast om totalvikten är högst 3 000 kg. Denna gränsdragning avviker från vad som gäller enligt trafikförfattningarna, där gränsen mellan lätt och tung lastbil går vid totalvikten 3 500 kg. Lätt lastbil jämställs i trafik- och körkortshänseende i huvudsak med personbil, medan andra regler gäller för de tyngre fordonen.

Utredningen har konstaterat att försäljningen av lätta lastbilar med skåpkarosseri med totalvikt strax över skattepliktsgränsen 3 000 kg ökat mycket kraftigt på senare tid. Dessa fordon har blivit mycket populära som ersättare för personbilar. De är numera ofta utrustade så att de i komforthänseende är fullt jämförbara med eller överträffar vanliga personbilar. Fordonen används till stor del eller huvudsakligen på samma sätt som personbilar. Sannolikt har friheten från försäljningsskatt samt förmånliga mervärdeskatte- och förmånsbeskattningsregler väsentligt bidragit till fordonstypens popularitet.

Med hänsyn till den tekniska utvecklingen och det kraftigt ändrade inköpsmönstret och användningsområdet för dessa fordon bör skattefrihetsgränsen höjas till 3 500 kg. En naturlig gränsdragning jämfört med annan lagstiftning uppnås därvid. Några sakliga skäl för att undanta denna typ av fordon från beskattningen finns enligt min mening inte. Nuvarande gränsdragning leder dessutom till ett betydande skattebortfall. Förslaget föranleder ändringar i 4 § lagen om försäljningsskatt på motorfordon.

Det har ifrågasatts om försäljningsskatten inte också borde omfatta lätta lastbilar med flak. Även på detta område har den tekniska utvecklingen lett fram till att fordonen i många avseenden är jämförbara med personbilar. Skattefriheten kan leda till att denna typ av fordon väljs i stället för personbilar. Det finns också vissa definitions- och kontrollmässiga problem med att ha olika skatteregler för lastbilar med resp. utan skåpkarosseri. Jag är emellertid inte beredd att för närvarande lägga fram ett förslag om beskattning av flaklastbilarna. Frågan har visst samband med vilka regler som bör gälla i mervärdeskattehänseende. Jag återkommer till detta i det följande.

Försäljningsskatten beräknas med ett visst belopp per kg tjänstevikt. För fordon med tjänstevikt överstigande 1 600 kg tillkommer emellertid också

ett tillägg, som uppgår till 800 kr. för varje fullt femtiotal kg över 1 600 kg. Tillägget har syftat till att få en bättre relation mellan pris och försäljningsskatt för de tyngsta fordonen. Numera är det emellertid endast en ytterst liten del av personbilarna som är så tunga att de träffas av den extra skatten. Tillägget kommer därför i huvudsak att träffa de fordon för vilka försäljningsskatt nu föreslås införd. Jag anser mot denna bakgrund att det, som kommittén föreslår, är skäligt att tilläggsbeloppet nu slopas.

Bestämmelserna om skrotningsskatt och skrotningsskatt i bilskrotningsskattelagen (1975:343) är kopplade till skattepliktsreglerna i försäljningsskattelagen. Skrotningsskatten uppbärs i samband med försäljningsskatten, och samma viktgränser gäller. Viktgränsen 3 500 kg bör införas även i fråga om skrotningsskatten och skrotningsskatten. Detta föranleder ändringar i 4 § bilskrotningsskattelagen. Samråd har i denna fråga skett med chefen för miljö- och energidepartementet.

Gränsdragningen mellan skattepliktiga resp. inte skattepliktiga fordon vad gäller försäljningsskatten har motsvarighet i mervärdeskattebestämmelserna. Enligt 18 § ML råder förbud för skattskyldig att i mervärdeskattedecklaration dra av ingående mervärdeskatt som belöper på anskaffning av personbil eller motorcykel, i andra fall än då den skattskyldiges verksamhet består i yrkesmässig återförsäljning eller uthyrning av sådana fordon. Enligt anvisningarna till 2 § ML jämföras därvid med personbil lätt lastbil med skåpkarosseri eller buss, om fordonens totalvikt är högst 3 000 kg. Avdragsförbudet motiveras av att användningen av dessa fordon till betydande del avser privat konsumtion som inte bör undantas från mervärdesbeskattning. Även i utländska mervärdeskattesystem är ett sådant avdragsförbud vanligt.

Som kommittén föreslagit bör viktgränsen 3 500 kg gälla även i förevarande hänseende. Skälen till en höjning är desamma som de jag tidigare angivit vad gäller försäljningsskatten. Förslaget föranleder en ändring i anvisningarna till 2 § ML.

De nu föreslagna ändringarna beträffande gränsen för försäljningsskatten och avdragsrätten för ingående skatt bör, för att minska de inte avsedda skattelättnaderna, träda i kraft snarast möjligt. Den tidigast tänkbara tidpunkten är den 1 januari 1990. Ändringarna i bilskrotningsskattelagen bör av tekniska skäl träda i kraft samtidigt.

De nu föreslagna ändringarna beträffande bilaccisen och mervärdeskatten innebär ökade skatteinkomster om ca 100 milj. kr.

Kommitténs förslag att även införa en avdragsbegränsning, såvitt gäller driftskostnader för personbilar och därmed likställda fordon, får ses bl. a. mot bakgrund av förslaget att införa mervärdeskatt på bensin. Därmed ökar i betydande grad värdet av avdragsrätten för driftskostnader. Eftersom en betydande del av driftskostnaderna avser privat bilanvändning i form av s. k. förmånsbilar m. m., är det enligt min mening otillfredsställande att någon mervärdebeskattning inte sker. En ordning bör tillskapas så att denna privata konsumtion kan mervärdeskattebeläggas.

Att införa ett generellt avdragsförbud för driftskostnaderna innebär emellertid vissa problem. De kumulativa effekterna kan bli betydande. Kommittén har av den anledningen också föreslagit att avdragsförbudet

inte skulle gälla yrkesmässig återförsäljning, uthyrning eller personbefordran. Betydande kumulativa effekter kan emellertid uppkomma även på andra områden. Det skulle därför enligt min mening vara att föredra om mervärdebeskattningen i dessa fall kunde rikta in sig endast mot privat användning av fordonen. Detta skulle kunna ske genom en uttagsbeskattning för privat utnyttjande av personbilar och andra fordon. Jag är inte beredd att nu lägga fram ett förslag om utformningen av en sådan uttagsbeskattning, eftersom frågan behöver beredas ytterligare. Enligt min mening finns det dessutom skäl att överväga en uttagsbeskattning när det gäller privat utnyttjande även av andra anläggningstillgångar än personbil hos mervärdeskattskyldig. Jag avser att återkomma med förslag i dessa frågor, och lägger därför inte nu fram något förslag om avdragsbegränsningar när det gäller driftskostnaderna.

5 Särskilda åtgärder för pensionärer och studerande m. m.

Liksom enligt RINK:s förslag finansieras de sänkta inkomstskatterna år 1990 i betydande utsträckning genom ökade indirekta skatter. Vid frånvaro av särskilda åtgärder skulle en betydande del av de skattskyldiga få automatisk kompensation för denna finansiering. Höjda indirekta skatter höjer nämligen konsumentprisindex och därmed basbeloppet, vilket i sin tur höjer basbeloppsanknutna förmåner som pensioner och studiemedel. En sådan automatisk kompensation skulle urholka skattereformens finansiering och skulle innebära en betydande omfördelning mellan kollektivet pensionärer och övriga.

RINK föreslog att en sådan omfördelning skulle undvikas genom införande av en särskild grundavgift för utgående pensioner. Förslaget har mötts av omfattande kritik vid remissbehandlingen. En vanlig uppfattning som framförts är att skattereglerna för pensionärer och löntagare skall i största möjliga utsträckning överensstämma. Jag kan instämma i den kritik som framförts. En särskild grundavgift på utgående pensioner bör inte införas. Frågan om pensionärernas skatteförhållanden får övervägas vidare inom ramen för reformarbetet. Den nyss nämnda omfördelningen mellan pensionärskollektivet och övriga bör i frånvaro av grundavgiften i stället undvikas genom att basbeloppet inte uppräknas med den extraordinära prisökning som orsakas av skattereformens finansiering som föreslogs i RINK:s s. k. sidoalternativ. Statsrådet Lindqvist föreslår att basbeloppet fr. o. m. den 1/1 1991 inte skall räknas upp med hänsyn till den extraordinära prisökning som orsakas av skattereformens finansiering år 1990 och 1991 i form av höjda indirekta skatter, höjd fastighetsskatt och reducerade räntebidrag. Ett uppdrag kommer att ges till statens pris- och konkurrensverk att beräkna storleken på denna extraordinära prisökning.

För löntagare liksom för pensionärer med normala och höga inkomster balanseras de höjda indirekta skatterna av sänka inkomstskatter. Pensionärer utan eller med låg ATP betalar emellertid ingen skatt och får därför

inte heller någon skattelättnad. Statsrådet Lindqvist föreslår att åtgärder vidtas redan år 1990 inom systemen för pensionstillskott och kommunalt bostadstillägg, KBT, för de sämst ställda pensionärerna. Frågan om den framtida utformningen av folkpension och KBT kommer att prövas närmare i samband med det fortsatta arbetet med skatte- och bidragsregler för pensionärer fr. o. m. år 1991.

Även studerande påverkas av de höjda indirekta skatterna 1990 utan att få en motsvarande sänkning av inkomstskatten. Enligt vad jag har inhämtat kommer statsrådet Persson att i dag föreslå regeringen att åtgärder vidtas redan år 1990 även för studerande med studiemedel.

Även bostadsbidragen för andra än pensionärer bör ses över med anledning av skattereformen år 1991 och med anledning av de nya taxeringsvärdena år 1990. Eftersom bostadsbidraget baseras på inkomsterna två år bakåt i tiden blir inkomsteffekterna av 1990 års taxeringsvärdehöjning beaktade först år 1992. Emellertid får de nya taxeringsvärdena genomslag i bostadsutgifterna redan genom de fyllnadsinbetalningar som kan komma att ske vid 1991 års inkomsttaxering. Det kan därför finnas anledning att överväga huruvida en åtgärd behöver vidtas för år 1991. Följande år beaktas de nya taxeringsvärdena på vanligt sätt i det i samband med skattereformen reviderade bostadsbidragssystemet.

Jag har i dessa frågor haft samråd med chefen för bostadsdepartementet samt statsråden Lindqvist och Persson.

6 Budgeteffekter samt fördelning mellan stat och kommun

Sänkningen av inkomstskatten år 1990 beräknas ge ett budgetbortfall på 23,4 miljarder kr. utöver det skattebortfall som skulle uppkomma vid indexreglering av 1989 års skatteskalor. De förslag som jag tidigare redovisat ger en sammanlagd budgetförstärkning på 23,8 miljarder kr. fördelad mellan en skärpning av kapitalbeskattningen med 8,4 miljarder kr., basbreddningar inom inkomstslaget tjänst med 3,5 miljarder kr. samt höjda indirekta skatter på totalt 11,9 miljarder kr. Budgetförstärkningen utöver skattebortfallet uppgår till 0,4 miljarder kr. och tas i anspråk för finansiering av särskilda åtgärder för pensionärer och studerande år 1990 med anledning av de höjda indirekta skatterna.

De redovisade budgeteffekterna avser utfall för den totala offentliga sektorn, dvs. för staten, kommunerna och socialförsäkringssystemet. Skatteändringarna 1990 och 1991 innebär, om inga särskilda åtgärder vidtas, en betydande omfördelning mellan stat och kommun eftersom skattesats-sänkningen avser statlig inkomstskatt medan finansieringen genom basbreddningar tillfaller kommunerna i stor utsträckning.

Inkomstskatteutredningen ansåg att skattereformen bör ge ett balanserat utfall inte bara för den totala offentliga sektorn utan också i förhållandet mellan staten och kommunerna. För att uppnå detta mål föreslog utredningen slopande av de bidrag som utgår till kommunerna med anledning

av avskaffandet av den kommunala garanti- resp. företagsbeskattningen i kombination med en höjning av skatteutjämningsavgiften.

Jag instämmer i utredningens uppfattning att skattereformen bör ge ett balanserat utfall även i förhållandet mellan stat och kommun och anser liksom utredningen att man då bör beakta både förändringen av inkomstskatten och förändringen av de indirekta skatterna. Åtgärder bör således vidtas som upprätthåller balansen mellan stat och kommun. Detta kan ske genom de metoder som förslås av utredningen, genom reducering av kommunernas skatteunderlag eller genom annan förändring som reducerar utbetalningarna från staten till kommunerna.

Förändringen av inkomstskatten för år 1990 påverkar emellertid utbetalningen av skattebelopp till kommunerna först år 1992 samtidigt som höjningen av de indirekta skatterna år 1990 bedöms få en förhållandevis begränsad effekt för kommunerna. Förslag om särskilda åtgärder för att upprätthålla balansen mellan stat och kommun kan därför läggas fram vid en senare tidpunkt. Det blir därmed möjligt att närmare beräkna effekterna för kommunerna av både 1990 och 1991 års ändringar avseende inkomstskatt och indirekta skatter.

Jag avser således att senare återkomma med förslag som upprätthåller erforderlig balans mellan stat och kommun.

7 Företagsbeskattningen

7.1 Allmänt

I den skattedebatt som förts efter sommaren har intresset koncentrerats till beskattningen av fysiska personer. Förslaget till ny företagsbeskattning har inte debatterats lika intensivt. Delvis hänger detta samman med att meningsskiljaktigheterna på detta område varit begränsade och att de frågor där olika uppfattningar redovisats är ganska tekniska till sin karaktär. De politiska diskussioner som förekommit har också i första hand inriktats på individbeskattningen.

Remissutfallet på URF:s betänkande visar att det finns en bred enighet om att dagens företagsbeskattning bör ersättas med ett system med lägre skattesats och mer begränsade reserveringsmöjligheter. Ett sådant system har flera fördelar. Bl. a. minskar inlåsnings- och kapitalförbrukningen samtidigt som mer likvärdiga skattemässiga villkor kan ges för olika typer av investeringar och finansieringsformer.

Enligt min mening finns det starka skäl för att ändra företagsbeskattningen i den riktning som URF angett. Det internationella beroendet är också så starkt att vi inte under någon längre tid kan ha kvar ett system med en skattesats som är väsentligt högre än i omvärlden.

Vad jag nu sagt innebär att jag ansluter mig till de principer som URF:s betänkande bygger på. Jag ställer mig alltså bakom en kraftig sänkning av bolagsskattesatsen kopplad till en betydande begränsning av reserveringsmöjligheterna. En förutsättning för en sådan sänkning är att investeringsfonderna slopas liksom de generösa reglerna för nedskrivning av lager.

Beredningen av URF:s betänkande och remissynpunkterna på detta pågår i finansdepartementet. Jag är för närvarande inte beredd att mer i detalj ta ställning till URF:s förslag. Min allmänna inställning framgår emellertid av vad jag nu har sagt. Eftersom reformens inriktning är helt klar finns det också anledning att pröva om vissa inslag kan genomföras redan före 1992 års taxering. En sådan delreform skulle bl.a. kunna minska problemen vid övergången till ett nytt företagsskattesystem.

De problem som finns i samband med övergången hänger främst samman med den kraftiga skattesatssänkningen. Den nominella skattesatsen för aktiebolag m. fl. är för närvarande 52%. Till detta kommer för vissa företag vinstdelningsskatt och – för inkomståret 1989 – särskild vinstskatt. Enligt URF:s förslag sänks skattesatsen till 30%. Det innebär att skattesatsen för många företag mer än halveras på två år. Det är givet att skattesystemet därmed utsätts för påfrestningar. Företagen får intresse av att genom olika typer av bokslutsdispositioner och andra åtgärder skjuta upp beskattningen till en tidpunkt då den nya skattesatsen gäller.

Företagens obeskattade reserver är mycket stora. I 1988 års bokslut uppgick de icke-finansiella företagens lagerreserver till mellan 90 och 100 miljarder kr. De allmänna investeringsfonderna var för samma kategori av företag i storleksordningen 25 miljarder kr. Det är vidare väl känt att företagen i ökande utsträckning skaffar sig avskrivningsobjekt i form av kapitalkrävande investeringar i fartyg, flygplan, tåg m. m.

URF har föreslagit vissa åtgärder för att motverka skatteplanering inför övergången. Utredningen föreslår att särskilda spärregler införs mot lageruppbyggnad och att avdrag för avsättningar till allmän investeringsfond inte skall medges vid 1991 års taxering. Några särskilda regler för att förebygga att företagen skaffar sig avskrivningsunderlag har inte föreslagits.

Från näringslivets sida har riktats invändningar mot förslaget. Kritik framförs mot konstruktionen av spärregeln mot lageruppbyggnad. Man framhåller vidare att skattebelastningen vid 1991 års taxering kan öka väsentligt i många fall om URF:s förslag genomförs. Som ett alternativ framförs möjligheten att koppla en begränsning av reserveringsmöjligheterna till en sänkning av bolagsskattesatsen.

Enligt min mening är grunden till de skisserade problemen till stor del att den stora skattesatssänkningen förutsätts ske i ett slag. Det är angeläget att få till stånd en mjukare övergång. Den från allmän synpunkt bästa lösningen är om ett steg kan tas redan nu. Fördelarna bör med bred marginal väga upp de olägenheter som ett ingrepp under löpande år kan innebära. Jag föreslår därför att en delreform genomförs vid 1990 års taxering (inkomståret 1989).

Mitt förslag innebär att skattesatsen för aktiebolag m. fl. med räkenskapsår som avslutas den 31 december 1989 eller senare sänks från 52% till 40%. Parallellt med detta slopas rätten till avdrag för avsättning till allmän investeringsfond samtidigt som utrymmet för lagernedskrivning begränsas från 50% till 40%. På motsvarande sätt begränsas avdraget för avsättning till resultatutjämningsfond från 20% till 15% av lönekostnaden.

Som framgått tidigare aktualiseras en större skattesats-sänkning för fysiska personer först inkomståret 1990. Av bl. a. detta skäl är jag inte beredd att nu föreslå några begränsningar av egenföretagarnas reserveringsmöjligheter.

I det följande kommer jag att göra en närmare genomgång av förslaget. Jag inleder med begränsningen av lagernedskrivning och sänkningen av skattesatsen (avsnitt 7.2). Därefter behandlar jag investeringsfonderna (avsnitt 7.3). Jag tar även upp frågan om att tidigarelägga URF:s förslag om att slopa de särskilda reglerna om avskrivning på skeppskontrakt m. m. och primäravdragen på byggnader (avsnitt 7.4 och 7.5). Slutligen redovisas förslagets statsfinansiella effekter (avsnitt 7.6).

7.2 Lagernedskrivning och bolagsskattesatsen

Mitt förslag: Rätten till lagernedskrivning begränsas för aktiebolagen m. fl. från 50 % till 40 %. Ändringen gäller i fråga om beskattningsår som avslutats den 31 december 1989 eller senare. En begränsning görs också av rätten till nedskrivning av fastigheter som utgör lager och av pågående arbeten. På motsvarande sätt begränsas avsättningarna till resultatutjämningsfond från 20 % till 15 % av lönekostnaden.

Bolagsskattesatsen sänks från 52 % till 40 % för företag med räkenskapsår som avslutats den 31 december 1989 eller senare.

Skälen för mitt förslag: URF föreslår att den generella rätten till lagernedskrivning skall slopas. Den skattemässiga värderingen av lagret skall i fortsättningen kopplas till lägsta värdets princip (jfr 14 § bokföringslagen, 1976: 125). Avdrag för inkurans medges schablonmässigt genom att lagret alternativt får tas upp till 95 % av det totala anskaffningsvärdet. Supplementärreglerna I och II avskaffas liksom rätten till nedskrivning för prisfallrisk. Vidare avskaffas rätten att göra avsättning till resultatutjämningsfond. Rätten till nedskrivning av lager av fastigheter föreslås också slopad medan värdet av pågående arbeten till fast pris i fortsättningen får tas upp till lägst 95 % av nedlagda direkta kostnader. Bankers och andra kreditinstituts reserveringsmöjligheter begränsas på liknande sätt.

Remissinstansernas inställning till förslaget om begränsning av nedskrivningsrätten på lager m. m. kan sammanfattas med att förslaget i stort accepteras. Jag har i det föregående redovisat skälen för en begränsning av utrymmet för lagernedskrivning från 50 % till 40 %. I det följande behandlas hur övriga nedskrivningsregler bör påverkas av att rätten till lagernedskrivning enligt huvudregeln ändras.

Minskningen av den vanliga lagernedskrivningen från 50 % till 40 % bör naturligtvis slå igenom helt vid tillämpningen av supplementärregel I. Det är vidare motiverat att begränsa utrymmet för lagernedskrivningen från nuvarande 35 % till 30 % när nedskrivningen kombineras med avsättning till resultatutjämningsfond. Reserveringsutrymmet för resultatutjämningsfond bör begränsas från 20 % till 15 %.

För lager av fastigheter och liknande tillgångar bör på motsvarande sätt nedskrivningsrätten begränsas till 10% eller till 5% om företaget samtidigt gjort avsättning till resultatutjämningsfond. För värdet av pågående arbeten till fast pris bör också nedskrivning med 10% gälla.

Det kan givetvis ifrågasättas om inte ett första steg mot införandet av ett basbreddat skattesystem med låga skattesatser borde kompletteras med lagregler som begränsar kreditinstitutens rätt till lagernedskrivning. Dessa företags skattebelastning har tidigare varit mycket låg. Under senare år har den bilden förändrats markant, främst på grund av vinstdelningsskatten och för år 1989 den särskilda vinstskatten. Med hänsyn härtill och till de tekniska svårigheter som är förenade med ett sådant lagstiftningsingripande bör nuvarande reglering tills vidare behållas.

Egenföretagare som inte får del av sänkningen av bolagsskatten bör inte träffas av begränsningen av rätten till lagernedskrivning. Detta innebär att någon ändring av lagernedskrivningsreglerna i anvisningarna till 41 § KL inte bör göras. De föreslagna ändringarna bör i stället tas in i en särskild lag. Sänkningen av bolagsskattesatsen innebär att alla företag som beskattas som aktiebolag får skattesatsen sänkt från 52% till 40%. Med hänsyn till det samband som råder mellan en familjestiftelse och de fysiska personer som stiftelsen syftar till att tillgodose bör familjestiftelser inte omfattas av skattesatssänkningen. Inte heller livförsäkringsanstalter bör få sänkt bolagsskatt, såvitt avser försäkringsrörelsen.

Förslaget föranleder ändringar i 10 a § SIL.

Ändringen av bolagsskattesatsen medför vidare en följdändring i lagen (1983:1086) om vinstdelningsskatt (VDL). Den inkomstskatt som belöper på visst år är avdragsgill vid beräkningen av vinstdelningsunderlaget för samma år. Avdraget är i 3 § VDL uttryckligen angivet till 52% av företagets beskattningsbara inkomst. En justering bör nu göras till 40%.

Den statliga inkomstskatten för bl. a. aktiebolagen består av bolagsskatt, vinstdelningsskatt och — för inkomståret 1989 — särskild vinstskatt. Den föreslagna ändringen kan leda till att vinstdelningsskatten (och den särskilda vinstskatten) höjs. Höjningen kompenseras av sänkningen av bolagsskatten. Det totala skatteuttaget för enskilda företag av bolagsskatt, vinstdelningsskatt och särskild vinstskatt ökar inte. Enligt min mening innebär förslaget inte att statlig inkomstskatt kommer att tas ut i vidare mån än som följer av redan gällande föreskrifter om skattskyldighet.

Övergångsbestämmelserna bör utformas efter förebild av övergångsbestämmelserna vid 1985 års taxering då en begränsning av lagernedskrivningen gjordes samtidigt som den statliga bolagsskattesatsen sänktes (SFS 1983:983—984). Det innebär att företag vars räkenskapsår avslutats den 31 december 1989 och senare får sänkt skattesats. De ändrade nedskrivningsreglerna tillämpas i fråga om beskattningsår som avslutats vid motsvarande tidpunkt.

Mitt förslag: Rätt till avdrag för avsättning till allmän investeringsfond avskaffas för företag med bokslut per den 31 december 1989 eller senare. Om regeringen senast den 9 november 1989 beslutat om tillstånd att ta i anspråk framtida avsättningar föreligger rätt till avdrag för sådana avsättningar för företag som omfattas av tillståndet. För belopp som avsatts efter 1989 års taxering höjs tillägget då fonden återförs till beskattning från 20% av beloppet till 70%.

Skälen för mitt förslag: Ett system med investeringsfonder har funnits i över 50 år. Nu gällande lagstiftning, lagen (1979:609) om allmän investeringsfond, infördes i samband med den senaste större översynen av företagsbeskattningen.

De allmänna investeringsfonderna kan användas av aktiebolag, ekonomiska föreningar, sparbanker och ömsesidiga skadeförsäkringsanstalter. En avsättning till allmän investeringsfond redovisas hos företaget som en bokslutsdisposition och minskar årets redovisade vinst.

En avsättning till allmän investeringsfond är avdragsgill vid beräkning av såväl beskattningsbar inkomst som underlag för vinstdelningsskatt i den mån avsättningen inte överstiger hälften av årets vinst före skatt och avsättningen (vid den särskilda vinstskatten är endast hälften av det avsat- ta beloppet avdragsgillt).

Fonden kan utnyttjas efter tillstånd från statens industriverk eller regeringen. Vid ianspråktagande enligt reglerna för den s. k. fria sektorn krävs inget tillstånd. Investeringsfonden skall återföras till beskattning i vissa fall. Det gäller bl. a. vid otillåtet ianspråktagande och vid överlåtelse eller pantsättning av kontomedel.

Som jag tidigare anfört (avsnitt 7.1) bör förslaget att slopa investeringsfondssystemet genomföras. Av tekniska skäl bör lagen upphävas först i samband med den slutliga utformningen av reformen. Den begränsning av möjligheterna att göra avsättning till allmän investeringsfond som bör gälla redan vid 1990 års taxering får ske genom ändring i gällande lag. Begränsningen bör avse företag med räkenskapsår som avslutas den 31 december 1989 eller senare. Det innebär att företag med räkenskapsår som avslutats före den 31 december 1989 har rätt till avdrag vid 1990 års taxering för avsättning till allmän investeringsfond.

Regeringen har gett några företag tillstånd att ta i anspråk framtida avsättningar till allmän investeringsfond. Det gäller avsättningar som skall göras vid 1990, 1991 och 1992 års taxering. Det är fråga om drygt tio företag varav fyra har tillstånd som avser 1991 och 1992 års taxering.

Det rör sig alltså om ett mycket begränsat antal fall där regeringen ansett det särskilt angeläget att en investering kommer till stånd. Det får anses rimligt att dessa företag får möjlighet att fullfölja sina investeringsplaner i linje med tidigare gällande förutsättningar. Jag föreslår därför att en övergångsregel införs som innebär att äldre bestämmelser fortfarande skall tillämpas för företag som omfattas av tillstånd att ta i anspråk avsättningar

som görs vid 1990 års taxering och senare. Detta innebär inte någon rätt att få avdrag för andra avsättningar än dem som avses i resp. tillstånd. Undantaget avser tillstånd som beslutats den 9 november 1989 eller tidigare.

I de fall ett dispensbeslut avser en längre investeringsperiod finns inte sällan behov av att komplettera det ursprungliga beslutet. Det sker i form av ett s. k. ändringsbeslut. Ett sådant beslut kan avse tillstånd att överföra en investeringsfond mellan företag inom koncernen. Enligt den föreslagna övergångsregeln skall även dessa beslut beaktas vid prövningen om rätt till avdrag för en avsättning föreligger. Inom en koncern skall man alltså ha möjlighet att göra avsättning till allmän investeringsfond i den omfattning som krävs för att det ursprungliga beslutet och ändringsbeslutet skall kunna utnyttjas.

När en allmän investeringsfond återförs till beskattning utgår ett tillägg på 20 % av beloppet. URF föreslår att för belopp som avsatts vid 1990 års taxering skall tillägget höjas till 50 % fr. o. m. 1992 års taxering. Syftet med det höjda tillägget är att motverka att företag skulle göra en fondavsättning i det nuvarande systemet för att sedan omedelbart återföra fonden till beskattning i det nya systemet.

Inga invändningar har framförts mot behovet av en sådan regel. En höjning bör göras även om avsättningarna till allmän investeringsfond drastiskt kommer att minska till följd av förslaget om slopad avdragsrätt för vissa företag. Enligt min mening är emellertid en höjning till 50 % inte tillräcklig för att nå syftet med åtgärden. Tillägget bör sättas till 70 % och avse belopp som avsatts vid 1990 års taxering eller – i de undantagsfall där det är aktuellt – 1991 års taxering.

För redan gjorda avsättningar gäller de riktlinjer som regeringen ger i frisläppsförordningen. Fonder avsatta i bokslut till ledning för 1989 och tidigare års taxeringar har hittills varit frisläppta för investeringar i de regionalpolitiska stodområdena t. o. m. mars 1990 och för miljöförbättrande investeringar i hela landet t. o. m. mars 1991. Regeringen har denna dag beslutat att förlänga investeringsperioden för dessa avsättningar med ytterligare ett år. Det nya frisläppet omfattar emellertid inte avsättningar i bokslut till ledning för 1990 års taxering.

7.4 Kontraktsavskrivning

Mitt förslag: Den särskilda avdragsrätten för avskrivning på skepps-kontrakt och kontrakt på luftfartyg avskaffas. I fråga om skriftliga avtal som träffats senast den 13 november 1989 behålls den särskilda avdragsrätten vid 1990 och 1991 års taxeringar.

URF:s förslag: Samma som mitt bortsett från ikraftträdandet.

Remissinstanserna: Förslaget bemöts positivt eller lämnas utan erinran. Sveriges Fiskares Riksförbund riktar kritik mot förslaget och påtalar likviditetsproblem till följd av att det kan gå lång tid mellan kontraktsavskrivning

och leverans. Man framhåller att yrkesfiskarnas köp av fiskefartyg kommer att styras av skattelagstiftningen och inte av branschens förhållanden.

Skälen för mitt förslag: Enligt de allmänna reglerna i punkt 2 sista stycket av anvisningarna till 41 § KL kan under vissa förutsättningar avdrag för inventarier medges redan på kontraktsstadiet. I princip förutsätts att en värdenedgång har skett. Medgivet avdrag skall minska anskaffningsvärdet med motsvarande belopp och värdeminskningssavdrag beräknas alltså på det reducerade beloppet.

Utöver de allmänna reglerna finns särskilda bestämmelser om avskrivning på kontrakt avseende skepp och luftfartyg. Dessa regler får tillämpas oavsett om det i det individuella fallet föreligger någon värdenedgång eller ej. Reglerna finns i lagen (1966:172) om avskrivning på skeppskontrakt m. m.

Enligt nu gällande bestämmelser medges avdrag för avskrivning på ej fullgjorda köpekontrakt generellt med totalt högst 30% av det avtalade priset. Avdragsrätten gäller skattskyldiga som bedriver rederirörelse, yrkesmässigt fiske resp. luftfartsrörelse. Lagstiftningen innehåller regler av skatteflyktshindrande karaktär vid bl. a. överlåtelse av kontrakt, skepp eller luftfartyg samt vid utflyttning.

Som motiv för de särskilda bestämmelserna om rätt till avskrivning på kontrakt avseende skepp och luftfartyg har anförts bl. a. att förhållandena inom rederi- och luftfartsnäringarna är särpräglade. Investeringarnas storlek i förening med den långa tid som förflyter mellan beställning och leverans ställer mycket stora krav på företagens finansiella styrka. Reglerna om kontraktsavskrivning ger företagen ökade möjligheter till resultatutjämning. Vad gäller fartygspriserna reagerar dessa kraftigt även på små förändringar i balansen mellan utbudet och efterfrågan på fraktmarknaden.

Som påpekas av URF utgör en generell avskrivningsrätt redan på kontraktsstadiet — utan en därtill kopplad värdeminskning — ett tveksamt inslag i ett basbreddat system. Till följd av utvecklingen mot en avreglerad kreditmarknad kan inte längre finansiella skäl anföras som motiv till att avskrivningsreglerna skall behållas. Jag delar därför URF:s uppfattning att möjligheten till kontraktsavskrivning bör slopas.

Reglerna om kontraktsavskrivning kan utnyttjas av företag som vill minska sina skattepliktiga inkomster. Aktiviteten på detta område kan förväntas öka ytterligare när det står klart att bolagsskattesatsen kommer att sänkas kraftigt. Från allmän synpunkt är det inte önskvärt att övergången till ett nytt skattesystem driver fram en artificiell efterfrågan på kontrakt avseende skepp och luftfartyg. Jag föreslår därför att dessa regler avskaffas redan nu.

De skäl som jag redovisat för mitt ställningstagande utgör enligt min mening anledning att med tillämpning av undantagsbestämmelsen i 2 kap. 10 § andra stycket regeringsformen avskaffa avdragsrätten för den särskilda kontraktsavskrivningen med verkan i fråga om avtal som träffas efter dagen för propositionens avlämnande, dvs. efter den 13 november 1989.

Lagen föreslås upphöra att gälla vid utgången av år 1989. Den upphävd.

lagen skall dock alltjämt tillämpas vid 1990 och 1991 års taxeringar såvitt avser skriftliga avtal som träffats före den 14 november 1989.

Prop. 1989/90: 50

Har avdrag medgetts enligt den upphävda lagen bör 2 § lagen tillämpas även vid senare taxeringar. Det gäller här konsekvenser av bl. a. avyttring av kontrakt eller fartyg resp. luftfartyg eller utflyttning.

7.5 Primäravdtag

Mitt förslag: Rätten till primäravdtag på byggnader avskaffas med verkan fr. o. m. beskattningsår som påbörjas efter den 31 december 1989.

URF:s förslag: Primäravdtaget föreslås avskaffat för byggnad eller byggnadsdel som färdigställts efter ikraftträdandet den 1 juli 1990.

Remissinstanserna: Förslaget har lämnats utan erinran av de flesta remissinstanserna. Från några håll godtas förslaget med förbehåll att det årliga värdeminskningsskattavdraget höjs. Sveriges Fastighetsägareförbund avstyrker förslaget.

Skälen för mitt förslag: Värdeminskningsskattavdrag för byggnader bestäms med hänsyn till byggnadens antagna användningstid. När det gäller rörelsebyggnader är de årliga avdragen 2–5% av anskaffningsvärdet (RSV Dt 1974:30). Vidare medges – inom avskrivningsplanen – primäravdtag med 2% per år under de fem första beskattningsåren efter färdigställandet. Dessa regler får också tillämpas för en fastighet som redovisas i inkomstslaget annan fastighet i den mån fastigheten används för rörelseändamål e. d. Reglerna om primäravdtag gäller också i inkomstslaget jordbruksfastighet.

Jag har inte anledning att i det här sammanhanget ta ställning till utformningen i stort av avdragsreglerna för byggnader. Frågan om primäravdragen bör dock kunna avgöras för sig. Enligt min mening talar övervägande skäl för att primäravdragen avskaffas redan nu.

URF:s förslag innebär att rätten till primäravdtag behålls i fråga om byggnader och byggnadsdelar som färdigställs före den 1 juli 1990. Jag anser att övergångsbestämmelserna bör utformas mer restriktivt. Någon koppling bör inte göras till tidpunkten för färdigställandet. I stället bör primäravdragen avskaffas generellt med verkan – såvitt avser företag med kalenderår som räkenskapsår – fr.o.m. 1991 års taxering.

7.6 Statsfinansiella effekter

För inkomståren 1989–1990 sammantagna är den föreslagna omläggningen av företagsbeskattningen statsfinansiellt neutral i förhållande till en situation med oförändrade skatteregler. Begränsningen av lagernedskrivning m. m. ger i kombination med övriga åtgärder ett ökat skatteuttag på ca 2 miljarder kr. för inkomståret 1989. Detta balanseras dock av minskat skatteuttag i samma storleksordning för inkomståret 1990.

Mitt förslag: Personer för vilka sparbeloppet, enligt det tillfälliga obligatoriska sparandet, för inkomståret 1990 skulle understiga 1 000 kr., skall inte erlägga något sparbelopp.

Sparbelopp för inkomståret 1989 som understiger 300 kr. skall återbetalas senast i juni 1990.

Skälen för mitt förslag: Lagen (1989:474) om tillfälligt sparande trädde i kraft den 1 juli 1989 och innebär att tillfälligt sparande skall äga rum under tiden september 1989 – december 1990. Av finansutskottets betänkande om den ekonomiska politiken (1988/89:FiU30) framgår att syftet med det tillfälliga sparandet är att minska utrymmet för konsumtion och dämpa tendenserna till en ökad inflation. I betänkandet framhöll utskottet att undantagen från sparandet bör vara få för att det skall ge en tillräcklig effekt och vara så fördelningspolitiskt neutralt som möjligt. Sparskyldigheten enligt lagen gäller därför i stort sett alla som måste betala skatt. Staten, kommuner och landstingskommuner undantogs dock från sparskyldigheten.

Jag gör själv samma bedömning som utskottet och riksdagen har gjort. Behovet av ekonomiska åtstramningsåtgärder kvarstår och skäl till att göra få undantag från sparskyldigheten gäller därför i och för sig allttjämt.

Beräkningar som har gjorts inom finansdepartementet visar emellertid att personer för vilka sparbeloppet 1990 skulle uppgå till endast ett lägre belopp, kan undantas från sparandet utan att detta äventyrar den önskade åtstramningseffekten med sparandet. Med ett lägre sparbelopp avses här ett belopp som understiger 1 000 kr. Detta svarar mot en årsinkomst om drygt 100 000 kr. Om personer med ett lägre sparbelopp än 1 000 kr. undantas från sparskyldigheten, minskar det totala sparandet under 1990 enligt beräkningarna med endast omkring 1,2 miljarder kr. att jämföras med att det totala sparandet för 1990 med oförändrade regler kan uppskattas till omkring 11 miljarder kr. Minskningen är inte större än att den kan antas ha endast en mindre betydelse för den ekonomiska åtstramningen i stort. På antalet sparande blir effekten däremot mer betydande. Bl. a. slipper mer än hälften av ålderspensionärerna att spara under 1990. Att undanta dessa pensionärer och övriga personer med ett sparbelopp som understiger 1 000 kr. från sparskyldigheten, medför dessutom att sparandet får en mer tilltalande fördelningspolitisk profil.

Denna ändring i omfattningen av sparskyldigheten bör beaktas redan vid betalningen av preliminär skatt, bl. a. genom utformningen av 1990 års skattetabeller. Vid utbetalning av lön e.d. bör arbetsgivaren inte göra avdrag för sparande om avdraget för preliminär A-skatt inte svarar mot ett sparbelopp som räknat för hela året uppgår till minst 1 000 kr. Som exempel kan nämnas det fallet att skatteavdrag skall göras med 2 500 kr. på en månadslön. Sparbeloppet kan då i och för sig beräknas till (3% på 2 500 kr. =) 75 kr. Eftersom sparbeloppet räknat för hela året kan beräknas till

endast ($12 \times 75 =$) 900 kr. och således understiger 1 000 kr. skall emellertid inget sparavdrag göras.

Samma principer bör gälla även vid debitering av B-skatt.

Vad gäller sparandet för 1989 kan man av naturliga skäl inte på samma sätt undanta personer vars sparande uppgår till endast låga belopp. Det är emellertid möjligt att för dessa fall i stället återbetala sparandet långt tidigare än i april 1992 som för närvarande förutsätts i lagen. Från riksskatteverket har jag inhämtat att det finns tekniska och praktiska möjligheter till återbetalning under juni 1990. Jag föreslår därför att sparande för 1989 som understiger visst belopp skall återbetalas senast den 30 juni 1990. Med hänsyn till att detta sparande omfattar fyra månader bör återbetalningen avse fall där sparbeloppet understiger 300 kr.

Förslaget föranleder ändringar i 2–4 §§ lagen om tillfälligt sparande.

9 Särskilda åtgärder för förberedelsearbetet inför 1992 års allmänna fastighetstaxering av lantbruksenheter

Mitt förslag: Den som under andra året före taxeringsåret äger lantbruksenhet, som helt eller delvis förvärvats under tiden den 1 juli 1987–31 december 1990, är efter anmaning av länskattemyndighet skyldig att lämna de uppgifter som behövs till ledning inför allmän fastighetstaxering.

Skälen för mitt förslag: I 19 kap. fastighetstaxeringslagen (1979:1152), FTL, finns bestämmelser angående de förberedande åtgärder som behövs inför allmän fastighetstaxering. År 1986 infördes i kapitlet en ny bestämmelse, 8 §, bl. a. av innebörd att länskattemyndighet gavs möjlighet att inhämta uppgifter om hyror från den som förvärvat hyreshus- resp. industrienhet sedan föregående allmänna fastighetstaxering. AFT, av sådana enheter (prop. 1985/86:160, SkU 44, rskr. 284, SFS 1986:258). Uppgifterna ansågs nödvändiga för att få erforderligt underlag till en rättvis och riktig taxering.

Inför 1990 års AFT av småhusenheter ändrades taxeringsbestämmelserna i vissa avscenden, bl. a. vad gäller standardklassificeringen av dessa enheter. Av den anledningen behövdes ytterligare statistiskt material för att på ett rättvisande sätt konstruera värdetabellerna för småhus. Ett förtida uppgiftsinsamlade från ägare till småhusenheter möjliggjordes genom att den nämnda paragrafen år 1988 utvidgades till att också gälla småhusenheter (prop. 1987/88:164, SkU 41, rskr. 317, SFS 1988:544).

Beträffande lantbruksenheter skall en allmän fastighetstaxering ske år 1992. Det taxeringsvärde som då åsätts skall motsvara 75% av marknadsvärdet. Marknadsvärdet bestäms därvid med hänsyn till det genomsnittliga prisläget under år 1990. Provvärdering av lantbruksenheter kommer att göras under år 1991. Provvärderingen görs bl. a. med ledning av fastig-

hetsförsäljningar i orten, dvs. med inhämtat ortsprismaterial. Enligt vad jag har erfarit har emellertid ortsprismaterialet försämrats sedan föregående AFT år 1981 vad gäller redovisningen av relevanta klassindelingsdata. De nämnda bristerna uppges bestå i bl. a. osäkra uppgifter om arealer, virkesförråd, slutavverkningsbar skog, eventuella rotpostköp m. m. I princip föreligger det ett behov av fastighetsprismaterial för jämförelser av marknadsvärden inom värdeområden under hela perioden efter 1981 års AFT. Med anledning av att jordförvärvslagen (1979:230) ändrats den 1 juli 1987 avseende prisprövningsregeln m. m. torde emellertid enbart förvärv efter detta datum vara relevanta under förutsättning att ett tillräckligt antal jämförelseobjekt kan erhållas. Arbetet med modellkonstruktion, inställning av värderingsmodellen och provvärdering torde dock kunna genomföras med hjälp av ca 14 000 representativa köp, om ett förtida uppgiftsinsamlade sker för förvärv under perioden den 1 juli 1987–31 december 1990. Mina överväganden grundar sig på det samråd jag i dessa delar haft med skatteförvaltningen.

Jag föreslår mot bakgrund av det anförda en förtida uppgiftsinsamling för lantbruksenheter liknande de som företogs inför AFT-88 resp. AFT-90. En bestämmelse härom bör kunna intas i 19 kap. 8 § FTL som ett nytt femte stycke av innebörd att den som under andra året före taxeringsåret äger lantbruksenhet som helt eller delvis förvärvats under tiden den 1 juli 1987–31 december 1990 är skyldig att lämna de uppgifter som behövs efter anmaning av länsskattemyndighet. För att insamlingen skall kunna påbörjas under våren 1990 bör regeln träda i kraft den 1 januari 1990.

10 Särskild insamling av uppgifter från bostadsrättsföreningar m. fl.

Mitt förslag: En lag om särskild insamling av uppgifter från bostadsrättsföreningar m. fl. införs. Enligt denna är sådan förening, efter anmaning av länsskattemyndighet, skyldig att lämna uppgifter om de lägenhetsförsäljningar i föreningens fastigheter som förekommit under åren 1988 och 1989. Uppgifterna skall avse uppgifter om köpet, taxeringsenheten samt byggnads- och lägenhetsdata.

Bakgrunden till mitt förslag: Den 8 juni i år tillkallade regeringen en särskild utredare med uppdrag att utreda hur ett system för taxering och beskattning av bostadsrättslägenheter och bostadsrättsföreningar skall utformas. Utredningen har antagit namnet Bostadsrättsvärderingskommittén (BVK). I denna del kan uppdraget ses som en fortsättning på den del av RINK:s arbete som rör bostadsbeskattningen. RINK konstaterade nämligen bl. a. att avsaknaden av rättvisande skattevärden inom bostadsrättssektorn är ett hinder för reformarbetet i den delen.

I direktiven till BVK (Dir. 1989:27) betonas att det grundläggande problemet, såvitt gäller taxeringen inom bostadsrättssektorn, är att det

saknas en självständig värderingsmodell för såväl bostadsrätter som flerfamiljshus ägda av bostadsrättsföreningar. Det ingår därför i uppdraget att lämna förslag till hur en sådan modell skall vara utformad. Direktiven lämnar däremot öppet hur de särskilda värden som därvid framkommer skall användas vid inkomsttaxeringen. Det framhålls dock att vissa i direktiven närmare angivna omständigheter talar för att den löpande beskattningen för framtiden alltjämt bör knytas till föreningen och inte till de enskilda andelarna.

Skälen för mitt förslag: I en skrivelse till chefen för finansdepartementet hemställer kommittén om att det genomförs en särskild uppgiftsinsamling från bostadsrättsföreningar och därmed jämställda. Undersökningen behövs för att den tidigare nämnda värderingsmodellen skall kunna konstrueras. Det är därvid sambandet mellan priset och vissa egenskaper hos de enskilda bostadsrätterna som behöver belysas.

För egen del finner jag, mot bakgrund av vad jag tidigare har anfört, att det är ändamålsenligt med en uppgiftsinsamling av det slag som kommittén hemställt om. Förfarandet motsvarar vad som redan tillämpas inom fastighetstaxeringen. En sådan särskild uppgiftsinsamling bör därför komma till stånd.

De fakta som på detta sätt bör få inhämtas avser uppgifter om köpet, såsom köpetidpunkten, köpeskillingen, uppgifter om taxeringsenheten, såsom föreningens tillgångar, låneförhållanden och antal lägenheter, uppgifter om byggnadsdata, såsom underhåll, fasad, ledningsstammar, tak och övrigt samt slutligen uppgifter om lägenheten, såsom dess nummer, andel i behållna förmögenheten, grundavgift, årsavgift, husets belägenhet, våningsplan, antal rum och boyta eller annan area. De efterfrågade uppgifterna bör lämpligen ställas upp i ett frågeformulär på det sätt som kommittén föreslagit. Formuläret bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga 2*.

De efterfrågade uppgifterna avses vara sådana som kan besvaras utan att ingående kunskap införskaffas om varje individuell lägenhet. Det bör därför vara bostadsrättsföreningen, dvs. dess styrelse, som åläggs att besvara frågeblanketten. Antalet bostadsrättsföreningar som anmanas bör inte göras större än som är nödvändigt för att ett tillräckligt material skall erhållas. Enligt vad jag erfarit behövs ett garanterat utfall om 10 000 köp för att materialet skall vara statistiskt säkert. Ansvar för att uppgifterna inhämtas och bearbetas bör ankomma på länsskattemyndigheten.

Det är angeläget att det nämnda förfrågningsförfarandet riktas till olika slag av bostadsrättsföreningar, dvs. såväl organiserade som oorganiserade som s. k. äkta och oäkta bostadsföretag.

11 Utländska artister

Mitt förslag: Regeringen får rätt att delegera beslutanderätten i fråga om befrielse från beviljningsavgift för utländska artister.

Skälen för mitt förslag: Utomlands bosatta artister som framträder i

Sverige betalar bevilningsavgift enligt lagen (1908:128 s. 1) om bevilningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, BevL. Bestämmelserna är knutna till ett tillståndsförfarande som regleras i kungörelsen (1913:380) om rätt för den som är bosatt i utlandet att giva eller medverka i offentlig föreställning m. m. i Sverige. Bestämmelserna innebär i huvudsak följande.

I utlandet bosatt fysisk person som medverkar vid offentlig föreställning m. m. här i landet (utländsk artist) skall betala bevilningsavgift på ersättningen för framträdandet. Avgiften beräknas på hela bruttoersättningen inkl. naturaförmåner, kostnadsersättningar och omkostnader som har betalats direkt av arrangören. Avgiften uppgår till 30% av ersättningen. Anordnaren av föreställningen ansvarar för att avgiften betalas.

Befrielse från skyldighet att betala bevilningsavgift föreligger dels för gatumusikanter och liknande som endast uppbär frivilliga avgifter, dels för deltagare i idrottstävlingar som har anordnats av en organisation som är ansluten till Sveriges riksidrottsförbund eller representerad inom Sveriges olympiska kommitté eller som genom särskilt beslut av regeringen förklaras likställd med dessa. Vidare kan befrielse fås genom särskilt beslut av regeringen för visst framträdande.

Den som vill engagera en utländsk artist skall ansöka om tillstånd till föreställningen e. d. Avgiften skall i princip betalas innan tillstånd meddelas. Om avgiften utgörs av en andel av intäkterna och alltså inte kan beräknas på förhand skall säkerhet ställas.

Bevilningsavgift skall också betalas av utomlands bosatt fysisk person eller utländsk juridisk person som anordnar offentlig föreställning m. m. här i riket (utländsk anordnare). Avgiften är i detta fall 15% av bruttointäkten.

Inkomster på vilka BevL är tillämplig undantas från kommunal och statlig inkomstskatt. Detta gäller även vid befrielse från avgift. Av betydelse i sammanhanget är naturligtvis också bestämmelserna i de dubbelbeskattningsavtal som Sverige slutit med andra länder.

År 1985 tillsattes en kommitté med uppdrag att göra en översyn av beskattningen av utländska artister m. fl. Kommittén, som antog namnet artistbeskattningskommittén, lade den 28 februari 1989 fram betänkandet (SOU 1989:9) Särskild inkomstskatt för utländska artister m. fl.

I betänkandet föreslås att systemet med bevilningsavgift slopas. I stället föreslås en ny lag om särskild inkomstskatt för utländska artister m. fl. Förslaget innebär i korthet följande.

Artist, som inte är kyrkobokförd i Sverige, blir skattskyldig för inkomst av artistisk verksamhet i Sverige med vissa undantag. Även utländsk person som tillhandahåller eller arrangerar artistisk verksamhet med utländsk artist här i landet skall beskattas. Förslaget omfattar också utländsk idrottsman. Från skattepliktig inkomst undantas ersättning för resor och transporter. Avdrag för kostnader skall medges antingen i form av schablonavdrag (30% av skattepliktig inkomst vid betalning till artist eller 50% vid betalning till artistföretag) eller, efter särskild ansökan, som avdrag för faktiska kostnader. Särskilda regler skall gälla när artistisk verksamhet bedrivs i egen regi av utländska artister eller andra utländska personer.

Skattesatsen i den nya lagen föreslås bli 30% av beskattningsbar inkomst, dvs. den skattepliktiga inkomsten minskad med kostnadsavdrag.

Länsskattemyndigheten i Örebro län föreslås bli skattemyndighet för alla ärenden om särskild inkomstskatt. Skattemyndighetens beslut skall kunna överklagas hos länsrätten i Örebro län. Möjligheten att genom särskilt beslut av regeringen erhålla skattebefrielse försvinner.

Förslaget, som remissbehandlats, har fått ett blandat mottagande och är föremål för överväganden inom regeringskansliet. I avvaktan på ett slutligt ställningstagande till den framtida artistbeskattningens utformning finns det dock skäl att ompröva hanteringen av de nuvarande befrielseärendena. Denna är ofta administrativt krånglig och betungande. Den materiella prövningen är däremot i flertalet fall rutinbetonad. Mot denna bakgrund anser jag skäl föreligga att låta en annan myndighet än regeringen handha denna fråga. Uppgiften bör ankomma på RSV. RSV:s beslut bör inte kunna överklagas. För att regeringen inte skall betas bestämmanderätten i politiskt känsliga ärenden eller möjligheten att styra praxis bör RSV dock kunna överlämna ärenden till regeringen då särskilda omständigheter föreligger. Sådana ärenden kan t. ex. röra artister som är politiska flyktingar. De nya reglerna bör gälla från den 1 april 1990. Regeringens överlämnande av ifrågasvarande uppgift till RSV liksom möjligheten för RSV att hänskjuta ärende för avgörande till regeringen får regleras i administrativ ordning.

Mitt förslag är inte avsett att innebära någon ändring av den praxis som för närvarande gäller i befrielseärendena. I korthet innebär denna praxis att befrielse medges vid kulturellt utbyte med annat land. Sökande är i det övervägande antalet fall den ambassad eller utländska beskickning som representerar artistens hemland i Sverige. Ansökan görs på begäran av artisten eller arrangören av den offentliga tillställningen. Ambassadens eller beskickningens medverkan anses utgöra en garanti för att artisten är representativ för landets kultur. För artister som är här som t. ex. politiska flyktingar medverkar av naturliga skäl inte hemlandsambassaden vid ansökan. I dessa fall har regeringen ändå i vissa fall medgett befrielse. Utländska medborgare som stadigvarande vistas i Sverige medges inte befrielse. Gränsen brukar bestämmas till sex månader. Artister som medverkar med underhållning på restauranger, pubar och liknande ställen vägras befrielse för dessa uppträdanden. Svenska eller f. d. svenska medborgare medges inte heller befrielse. Slutligen kan nämnas att artister som är upptagna på FN:s s. k. "svarta lista" för att de uppträtt i Sydafrika inte får befrielse.

12 Fortsatt giltighet av lagen mot skatteflykt

Mitt förslag: Lagen mot skatteflykt ges fortsatt giltighet t. o. m. år 1990.

Skälen för mitt förslag: Lagstiftningen om en generalklausul mot skatte-

flykt, som trädde i kraft den 1 januari 1981 (SFS 1980:865), har tidsbegränsats för att möjliggöra fortlöpande utvärderingar av dess tillämpning från rättssäkerhetssynpunkt. Vid den senaste förlängningen av dess giltighetstid (prop. 1987/88:150, SkU 1987/88:40, rskr. 397, SFS 1988:780) aviserades att en särskild utredare skulle tillkallas för att se över lagstiftningen. I avvaktan på resultatet av den utredningens arbete utsträcktes lagens giltighetstid, som då gällde t. o. m. år 1988, ytterligare ett år.

Direktiv till utredningen utfärdades i oktober 1988 (Dir. 1988:59). Ett betänkande (SOU 1989:81) med förslag till ny generalklausul mot skatteflykt har nyligen överlämnats. Under den tid som kan beräknas åtgå till remissbehandling och övrig beredning av samt ställningstagande till det nya lagförslaget bör den nuvarande klausulen alltså äga tillämpning. Jag föreslår därför att giltighetstiden för lagen mot skatteflykt förlängs t. o. m. år 1990.

13 Anställda ombord på utländska fartyg

Mitt förslag: Den särskilda sexmånadersregeln för sjömän på utländska fartyg ges fortsatt giltighet t. o. m. år 1990.

Skälen för mitt förslag: Inkomster som åtnjuts under vistelse utomlands och som uppburits vid anställning hos arbetsgivare som bedriver näringsverksamhet från fast driftställe i det land där arbetet utförs, är skattefria om anställningen och vistelsen utomlands varat minst sex månader och inkomsten belastat driftstället som omkostnad. Sådan skattefrihet gäller normalt inte vid anställning ombord på utländskt fartyg. Från denna huvudregel infördes dock genom lagstiftning år 1985 ett tidsbegränsat undantag (prop. 1984/85:175, SkU 59, rskr. 351, SFS 1985:362). Undantaget tar sikte på ombordanställda på utländska fartyg, vilka huvudsakligen går i sådan oceanfart som avses i 1 kap. 7 § 8 fartygssäkerhetsförordningen (1988:594), och där anställningen och vistelsen utomlands varat minst sex månader hos arbetsgivare, som är en inländsk juridisk person eller en här i riket bosatt fysisk person. Regeln avsågs gälla enbart taxeringsåren 1986–1988 under vilken tid sjömansbeskattningen förväntades bli omdanad. Till följd av att det arbetet tagit längre tid i anspråk än beräknat, förlängdes regelns giltighetstid år 1987 till att avse även 1989 års taxering, senare också 1990 års taxering.

Arbetet med att förändra sjömännens beskattning bör kunna slutföras i samband med den stora inkomstskattereformen, vilken avses träda i tillämpning fr. o. m. 1992 års taxering. Mot bakgrund härav är det nödvändigt att förlänga giltighetstiden för den särskilda sexmånadersregeln för sjömän till att avse också taxeringsåret 1991. Mitt förslag föranleder en ändring i punkt 3 av anvisningarna till 54 § KL.

I enlighet med det anförda har inom finansdepartementet upprättats förslag till

1. lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
 2. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
 3. lag om ändring i lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt,
 4. lag om ändring i lagen (1983:1086) om vinstdelningsskatt,
 5. lag om särskilda regler för nedskrivning av lager m. m.,
 6. lag om ändring i lagen (1979:609) om allmän investeringsfond,
 7. lag om upphävande av lagen (1966:172) om avdrag för avskrivning på skeppskontrakt m. m.
 8. lag om ändring i taxeringslagen (1956:623),
 9. lag om ändring i lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt,
 10. lag om ändring i lagen (1968:430) om mervärdesskatt,
 11. lag om ändring i lagen (1957:262) om allmän energiskatt,
 12. lag om ändring i lagen (1961:372) om bensinskatt,
 13. lag om ändring i vägtrafikskattelagen (1988:327),
 14. lag om ändring i lagen (1978:69) om försäljningsskatt på motorfordon,
 15. lag om ändring i bilskrotningslagen (1975:343),
 16. lag om ändring i lagen (1989:474) om tillfälligt sparande,
 17. lag om ändring i fastighetstaxeringslagen (1979:1152),
 18. lag om särskild insamling av uppgifter från bostadsrättsföreningar m. fl.,
 19. lag om ändring i lagen (1908:128 s. 1) om bevilningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter,
 20. lag om ändring i lagen (1980:865) mot skatteflykt.
- Förslagen avser i och för sig sådana ämnen beträffande vilka lagrådets yttrande bör inhämtas. Med hänsyn till lagstiftningens brådskande natur bör emellertid yttrande från lagrådet inte inhämtas.

15 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att anta förslagen.

16 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.

Förteckning över remissinstanser som avgett yttrande över betänkandet (SOU 1989:33) Reformerad inkomstbeskattning

Prop. 1989/90: 50
Bilaga 1

Efter remiss har yttranden över betänkandet avgetts av riks försäkringsverket, bankinspektionen, försäkringsinspektionen, riksskatteverket (RSV), plan- och bostadsverket, statens löne- och pensionsverk, hovrätten över Skåne och Blekinge, kammarrätten i Stockholm, kammarrätten i Göteborg, riksbanken, riksgäldskontoret, datainspektionen, konjunkturinstitutet, statens pris- och konkurrensverk, styrelsen för Sveriges allmänna hypoteksbank, styrelsen för Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Stockholms fondbörs, statens arbetsgivarverk, lantbruksstyrelsen, skogsstyrelsen, arbetsmarknadsstyrelsen, statens industriverk, statens vattenfallsverk, styrelsen för teknisk utveckling, statskontoret, riksrevisionsverket, Aktiefremjandet, Bilindustriöreningen, Centralorganisationen SA-CO/SR, Entreprenörföreningen, Finansbolagens Förening, Folksam, Föreningen Auktoriserade Revisorer FAR, Företagareförbundet, Företagens Uppgiftslämnardelegation, Försäkringsbolaget Pensionsgaranti, ömsesidigt, Försäkringsbolaget SPP, ömsesidigt, Försäkringstjänstemannaförbundet, Grossistförbundet Svensk Handel, HSB:s Riksförbund, Hyresgästernas Riksförbund, Kommunernas pensionsanstalt, Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd, Kooperationens Pensionsanstalt, Kooperativa Förbundet, Landsorganisationen i Sverige (LO), Landstingsförbundet, Lantbrukarnas Riksförbund (LRF), Motorbranschens Riksförbund, Motormännens Riksförbund, Mäklarsamfundet, Näringslivets Byggnadsdelegation, Pensionärernas Riksorganisation, Riksförbundet Vi i Småhus, Småföretagens Riksorganisation, Sparbankernas Intecknings AB, Statens Bostadsfinansieringsaktiebolag, Stockholms Handelskammare, Stockholms Optionsmarknad OM Fondkommission AB, Svenska Industrieförening, Svenska arbetsgivareföreningen (SAF), Svenska Bankföreningen, Svenska fondhandlareföreningen, Svenska försäkringsbolags riksförbund, Svenska kommunförbundet, Svenska Livförsäkringsföreningars Riksförbund, Svenska Revisorsamfundet SRS, Svenska sparbanksföreningen, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Aktiesparares Riksförbund, Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag, Sveriges Bostadsrättsföreningars Centralorganisation, Sveriges fastighetsägareförbund, Sveriges Fiskares Riksförbund, Sveriges Föreningsbankers Förbund, Sveriges Hotell- och Restaurangförbund, Sveriges industriförbund, Sveriges Jordägareförbund, Sveriges Köpmannaförbund, Sveriges Pensionärsförbund, Sveriges Redareförening, Sveriges Villaägareförbund, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO), Värdepapperscentralen VPC AB.

Yttrande har också inkommit från bl. a. centrala studiestödsnämnden, glesbygdsdelegationen, konsumentverket/KO, länsstyrelsen i Gotlands län, länsstyrelsen i Jämtlands län, riksantikvarieämbetet och statens historiska museer, socialstyrelsen, statens naturvårdsverk, statens utlandslönenämnd UtN, statistiska centralbyrån, storstadstrafikkommittén, trafiksäkerhetsverket, utredningen om förvaltningen av vissa kulturmiljöer, Bu-

kowskis-Auktioner, Dagligvaruleverantörers Förbund DLF, Ensamståendes Intresseorganisation EIO, Folkrorelserådet Hela Sverige skall leva, Fondbolagens Förening, Fögderichefsföreningen, Förbundet Sveriges Handelsrepresentanter FDH, Förenade Liv, Föreningen Sveriges Uppbördsschefer, Handels Arbetsgivareorganisation, International Air Transport Association, Kommunernas Försäkringsaktiebolag, Linjeflyg AB, Kooperationens Förhandlingsorganisation, Naturskyddsföreningen, Pensionsregistreringsinstitutet PRI, Restaurang Kupong IndustriFinans Service AB, Riksbyggen ekonomisk förening, Rikskuponger AB, Sala Sparbank, Scandinavian Airlines System SAS, Skattebetalarnas Förening, Sparinstitutens Pensionskassa, Statspensionärernas Riksförbund och Tidningen Statspensionären, Statstjänstemannaförbundet ST, Stockholms Universitets Studentkår, Studieförbundet Vuxenskolan, Svensk Pilotförening SPF, Svenska Industritjänstemannaförbundet SIF, Svenska Lokaltrafikföreningen, Svenska Pensionärspartiet SvPP, Svenska Pressbyråns Pensionskassa, Svenska Resebranchens förening, Svenska Teaterförbundet, Svenska Travsportens Centralförbund, Svenska Galoppsportens Centralförbund och AB Trav och Galopp, Sveriges Förenade Studentkårer, Sveriges Författarförbund, Sveriges Riksidrottsförbund, Sveriges Turistråd, Tjänsteförbundet, Teatrarnas Riksförbund, Umeå Studentkår samt AB Volvo och SAAB-Scania AB.

Sveriges Föreningsbankers Förbund har förutom eget yttrande anslutit sig till yttrande från LRF. Svensk Industriförening och Sveriges industriförbund har åberopat yttrandet från Näringslivets skattedelegation. Stockholms Handelskammare, SAF, Svenska Bankföreningen och Svenska försäkringsbolags riksförbund har förutom eget yttrande åberopat yttrandet från Näringslivets skattedelegation.

Förteckning över remissinstanser som avgett yttrande över betänkandet (SOU 1989: 35) Reformerad mervärdeskatt m. m.

Yttrande över betänkandet har avgetts av datainspektionen, kommerskollegium, överbefälhavaren, försvarets materielverk, socialstyrelsen, televerket, statens järnvägar, vägverket, trafiksäkerhetsverket, sjöfartsverket, luftfartsverket, transportrådet, generaltullstyrelsen, riksskatteverket, konjunkturinstitutet, ekonomiska rådet, riksantikvarieämbetet och statens historiska museer, statens kulturråd, skogsstyrelsen, statens jordbruksnämnd, plan- och bostadsverket, statskontoret, riksrevisionsverket, statistiska centralbyrån, länsstyrelsernas organisationsnämnd, statens pris- och konkurrensverk, konsumentverket, statens naturvårdsverk, statens energiverk, statens vattenfallsverk, hovrätten över Skåne och Blekinge, kammarrätten i Stockholm, kammarrätten i Göteborg, Stockholms fondbörs, Stiftelsen Svenska Filminstitutet, Sveriges turistråd, länsstyrelsen i Gotlands län, länsstyrelsen i Jämtlands län, storstadstrafikkommittén, AB Svensk Bilprovning, Aktionsgruppen för hundar i samhället, Arbetarnas

bildningsförbund, Bilindustriföreningen, Bygdegårdarnas riksförbund, Dagligvaruleverantörers förbund, Dalarnas Bygdegårdsdistrikt, Elektriska installatörsorganisationen EIO, Entreprenörföreningen, Finansbolagens Förening, Folkbildningsförbundet, Folkets Hus riksorganisation, Folkrorelserådet Hela Sverige skall leva., Föreningen Auktoriserade Revisorer FAR, Föreningen Svensk Fackpress, Föreningen Sveriges Filmproducenter, Föreningen Sveriges uppbördschefer, Företagareförbundet, Företagens Uppgiftslämnardelegation, Försäkringstjänstemannaförbundet, Grossistförbundet Svensk Handel, HSB:s Riksförbund, Sveriges Husbilsintressenters riksförbund, Hyresgästernas Riksförbund, International Air Transport Association, juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, juridiska fakultetsstyrelsen vid Uppsala universitet, JUSEK, Kemisk-Tekniska Leverantörförbundet, Kommittén för alternativmedicin, Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd, Kooperativa Förbundet, Kraftsam, Landsorganisationen i Sverige, Landstingsförbundet, Lantbrukarnas Riksförbund, Länsmuséernas samarbetsråd, Motorbranschens Riksförbund, Motormännens Riksförbund, Målaremästarnas Riksförening och VVS-entreprenörernas Arbetsgivareförbund, Mäklarsamfundet, Naturskyddsföreningen, Oberoende filmares förbund, Oscarsteatern m. fl. teatrar i Stockholm, Pensionärernas Riksorganisation, Petroleumhandelns Riksförbund, Researrangörsföreningen i Sverige, Riksbyggen, Riksförbundet Energileverantörerna, Scandinavian Airlines System, Sveriges Djurskyddsföreningars riksförbund, SIF Klubben Sveriges Radio, Småföretagens Riksorganisation, Stockholm Convention Bureau AB, Stockholms handelskammare, Studieförbundet Vuxenskolan, Svensk Teaterunion, Svenska arbetsgivareföreningen, Svenska Bankföreningen, Svenska Bioenergiföreningen, Svenska Bokförläggareföreningen och Föreningen Svenska Läromedelsproducenter, Svenska Busstrafikförbundet, Svenska cellulosa- och pappersbruksföreningen, Svenska Djursjukhusföreningen, Svenska Djurskyddsföreningen, Svenska Elverksföreningen, Svenska Fotvårdsförbundet, Svenska Frisörföreningen, Svenska Försäkringsbolags riksförbund, Svenska Gasföreningen, Svenska hamnförbundet, Svenska Hundklubben, Svenska Inkassoföreningen, Svenska Journalistförbundet, Svenska Kennelklubben, Svenska kommunförbundet, Svenska kraftverksföreningen, Svenska kyrkans församlings- och pastoratsförbund, Svenska liftanläggningars organisation, Svenska Lokaltrafikföreningen, Svenska Nöjesparkers Förening, Svenska Pensionärspartiet, Svenska Petroleum Institutet, Svenska Resebranschens Förening, Svenska Revisorsamfundet SRS, Svenska sparbanksföreningen, Svenska Taxiförbundet, Svenska teaterförbundet, Svenska tidningsutgivareföreningen, Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå, Svenska Torvproducentföreningen, Svenska Travsportens Centralförbund samt Svenska GaloppSPORTENS Centralförbund och AB Trav och Galopp, Svenska Trädbränsleföreningen, Svenska Turistföreningen, Svenska vatten- och avloppsverksföreningen, Svenska Veckopressens Tidningsutgivareförening, Svenska Venture Capital Föreningen, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Aktiesparares riksförbund, Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag, Sveriges Biografägarförbund,

Sveriges Bostadsrättsföreningars centralorganisation, Sveriges Campingvårdars Riksförbund ek. för., Sveriges Djurskyddsföreningars Riksförbund, Sveriges Energiföreningars Riksorganisation, Sveriges Fastighetsägareförbund, Sveriges Film och Videoproducenters förening, Sveriges Filmthyrareförening u.p.a., Sveriges Fiskares Riksförbund, Sveriges Frimärkshandlarförbund, Sveriges Föreningsbankers Förbund, Sveriges Författarförbund, Sveriges Galleriförbund, Sveriges Hotell- och Restaurangförbund, Sveriges Jordägareförbund, Sveriges Köpmannaförbund, Sveriges Motorcyklisters centralorganisation, Sveriges Mynthandlares Förening, Sveriges Närradioförbund, Sveriges Radio AB, Sveriges redareförening, Sveriges Redovisningskonsulters förbund, Sveriges Riksidrottsförbund, Sveriges Städentreprenörers förbund, Sveriges Tandläkarförbund, Sveriges Tvätteriförbund, Sveriges Veterinärförbund, Sveriges Videodistributörers Förening, Sveriges Villaägareförbund, Swedegas AB, Teaternas Riksförbund, Tjänsteförbundet, Tjänstemännens Centralorganisation, Vi i Småhus riksförbund, AB Volvo och Saab-Scania AB, Våra Gårdar, Värmeverksföreningen, Värmlands Turistråd.

Näringslivets Byggnadsdelegation, Svensk Industriförening och Sveriges Industriförbund har åberopat ett yttrande från Näringslivets skattedelegation som upprättats på uppdrag av Svenska Arbetsgivareföreningen.

Förteckning över remissinstanser som avgett yttrande över betänkandet (SOU 1989:34) Reformerad företagsbeskattning

Efter remiss har yttranden över betänkandet avgetts av riksskatteverket (RSV), hovrätten över Skåne och Blekinge, kammarrätterna i Stockholm och Göteborg, riksbanken, datainspektionen, bokföringsnämnden (BFN), överstyrelsen för civil beredskap (ÖCB), riks försäkringsverket (RFV), bankspektionen, försäkringsinspektionen, styrelsen för Sveriges allmänna hypoteksbank, styrelsen för Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Stockholms fondbörs, lantbruksstyrelsen, skogsstyrelsen, statens industriverk (SIND), styrelsen för teknisk utveckling (STU), riksrevisionsverket (RRV), Aktiefremjandet, Centralorganisationen SACO/SR (SACO/SR), Elektriska installatörsorganisationen, Entreprenörföreningen, Finansbolagens Förening, Föreningen Auktoriserade Revisorer FAR (FAR), Företagareförbundet, Företagens Uppgiftslämnardelegation, Grossistförbundet Svensk Handel, HSB:s Riksförbund, Konstnärliga och Litterära Yrkesutövarers Samarbetsnämnd (KLYS), Kooperativa Förbundet (KF), Landsorganisationen i Sverige (LO), Lantbrukarnas Riksförbund (LRF), Petroleumhandelns riksförbund, Småföretagens Riksorganisation, Statens Bostadsfinansieringsaktiebolag, Stockholms Handelskammare, Svensk Industriförening, Svenska arbetsgivareföreningen (SAF), Svenska Bankföreningen, Svenska fondhandlareföreningen, Svenska försäkringsbolags riksförbund, Svenska kommunförbundet, Svenska Revisorsamfundet SRS, Svenska Samernas Riksförbund, Svenska sparbanksföreningen, Sve-

riges advokatsamfund, Sveriges Aktiesparares Riksförbund, Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag, Sveriges Fastighetsägareförbund, Sveriges Fiskares Riksförbund, Sveriges Föreningsbankers Förbund, Sveriges industriförbund, Sveriges Jordägareförbund, Sveriges Köpmannaförbund, Sveriges Redareförening, Sveriges Redovisningskonsulters Förbund, Tjänsteförbundet, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO) samt Svenska Venture Capital Föreningen.

Yttrande har också kommit in från riksgäldskontoret, konjunkturinstitutet, statistiska centralbyrån (SCB), länsstyrelserna i Gotlands och Jämtlands län, länsstyrelsernas organisationsnämnd, statens pris- och konkurrensverk (SPK), Solveig Borén, Elektriska Arbetsgivareföreningen, Folkrelserådet, Folksam, Fondbolagens Förening, Fögderichefsföreningen, Försäkringstjänstemannaförbundet, Handels Arbetsgivareorganisation (HAO), Handelsbolaget med firma Åhlén & Åkerlunds förlag, Merkantil Leasing AB, Motorbranschens Riksförbund, Målarmästarnas Riksförening, Naturskyddsföreningen, Näringslivets Byggnadsdelegation, Scandinavian Airlines System (SAS), Svenska Taxiförbundet, Sveriges Dövas Riksförbund, Sveriges Författarförbund, Sveriges Riksidrottsförbund, Sveriges Textilhandlareförbund, Sveriges Skohandlarförbund, Teatrarnas Riksförbund, VVS-Entreprenörernas Arbetsgivareförbund samt Östra Blekinge Hembygdsförening.

Sveriges Föreningsbankers Förbund har förutom eget yttrande anslutit sig till yttrandet från LRF. Svensk Industriförening och Sveriges industriförbund har återopat ett yttrande från Näringslivets skattedelegation. Stockholms Handelskammare, SAF, Svenska Bankföreningen och Svenska försäkringsbolags riksförbund har förutom eget yttrande återopat yttrandet från Näringslivets skattedelegation. Småföretagens Riksorganisation och Sveriges Köpmannaförbund har avgett ett gemensamt yttrande samt återopat yttrandet från Näringslivets skattedelegation. Petroleumhandelns riksförbund har anslutit sig till yttrandet från Småföretagens Riksorganisation och Sveriges Köpmannaförbund.

Elektriska Arbetsgivareföreningen, Målaremästarnas Riksförbund och VVS-Entreprenörernas Arbetsgivareförbund har avgett ett gemensamt yttrande. Näringslivets Byggnadsdelegation har återopat yttrandet från Näringslivets skattedelegation. HAO har återopat yttrandet från SAF. Sveriges Textilhandlareförbund och Sveriges Skohandlarförbund har avgett ett gemensamt yttrande.

Förteckning över remissinstanser som avgett yttrande över betänkandet (SOU 1989: 36) Inflationskorrigerad inkomstbeskattning

Efter remiss har yttranden över betänkandet avgetts av riksförsäkringsverket, försäkringsinspektionen, riksskatteverket (RSV), Ekonomiska Rådet, plan- och bostadsverket, statens löne- och pensionsverk, hovrätten över Skåne och Blekinge, kammarrätten i Stockholm, kammarrätten i Göte-

borg, riksbanken, riksgäldskontoret, datainspektionen, bokföringsnämnden (BFN), överstyrelsen för civil beredskap (ÖCB), centrala studiestödsnämnden, konjunkturinstitutet, statens pris- och konkurrensverk, styrelsen för Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, Stockholms fondbörs, lantbruksstyrelsen, skogsstyrelsen, arbetsmarknadsstyrelsen, statens industriverk (SIND), statens vattenfallsverk, styrelsen för teknisk utveckling (STU), statskontoret, riksrevisionsverket (RRV), Aktiefremjandet, Centralorganisationen SACO/SR (SACO/SR), Entreprenörföreningen, Finansbolagens Förening, Föreningen Auktoriserade Revisorer FAR (FAR), Företagareförbundet, Företagens Uppgiftslämnardelegation, Försäkringstjänstemannaförbundet, HSB:s Riksförbund, Hyresgästernas Riksförbund, Kommunernas pensionsanstalt, Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd (KLYS), Kooperationens Pensionsanstalt, Kooperativa Förbundet (KF), Landsorganisationen i Sverige (LO), Landsföretagsförbundet, Lantbrukarnas Riksförbund (LRF), Motormännens Riksförbund, Mäklarsamfundet, Näringslivets Byggnadsdelegation, Pensionärernas Riksorganisation, Riksförbundet Vi i Småhus, Småföretagens Riksorganisation, Sparbankernas Intecknings AB, Statens Bostadsfinansieringsaktiebolag, Stockholms Handelskammare, Svensk Industriförening, Svenska arbetsgivareföreningen (SAF), Svenska Bankföreningen, Svenska fondhandlareföreningen, Svenska försäkringsbolags riksförbund, Svenska kommunförbundet, Svenska Livförsäkringsföreningars Riksförbund, Svenska Revisorsamfundet SRS, Svenska sparbanksföreningen, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Aktiesparares Riksförbund, Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag, Sveriges Bostadsrättsföreningars Centralorganisation, Sveriges fastighetsägareförbund, Sveriges Fiskares Riksförbund, Sveriges Föreningsbankers Förbund, Sveriges Hotell- och Restaurangförbund, Sveriges industriförbund, Sveriges Jordägareförbund, Sveriges Redareförening, Sveriges Redovisningskonsulters Förbund, Sveriges Villaägareförbund, Tjänstemännens Centralorganisation (TCO) samt Värdepapperscentralen VPC AB.

Yttrande har också kommit in från Teatrarnas Riksförbund och Sveriges Författarförbund.

Näringslivets byggnadsdelegation, Stockholms Handelskammare, Svensk Industriförening, SAF, Svenska Bankföreningen, Svenska försäkringsbolags riksförbund, Sveriges Föreningsbankers Förbund och Sveriges industriförbund har åberopat yttrande från Näringslivets skattedelegation.

Lista till förfrågningsblankett – försäljningar av bostadsrättslägenheter. Frågorna avser endast sådana försäljningar som har skett till marknadspris. Frågorna avser inte försäljningar där särskilda omständigheter som släktskap mellan köpare och säljare, bytestransaktioner osv. har påverkat priset. Frågorna avser dessutom inte försäljningar där endast en del av bostadsrätten har sålts.

1 Uppgifter om köpet

- Tidpunkt (köpekontraksdatum)
- Köpeskilling

2 Taxeringsenhetsdata

- Taxeringsenhetsnummer (förtrycks)

2.1 Läget

- Kommun – från FTR (förtrycks)
- Församling – från FTR (förtrycks)
- Aktuellt värdeområde – från FTR (förtrycks ej – på band till LMV)
- Fastighetens adress – från FTR (förtrycks)

2.2 Typ av taxeringsenhet

- | | <i>Svars-
alternativ</i> |
|--|------------------------------|
| – Typkod – från FTR (förtrycks ej – på band till LMV) | |
| – Yta bostäder – från FTR (förtrycks) | m ² |
| – Yta lokaler – från FTR (förtrycks) | m ² |
| – Bostadsrättsföreningens lån för taxeringsenheten | |
| – Bostadsrättsföreningens tillgångar utöver bostadsrättsfastigheten/erna t. ex. andra fastigheter, värdepapper m. m. | |
| – Nybyggnadsår – från FTR (förtrycks) | |
| – Om-/tillbyggnadsår – från FTR (förtrycks) | |
| – Värdeår – från FTR (förtrycks) | |
| – Antal lägenheter i den byggnad som inrymmer den försålda lägenheten | |

3 Byggnadsdata

Prop. 1989/90: 50

- Hiss i byggnaden Ja, Nej
- Byggnadens underhåll
 - fasad, renoverad efter 1980 Ja, Nej
 - stammar, utbytta Ja, Nej
 - tak, renoverat eller utbytt efter 1980 Ja, Nej

4 Lägenhetsdata

- Lägenhetens nummer och andel i behållen förmögenhet samt grundavgiften för lägenheten och summan av de totala grundavgifterna för samtliga bostadsrätter enligt föreningens lägenhetsförteckning

4.1 Ekonomiska förutsättningar

- Årsavgift vid överlåtelsepunkten

4.2 Fysiska egenskaper

*Svars-
alternativ*

4.2.1 Belägenhet på fastigheten

- Gathus Ja, Nej
- Gårdshus Ja, Nej

4.2.2 Belägenhet i byggnaden

- Våningsplan (antal trappor)
- Särskilt gott läge
 - sjö- eller havsutsikt Ja, Nej
 - hörnlägenhet Ja, Nej

4.2.3 Storlek

- Bostad
 - Antal rum
 - Boyta
- Lokal
 - Butiksarea
 - Kontorsarea
 - Lagerarea

4.2.4 Övrigt

Prop. 1989/90: 50

– Kök	Ja, Nej
– Kokvrå/Kokskåp	Ja, Nej
– Badrum/Duschrum	Ja, Nej
– Separat WC	Ja, Nej
– Altan/Balkong	Ja, Nej
– Terrass	Ja, Nej
– Garage	Ja, Nej

Propositionen	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Lagförslag	4
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde 1989-11-09	62
1 Inledning	62
2 Allmänna synpunkter om skattereformen	62
3 Inkomstskatten m. m.	65
3.1 Skatteskala för år 1990	65
3.2 Justering av beskattningsregler m. m. som följd av 1990 års allmänna fastighetstaxering av småhus	67
3.3 Ändrad förmögenhetsbeskattning som följd av 1990 års fastighetstaxering	69
3.4 En neutral beskattning av löneförmåner	70
3.4.1 Inledning	70
3.4.2 Bilförmån	71
3.4.3 Anställdas förvärv av värdepapper	72
3.5 Ändrad beskattning av kostnadsersättningar	76
3.6 Avdrag för kostnad för egen bil i tjänsten	77
3.7 Fastighetsskatt för hyreshus	78
3.8 Ändringar i kapitalbeskattningen	79
3.8.1 Aktievinster m. m.	79
3.8.2 Pensionsförsäkringsavdrag	81
4 Indirekta skatter	82
4.1 Inledning	82
4.2 Energibeskattningen och vägtrafikbeskattningen	82
4.2.1 Allmänt	82
4.2.2 Huvuddragen i nuvarande energibeskattning	83
4.2.3 Mervärdeskatt på energi	85
4.2.4 Punktskatter på energi	87
4.2.5 Kilometerskatten	89
4.2.6 Ikraftträdande och statsfinansiella effekter	90
4.3 Mervärdeskatt på vatten, avloppsrening och sophämtning ..	90
4.4 Mervärdeskatt på serverings- och hotelltjänster	92
4.5 Försäljningsskatten på motorfordon, m. m.	93
5 Särskilda åtgärder för pensionärer och studerande m. m.	96
6 Budgeteffekter samt fördelning mellan stat och kommun	97
7 Företagsbeskattningen	98
7.1 Allmänt	98
7.2 Lagernedskrivning och bolagsskattesatsen	100
7.3 Allmän investeringsfond, m. m.	102
7.4 Kontraktsavskrivning	103
7.5 Primäravdrag	105
7.6 Statsfinansiella effekter	105
8 Tillfälligt obligatoriskt sparande	106
9 Särskilda åtgärder för förberedelsearbetet inför 1992 års allmänna fastighetstaxering av lantbruksenheter	107
10 Särskild insamling av uppgifter från bostadsrättsföreningar m. m. .	108
11 Utländska artister	109
12 Fortsatt giltighet av lagen mot skatteflykt	111
13 Anställda ombord på utländska fartyg	112
14 Upprättade lagförslag	113
15 Hemställan	113
16 Beslut	113
Bilaga 1	114
Bilaga 2	120

